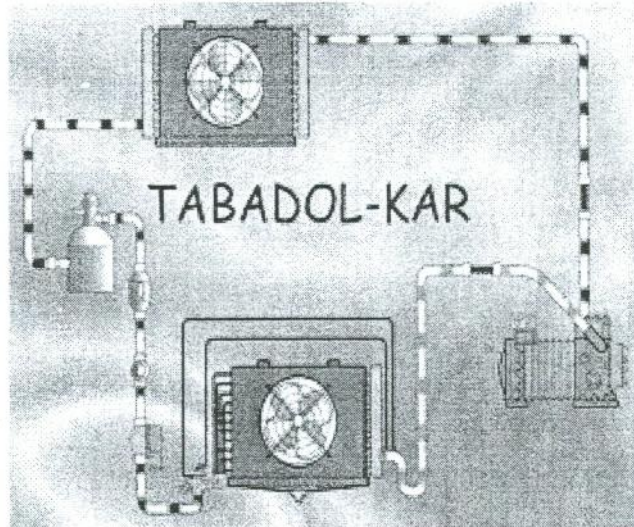

دوره تخصصی سیستمهای برودتی

شرکت صنعتی تبادل کار

Tabadol-kar ✓

تهیه و تدوین :

زاره انجرفلی

B.Sc., M.Sc., DUCL, M.Inst.R., AMIMechE, AM.ASHRAE

عضو انجمنیتو تبرید انگلستان

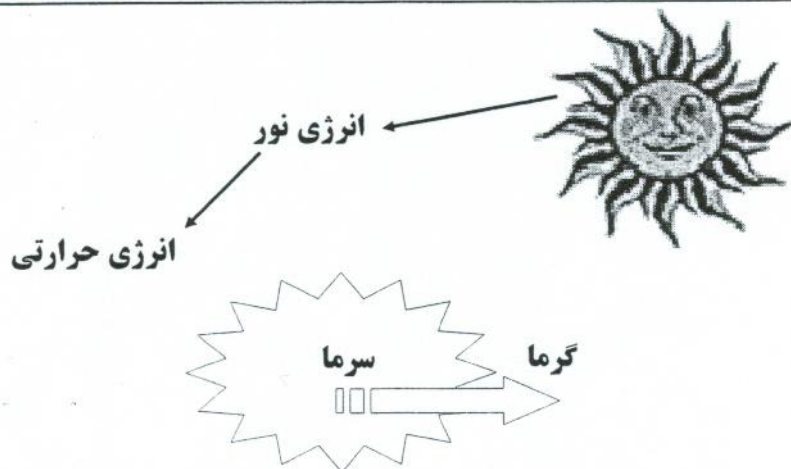
عضو انجمنیتو تعمیر کاران تبرید انگلستان

عضو انجمنیتو مهندسين مکانیک انگلستان

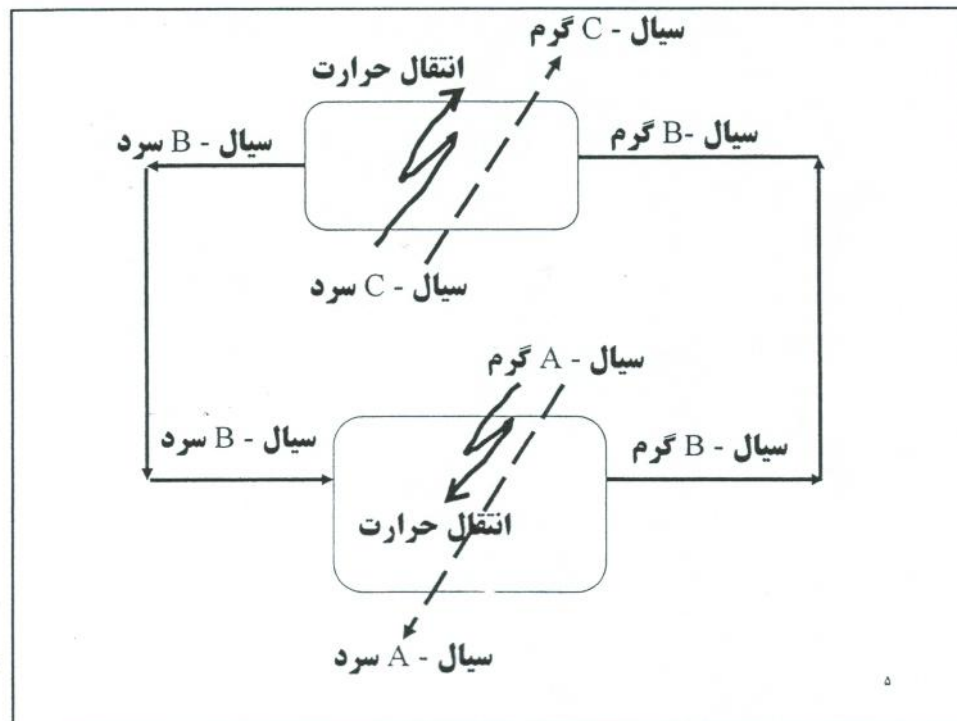
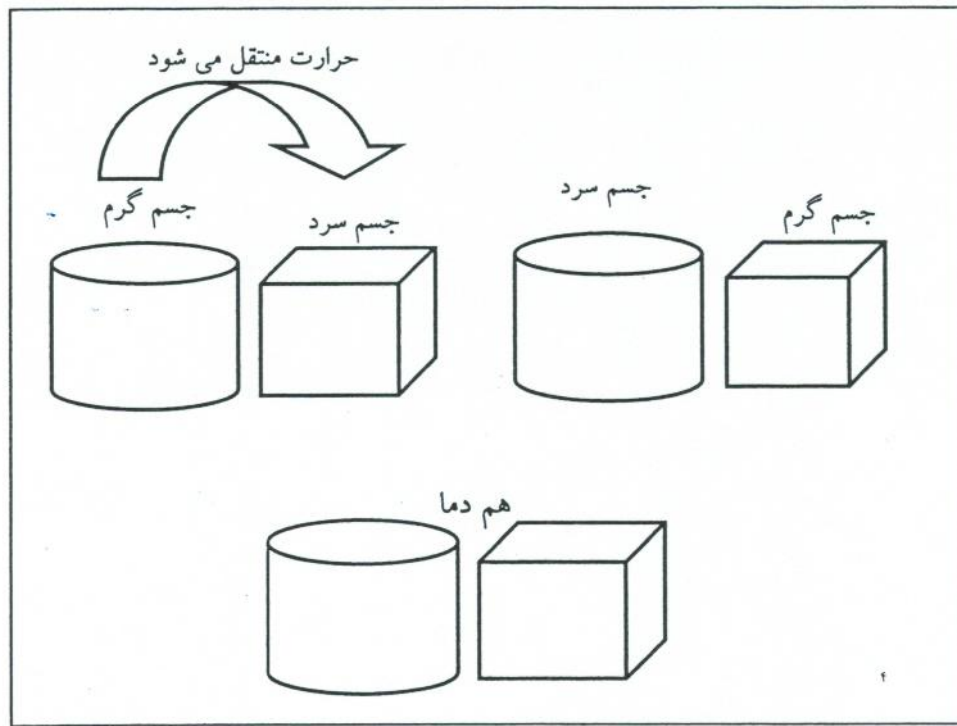
عضو ASHRAE آمریکا

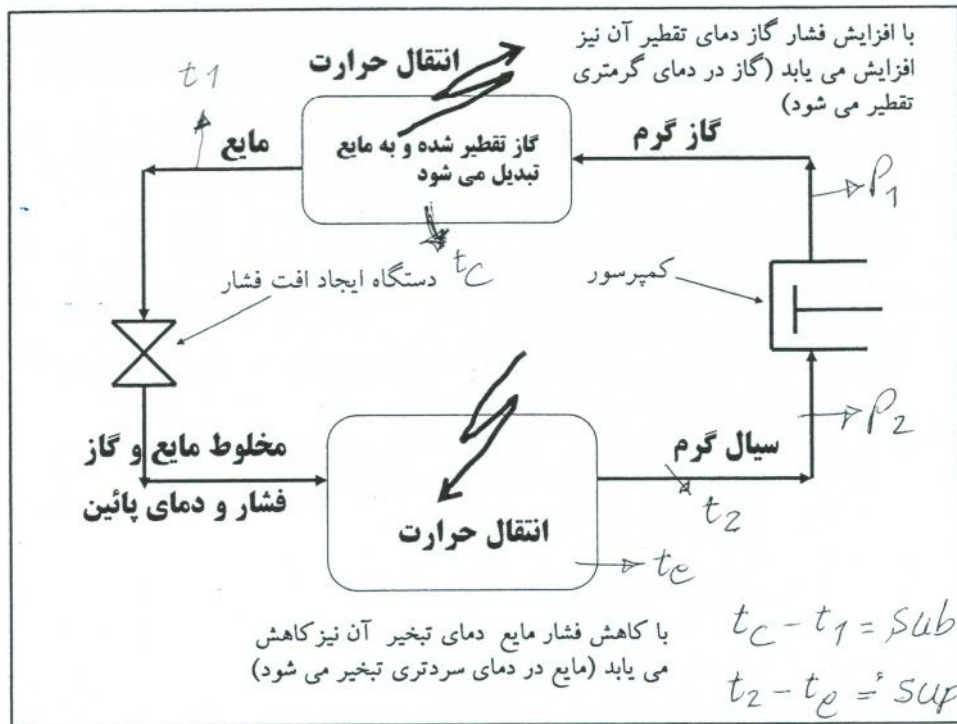
مطالب مورد بحث

- ۱- آشنائی با سیستم تبرید تراکمی
- ۲- ایمنی
- ۳- نکات نصب کاندنسر
- ۴- کنترل فشار کاندنسر
- ۵- مبردها - خواص و خطرات
- ۶- آشنائی با قطعات دیگر
- ۷- حفاظت کمپرسور
- ۸- کارکرد شیر انبساط ترموستاتیکی
- ۹- روشهای لوله کشی
- ۱۰- کنترل ظرفیت
- ۱۱- کمپرسورهای موازی
- ۱۲- وکیوم
- ۱۳- تست ازت و وکیوم
- ۱۴- تعویض فیلترها
- ۱۵- تخلیه و افزایش روغن
- ۱۶- نکات تابلو برق
- ۱۷- چکهای ضروری در راه اندازی
- ۱۸- عیب یابی

نبود گرما = سرما

← با افزایش فشار گاز، دمای تقطیر آن افزایش می یابد یعنی در دمای بالاتری به مایع تبدیل می شود. کمپرسور فشار گاز را افزایش داده و در نتیجه دمای تقطیر آن نیز افزایش می یابد و در کاندنسر با دمایی که در دسترس داریم (هوای محیط یا آب) به مایع تبدیل می شود.

← با کاهش فشار مایع، دمای جوش (تبخیر) آن کاهش می یابد. بعد از دستگاه انبساط فشار مایع کاهش یافته و دمای جوش (تبخیر) آن نیز کاهش می یابد یعنی در دمای پائینتری مایع تبخیر می شود. با گرفتن حرارت از سیال خنک شونده، مایع در اواپراتور تبخیر شده و چون سیال خنک شونده حرارت خود را از دست می دهد سرد می شود.

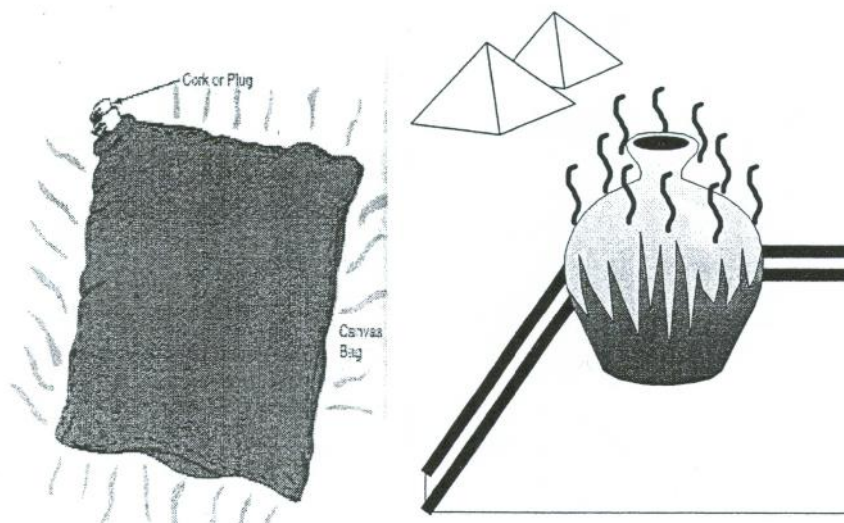
جدول فشار و دمای آب

نقطه جوش °C	فشار مطلق (bar)
100	1.012
93.3	0.794
82.2	0.517
71.1	0.326
60	0.199
54.4	0.153
43.3	0.087
32.2	0.048
21.1	0.025
10	0.012
5.6	0.009
2.2	0.007
1.1	0.006
0	0.006
-1.1	0.005
-6.7	0.003
-12.2	0.002

با کاهش فشار دمای جوش (تبخیر) کاهش می یابد

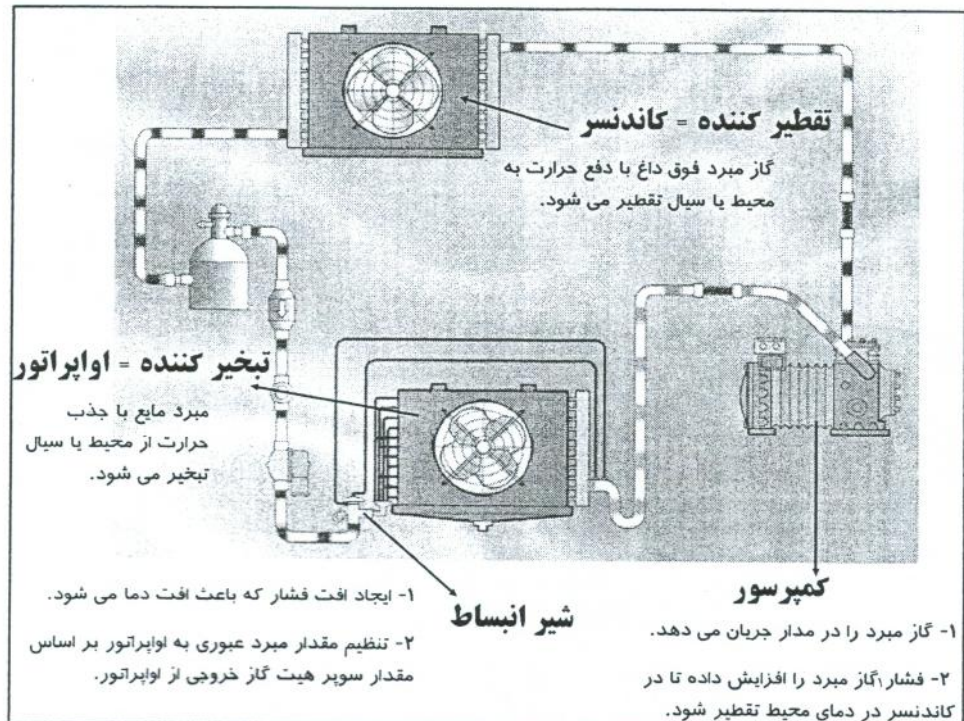
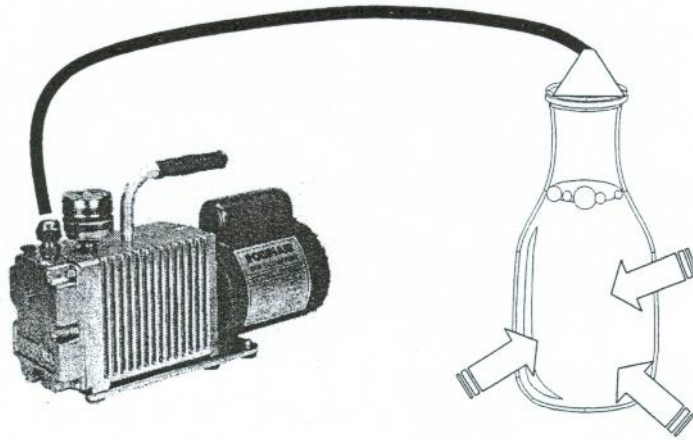
۸

در اثر تبخیر سیال حرارت جذب می شود

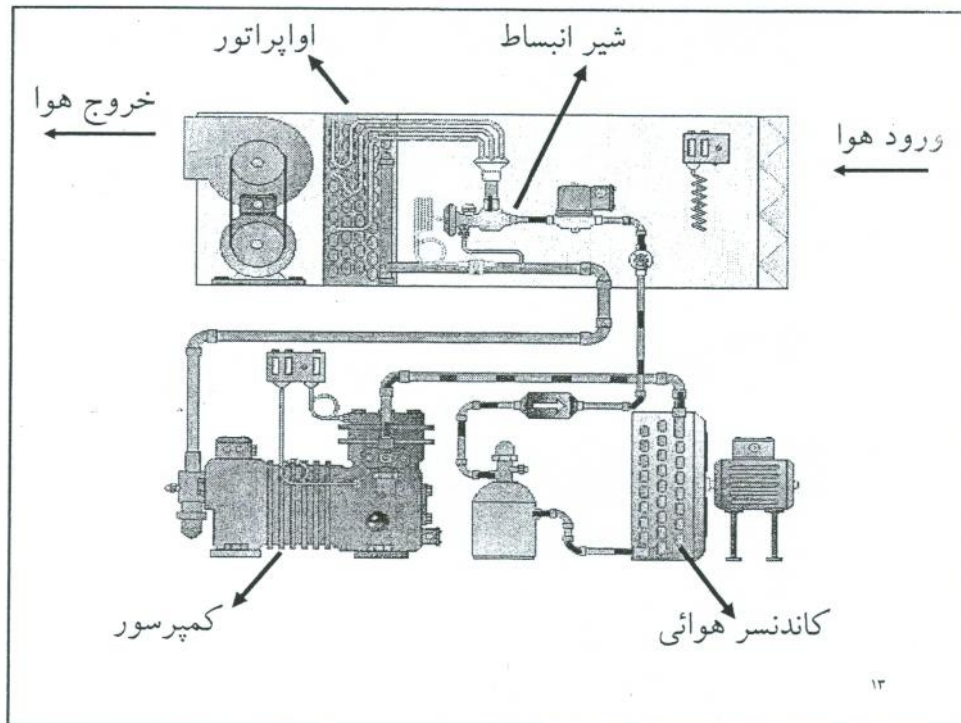
۹

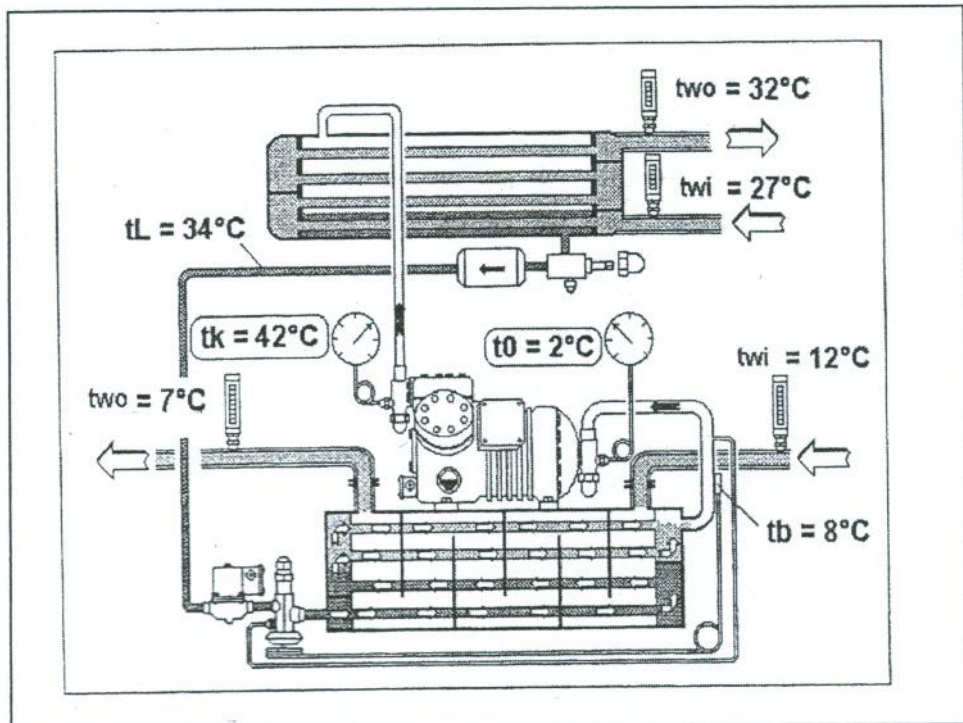
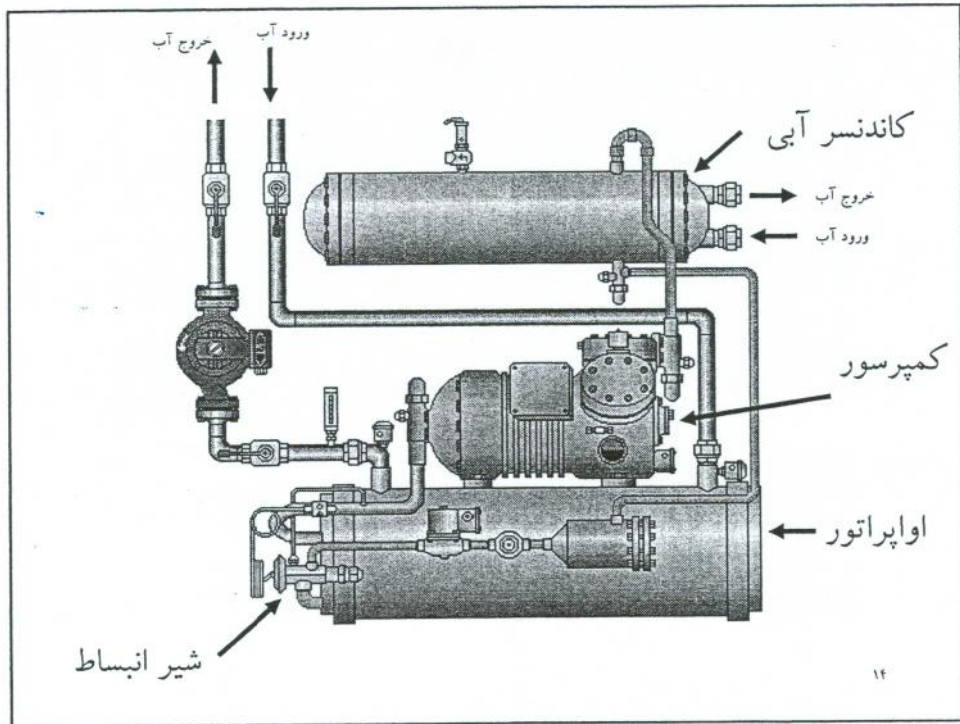
در اثر تبخیر سیال حرارت جذب می شود

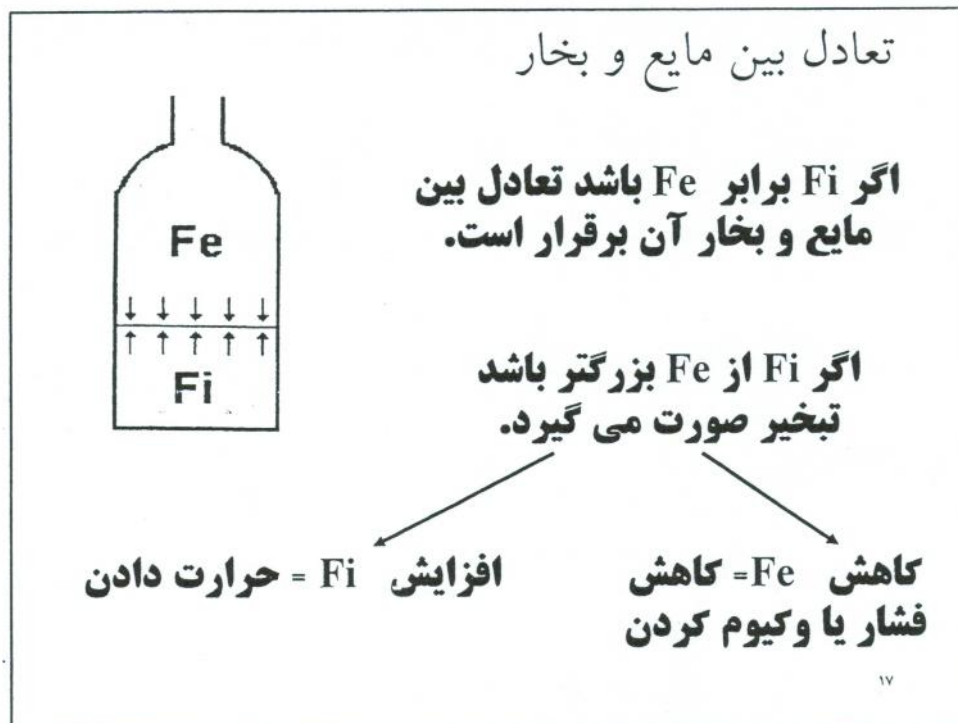
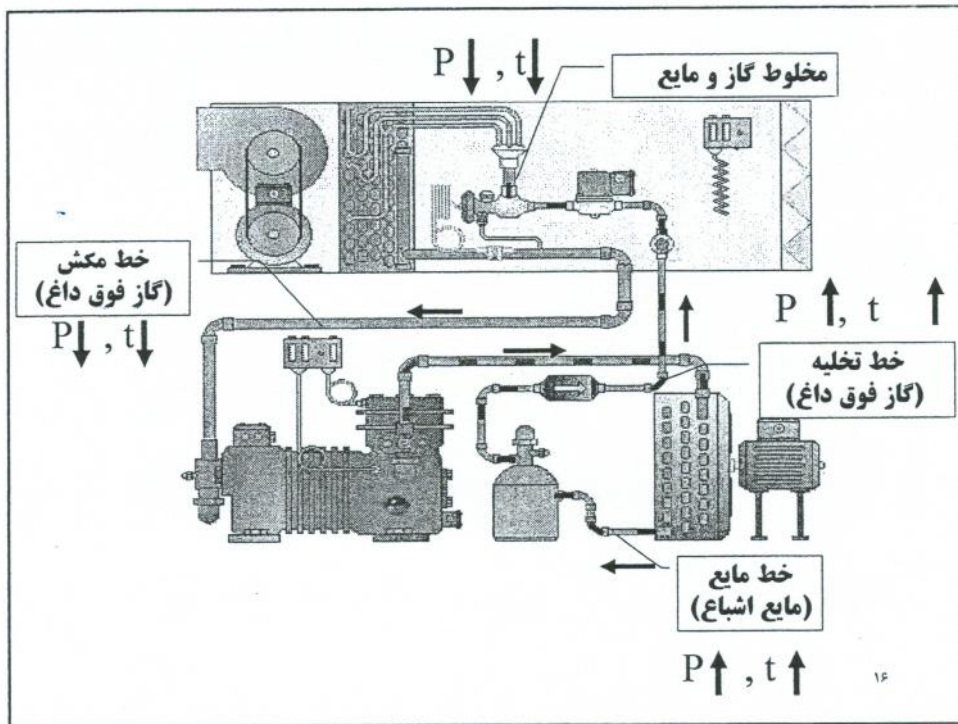
کارکرد سیستم تبرید تراکمی

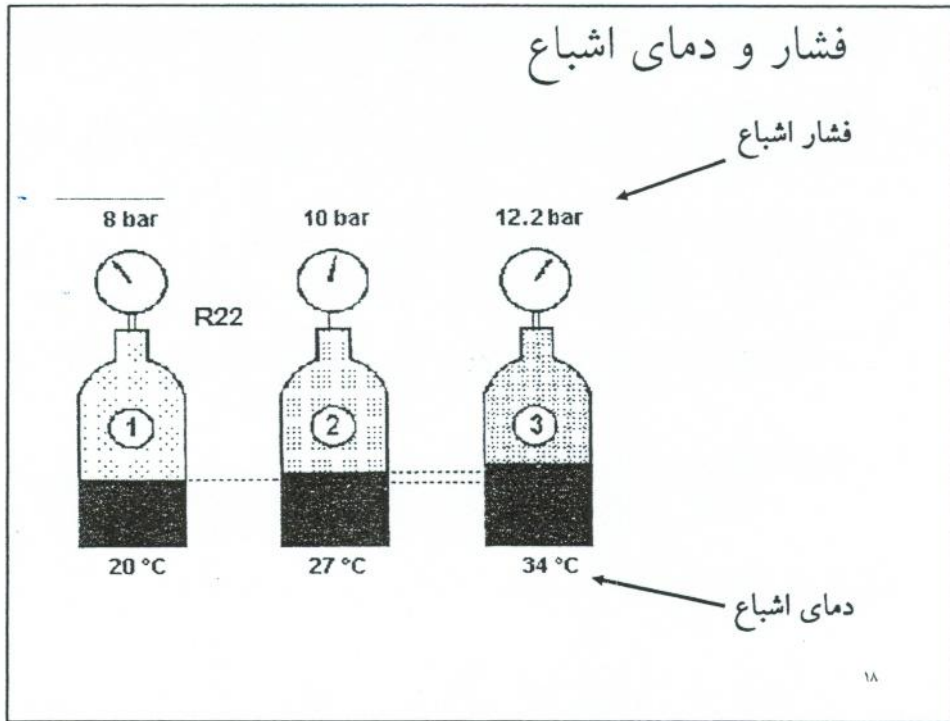
کمپرسور گاز مبرد را در سیستم جریان داده و فشار گاز را افزایش می دهد. چون فشار گاز افزایش یافته است لذا گاز مبرد در مبدل حرارتی (کاندنسر) در دمای محیط (یا دمائی که در دسترس است) تقطیر شده و به مایع تبدیل می شود. این مایع فشار بالا از کاندنسر خارج شده و به شیر انبساط می رسد. شیر انبساط (یا لوله موئی) افت فشار شدید در مسیر این مایع ایجاد کرده و لذا فشار مایع کاهش یافته و در نتیجه دمای آن نیز کاهش می یابد. در اثر این افت فشار مقداری از مبرد مایع به گاز تبدیل شده و مخلوط گاز و مایع مبرد وارد مبدل (اوپراتور) می شود. در اوپراتور گرمای سیال خنک شونده به مایع مبرد منتقل شده و چون فشار این مایع پائین است لذا در دمای پاینتری تبخیر می شود (در دمائی که نیاز است). وقتی مبرد مایع تبخیر می شود گرمای نهان خود را از دست داده و لذا حرارت زیادی را از سیال خنک شونده دریافت می کند. سیال خنک شونده نیز چون حرارت خود را از دست داده است سرد می شود. کمپرسور مبرد تبخیر شده در اوپراتور را مکش کرده و مجددا در سیکل جریان می دهد.

۱۸

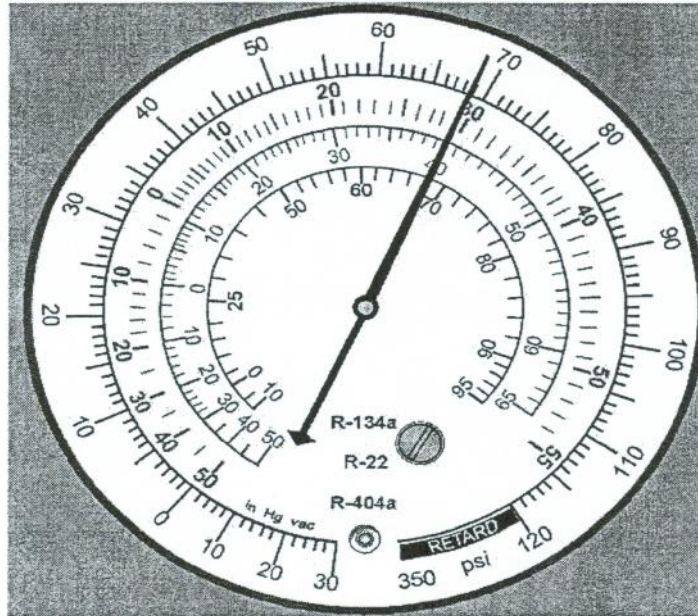
جدول فشار و دمای اشباع مبرد

Temperature °C	Absolute pressure, bar					
	R11	R12	R13	R22	R502	R717
-60		0.226	2.799	0.378	0.433	
-55		0.300	3.438	0.498	0.637	
-50	0.027	0.392	4.182	0.647	0.820	0.409
-45	0.037	0.504	5.039	0.830	1.042	0.545
-40	0.051	0.642	6.022	1.052	1.309	0.718
-35	0.069	0.807	7.139	1.318	1.626	0.932
-30	0.093	1.004	8.403	1.635	1.998	1.196
-25	0.122	1.237	9.825	2.088	2.433	1.516
-20	0.158	1.509	11.416	2.444	2.937	1.902
-15	0.203	1.826	13.188	2.951	3.515	2.365
-10	0.257	2.191	15.154	3.534	4.174	2.908
-5	0.323	2.610	17.327	4.202	4.922	3.552
0	0.402	3.086	19.723	4.963	5.764	4.295
5	0.495	3.626	22.356	5.823	6.708	5.161
10	0.605	4.233	25.243	6.792	7.762	6.149
15	0.734	4.914	28.406	7.877	8.932	7.287
20	0.883	5.673	31.871	9.087	10.226	8.570
25	1.055	6.516	35.675	10.432	11.652	10.010
30	1.252	7.449	critical	11.921	13.219	11.670
35	1.476	8.477		13.562	14.936	13.500
40	1.731	9.607		15.365	16.812	15.540
45	2.018	10.840		17.341	18.859	17.820
50	2.340	12.190		19.499	21.087	20.330

۱۹

فشار در جدول اول فشار مطلق است
فشاری که از روی گنج میخوانیم
فشار مطلق است که بر مطلق است
به جدول اول باید فشار مطلق را
به فشار مطلق تبدیل کنیم

دمای اشباع مبرد بر روی فشار سنج نیز نشان داده شده است

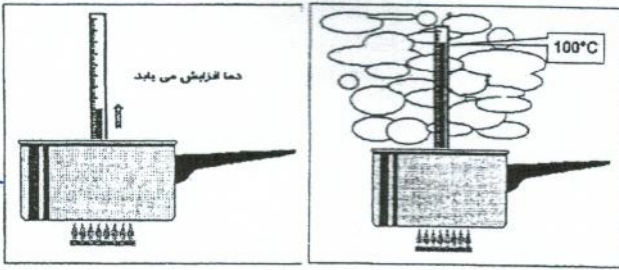

جدول فشار و دمای اشباع مبرد

Temperature °C	Absolute pressure, bar					
	R11	R12	R13	R22	R502	R717
-60		0.226	2.799	0.378	0.433	
-55		0.300	3.438	0.498	0.637	
-50	0.027	0.392	4.182	0.647	0.820	0.409
-45	0.037	0.504	5.039	0.830	1.042	0.545
-40	0.051	0.642	6.022	1.052	1.309	0.718
-35	0.069	0.807	7.139	1.318	1.626	0.932
-30	0.093	1.004	8.403	1.635	1.998	1.196
-25	0.122	1.237	9.825	2.088	2.433	1.516
-20	0.158	1.509	11.416	2.444	2.937	1.902
-15	0.203	1.826	13.188	2.951	3.515	2.365
-10	0.257	2.191	15.154	3.534	4.174	2.908
-5	0.323	2.610	17.327	4.202	4.922	3.552
0	0.402	3.086	19.723	4.963	5.764	4.295
5	0.495	3.626	22.356	5.823	6.708	5.161
10	0.605	4.233	25.243	6.792	7.762	6.149
15	0.734	4.914	28.406	7.877	8.932	7.287
20	0.883	5.673	31.871	9.087	10.226	8.570
25	1.055	6.516	35.675	10.432	11.652	10.010
30	1.252	7.449	critical	11.921	13.219	11.670
35	1.476	8.477		13.562	14.936	13.500
40	1.731	9.607		15.365	16.812	15.540
45	2.018	10.840		17.341	18.859	17.820
50	2.340	12.190		19.499	21.087	20.330

اگر با فشار مکش دما پیدا شود، این دما دمای تبخیر در اوپراتور است
اگر با فشار تخلیه دما پیدا شود، این دما دمای تقطیر در کاندنسر است

تعاریف اساسی و مهم

دمای اوپراتور = دمای ثابتی که در آن دمای مایع میرد در فشار ثابت در اوپراتور به جوش می آید t_c .

فشار اوپراتور یا فشار مکش = فشار ثابتی که در آن فشار مایع میرد در دمای ثابت در اوپراتور تبخیر می شود P_e .

دمای کاندنسر = دمای ثابتی که در آن دمای گاز میرد در فشار ثابت در کاندنسر تقطیر می شود t_c .

فشار کاندنسر یا فشار تخلیه = فشار ثابتی که در آن فشار گاز میرد در دمای ثابت در کاندنسر تقطیر می شود P_c .

۲۲

تعاریف اساسی و مهم

در عمل دو فشار قابل اندازه گیری است:

فشار اوپراتور P_e و فشار کاندنسر P_c

با اندازه گیری فشارها به جدول میرد رجوع می کنیم و برای هر فشار یک دمای پیدا می شود.

دمائی که با فشار اوپراتور پیدا شد دمای اوپراتور t_e است

دمائی که با فشار کاندنسر پیدا شد دمای کاندنسر t_c است

۲۳

انواع فشار

فشار سنج فشار نسبی را نشان می دهد یعنی فشار نسبت به اتمسفر.
فشار سنج در محیط آزاد فشار 0 bar را نشان می دهد در حالی که
فشار محیط 1 bar مطلق است.

فشار سنج ----- نسبی P(g)

مطلق P(a)

مطلق P(a) = 1 bar + نسبی P(g)

مطلق P(a) = 14.5 Psi + نسبی P(g)

۲۴

انواع فشار

اگر جدول فشار و دمای اشباع مبرد که در اختیار دارید بر حسب فشار
مطلق باشد ، نمی توان فشار قرائت شده با فشار سنج که نسبی است
در این جدول پیدا کرد. برای پیدا کردن فشار صحیح باید فشار نسبی
را به فشار مطلق تبدیل کنید. اگر فشار جدول بر حسب bar است
پس فشار قرائت شده بر حسب bar را با 1 bar جمع کنید که به
فشار مطلق تبدیل شود. اگر فشار جدول بر حسب Psi است پس
فشار را بر حسب Psi قرائت کرده (که نسبی است) و با 14.5 Psi
جمع کنید که فشار مطلق بدست آید. با این فشار مطلق به جدول
رجوع کنید.

اگر فشار جدول بر حسب نسبی است پس با همان فشار قرائت شده
از فشار سنج به جدول رجوع کنید.

۲۵

فشار و دمای اشباع

دما °C	فشار مطلق R12 bar	فشار مطلق R134a bar
-60	0.226	0.163
-55	0.300	0.223
-50	0.392	0.299
-45	0.504	0.396
-40	0.642	0.516
-35	0.807	0.665
-30	1.004	0.847
-25	1.237	1.067
-20	1.509	1.330
-15	1.826	1.640
-10	2.191	2.007
-5	2.610	2.434
0	3.086	2.928
5	3.626	3.496
10	4.233	4.145
15	4.914	4.883
20	5.673	5.716
25	6.516	6.653
30	7.449	7.701
35	8.477	8.868
40	9.607	10.164
45	10.843	11.597
50	12.193	13.176

فشار سنج ----- نسبی P(g)

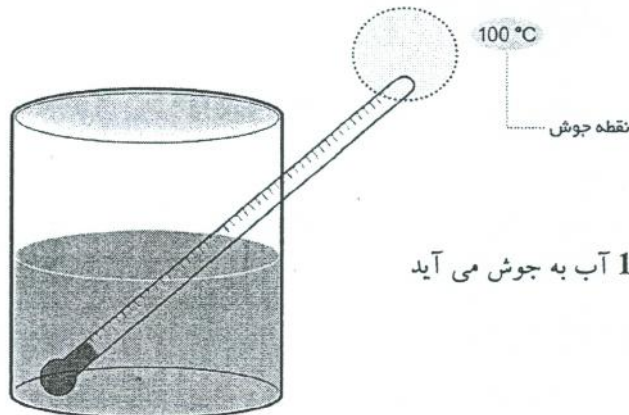
مطلق P(a)

مطلق P(a) = 1 bar + نسبی P(g)

مطلق P(a) = 14.5 Psi + نسبی P(g)

R134a ----- نسبی P(g) = 1 bar(g)

1 bar(g) + 1 bar = 2 bar (a)

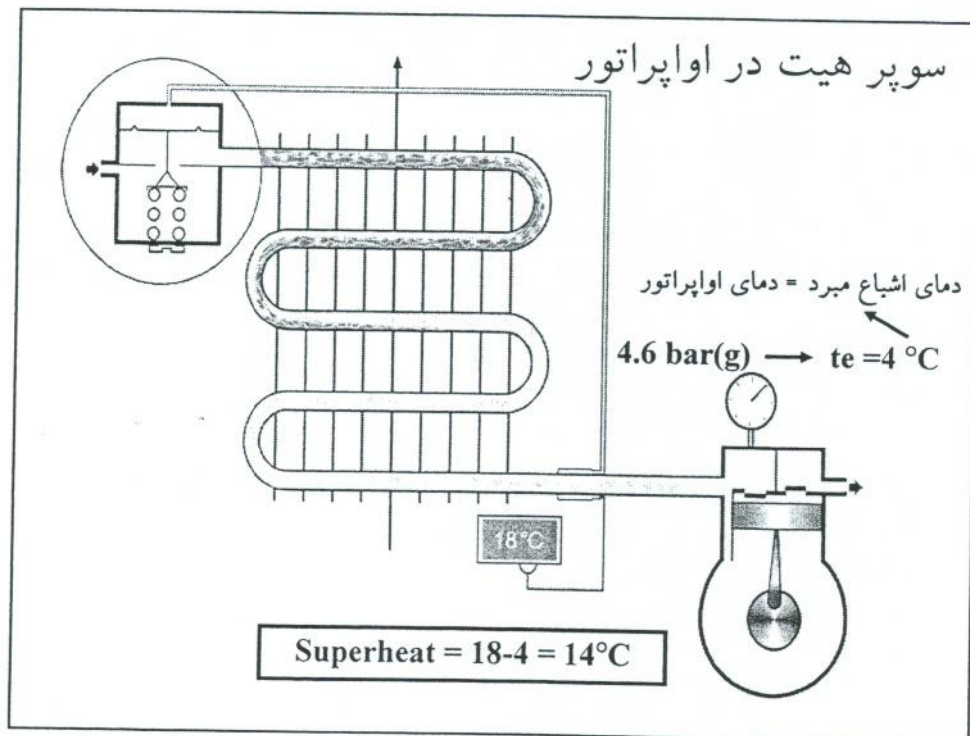
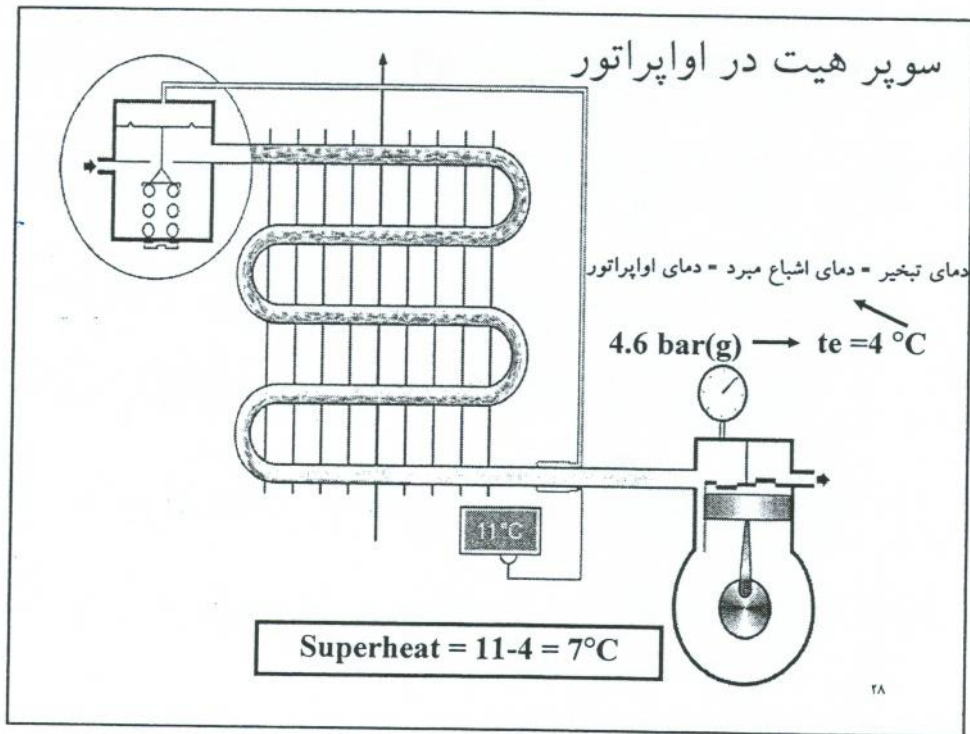

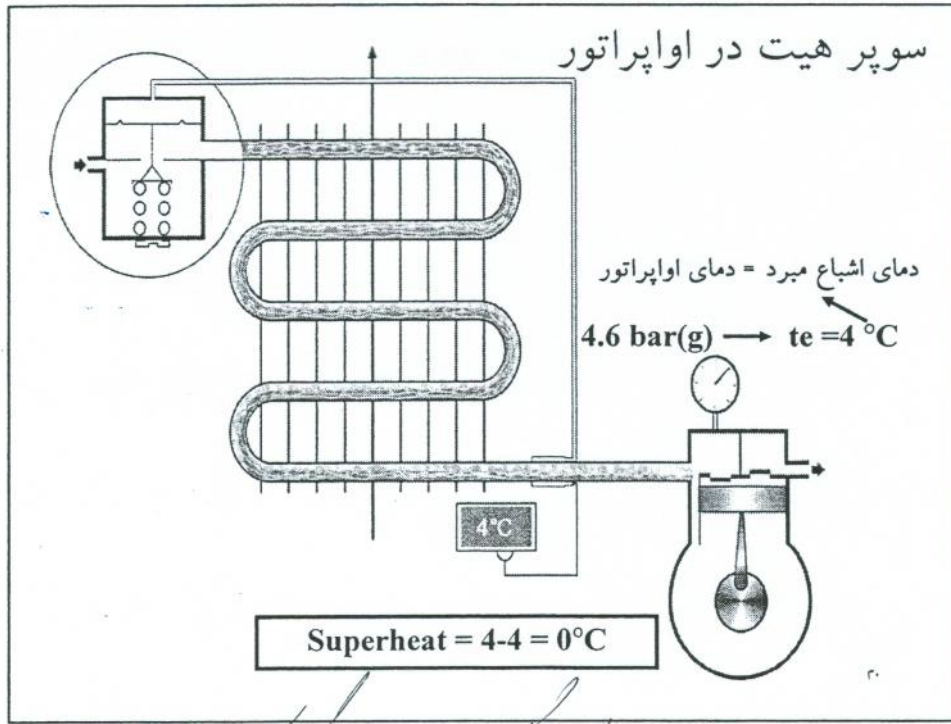
در 100°C ، 1 atm آب به جوش می آید

حرارت

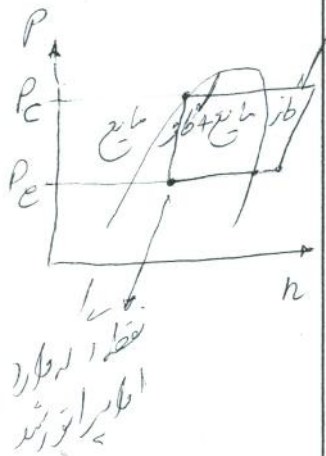
دمای تبخیر یا
نقطه جوش
دمای نهائی گاز

سوپر هیت 105 - 100 = 5°C

* حداقل Superheat در نظر می گیریم، به علت اینکه گنج و ذهن ما در ... خطا دارد.
* بستن گاز مناسب و امتزایش همگن سوپر هیت در نظر می گیریم.

تعریف سوپر هیت (فوق داغ)

اختلاف دمای گاز نهائی و دمای تبخیر سیال را سوپر هیت می گویند.

$$t - t_e = \text{superheat}$$

t ← دمای نهائی گاز
 t_e ← دمای تبخیر یا دمای اوپراتور

تعریف سابکولینگ (مادون سرد)

اختلاف دمای تقطیر گاز و دمای نهائی مایع را سابکولینگ می گویند.

$$t_c - t = \text{sub cooling}$$

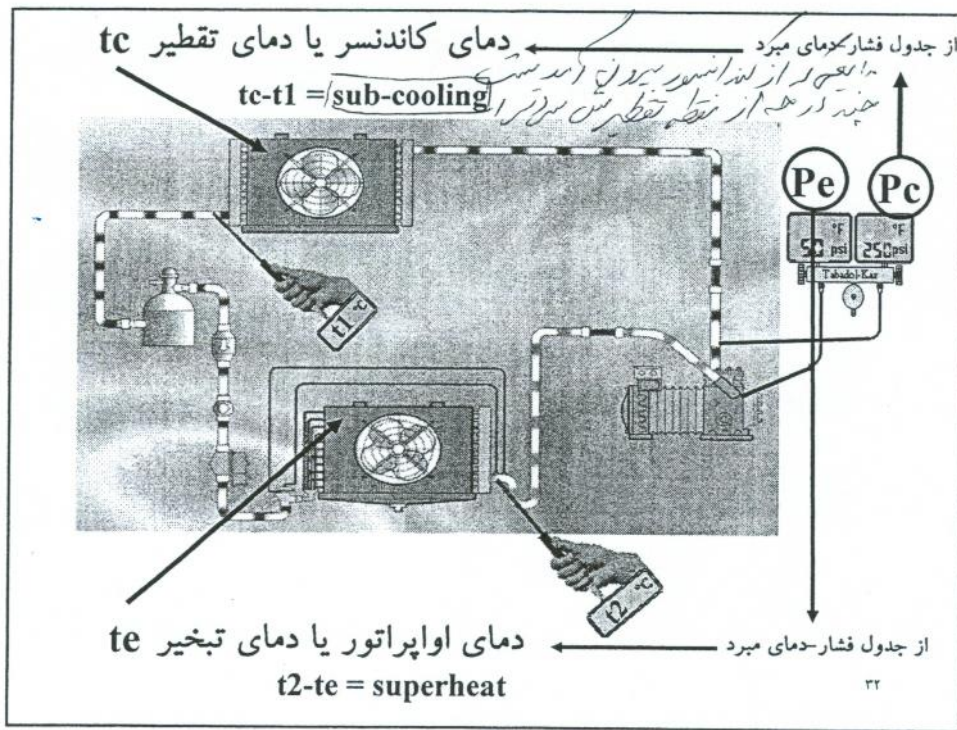
t_c ← دمای نهائی مایع
 t ← دمای تقطیر یا دمای کاندنسر

* حالت sub-cool نباید از 4°C بیشتر باشد. (بالای 4°C یعنی سیستم اشکال اساسی دارد)

* حداقل sub-cool 4°C من باشد.

دوره آموزشی تبرید تراکمی
جهت شرکت انفورماتیک
تهیه و تدوین: زاره انجرفلی

اندازه گیری سوپر هیت

- ۱- فشار مکش را قرائت کنید.
- ۲- با فشار اندازه گیری شده به جدول فشار-دمای مبرد رجوع کنید و دمای اشباع آنرا پیدا کنید (دمای تبخیر یا دمای اوپراتور). توجه کنید که فشار نسبی و مطلق را اشتباه نکنید.
- ۳- دمای لوله خروجی از اوپراتور را اندازه بگیرید.
- ۴- دمای اندازه گرفته شده در مرحله ۳ را از دمای مرحله ۲ کم کنید. این اختلاف مقدار سوپر هیت است.

اندازه گیری سابکولینگ

- ۱- فشار تخلیه را قرائت کنید.
- ۲- با فشار اندازه گیری شده به جدول فشار-دمای مبرد رجوع کنید و دمای اشباع آنرا پیدا کنید (دمای تقطیر یا دمای کاندنسر). توجه کنید که فشار نسبی و مطلق را اشتباه نکنید.
- ۳- دمای لوله خروجی از کاندنسر را اندازه بگیرید.
- ۴- دمای اندازه گرفته شده در مرحله ۲ را از دمای مرحله ۳ کم کنید. این اختلاف مقدار سابکولینگ است.

ایمنی Safety

- ۱- به هیچ وجه گاز اکسیژن نباید وارد سیستم شود. گاز اکسیژن و روغن ترکیب شده و انفجار رخ می دهد. حتی با دستهای آلوده با روغن نباید به دستگاه جوشکاری اکسی-استیلن کار کرد.
- ۲- سیلندرهای اکسیژن و استیلن باید حتما به صورت عمودی حمل، نگهداری و در محل کار قرار بگیرند.
- ۳- هر نوع سیلندر گاز تحت فشار را در مقابل تابش مستقیم آفتاب و یا در محیط خیلی گرم نگهداری و یا حمل نکنید.
- ۴- درپوش شیر تمامی سیلندهای تخت فشار را قبل از حمل ببندید. در غیر اینصورت اگر سیلندر به زمین بیفتد و شیر آن بشکند، سیلندر مانند بادکنک به حرکت در می آید و خسارات جانی و مالی شدیدی ایجاد خواهد کرد.
- ۵- برای شارژ مبرد به حالت گاز لازم است تا سیلندر مبرد را گرم کرد چون در اثر کاهش فشار سیلندر دمای مایع مبرد نیز کاهش می یابد و شارژ مبرد به صورت گاز امکان پذیر نخواهد بود. برای گرم کردن سیلندر مبرد هیچوقت از شعله مستقیم استفاده نکنید. سیلندر را درون یک سطل آبگرم تا حداکثر 30°C قرار دهید.

۲۱

ایمنی Safety

- ۶- هیچوقت سیلندر مبردی که مجهز به سوپاپ یکطرفه است با در آوردن سوپاپ اقدام به پر کردن آن نکنید.
- ۷- گاز مبرد از هوا سنگینتر است و در صورت نشستی در محیط به سطح پائینتری آمده و اکسیژن موجود در هوا را به سطح بالاتری منتقل می کند. اگر مقدار مبرد نشت کرده زیاد باشد امکان خفگی در محیط ایجاد خواهد شد.
- ۸- توجه شود که مبرد مایع با دست و یا صورت تماس پیدا نکند. تماس مبرد مایع با پوست باعث سوختگی می شود.
- ۹- در زمان شستشوی کاندنسر آبی با اسید از دستکش، ماسک، لباس و کفش مناسب استفاده شود.
- ۱۰- در هنگام تخلیه روغن کمپرسور توجه شود که شاید روغن حالت اسیدی داشته باشد لذا در این مواقع از دستکشهای مخصوص استفاده شود.
- ۱۱- قبل از روشن کردن هر سیستم برودتی باید اطمینان حاصل شود که شیر تخلیه (Discharge) کمپرسور باز است. در صورت بسته بودن این شیر در زمان استارت، امکان انفجار کمپرسور وجود دارد.

۲۵

ایمنی Safety

- ۱۲- قبل از روشن کردن کمپرسور اطمینان حاصل کنید که تمامی کنترلرها در مدار باشند. کنترل Hi&Low و کنترل فشار روغن ، کنترل فلو سوئیچ برای چیلرهای آب- کنترل قطع و وصل فنهای کاندنسر هوایی (کنترلهای فشار).
- ۱۳- قبل از کار انگشتر ، دستبند ، گردنبند ، کراوت ، ساعت مچی ... خود را باز کنید. استفاده از این اقلام ممکن از خسارات جانی به همراه داشته باشد.
- ۱۴- برای بلند کردن اقلام سنگین به جای قدرت کمر از قدرت پاها استفاده کنید.
- ۱۵- به هیچ وجه به قطعات و دستگاههای در حال حرکت مانند شافت پمپ ، شافت فن ، پروانه ، تسمه و .... دست نزنید.
- ۱۶- به هیچ وجه تنهائی مشغول کار نشوید. همیشه به همراه یک همکار در محیط کار حاضر شوید تا در صورت بروز حادثه ، به کمک همدیگر اقدام نمایید.
- ۱۷- در زمان کار با وسایل برقی و تابلو برق شرایط ایمنی الکتریکی را به دقت رعایت کنید. هیچوقت منتظر نباشید تا یکنفر دیگر شرایط ایمنی را برای شما فراهم کند. همیشه خود شما باید پیشقدم باشید و موارد ایمنی را چندین بار چک کنید.

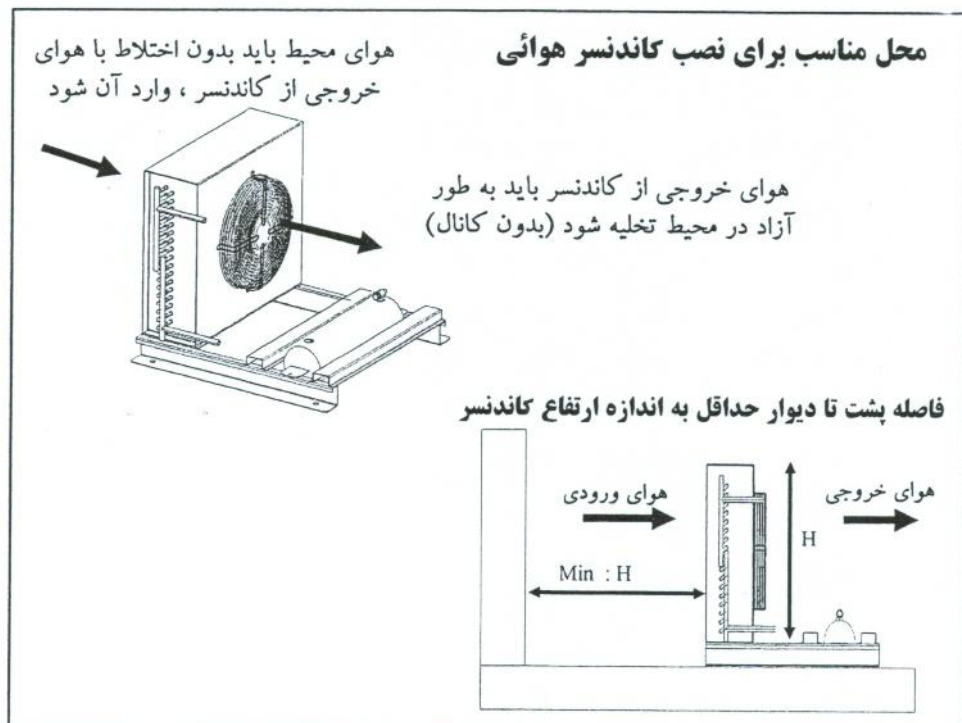
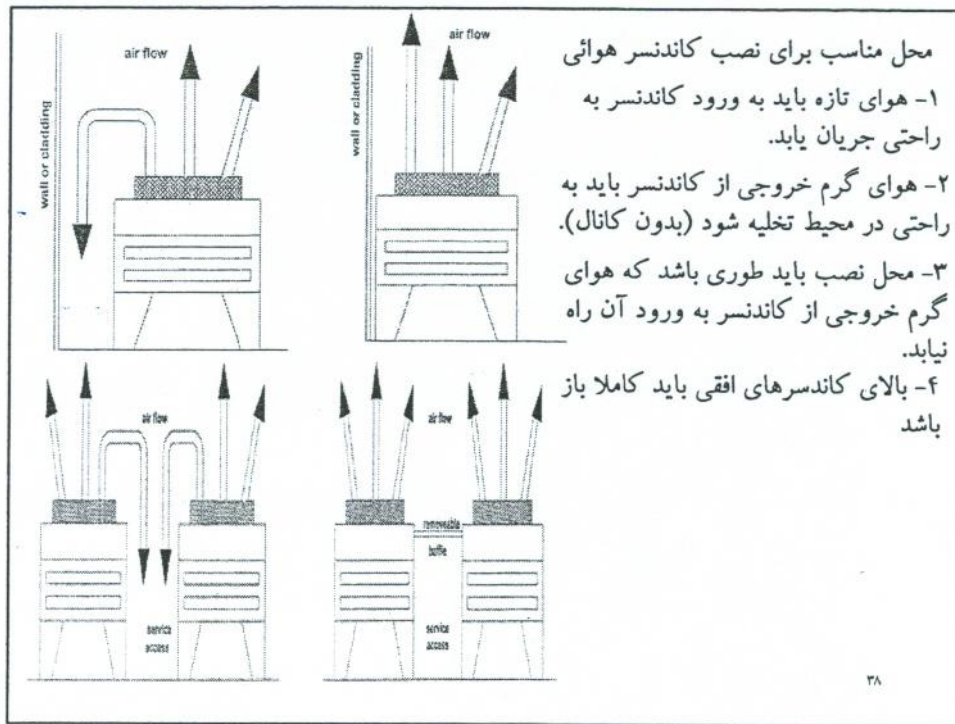
۳۶

! عاقبت بی احتیاطی !

انفجار کمپرسور

کنترل فشار کاندنسر Head Pressure Control

هر گاه فشار کاندنسر (Pc) به دلیل کاهش دمای محیط بیرون کاهش پیدا کند، مشکلاتی برای سیستم ایجاد خواهد شد.

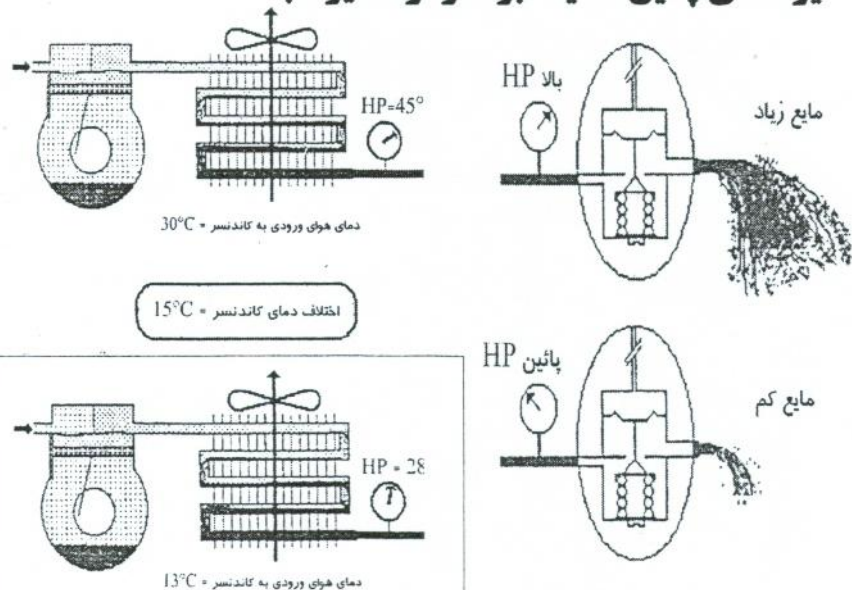
۱- در زمان کارکرد معمولی سیستم.

۲- در زمان شروع به کار کمپرسور.

مشکلات ایجاد شده در اثر تاثیر فشار کاندنسر بر روی کارکرد شیر انبساط است.

۴۰

تأثیر دمای پائین محیط بر کارکرد شیر انبساط

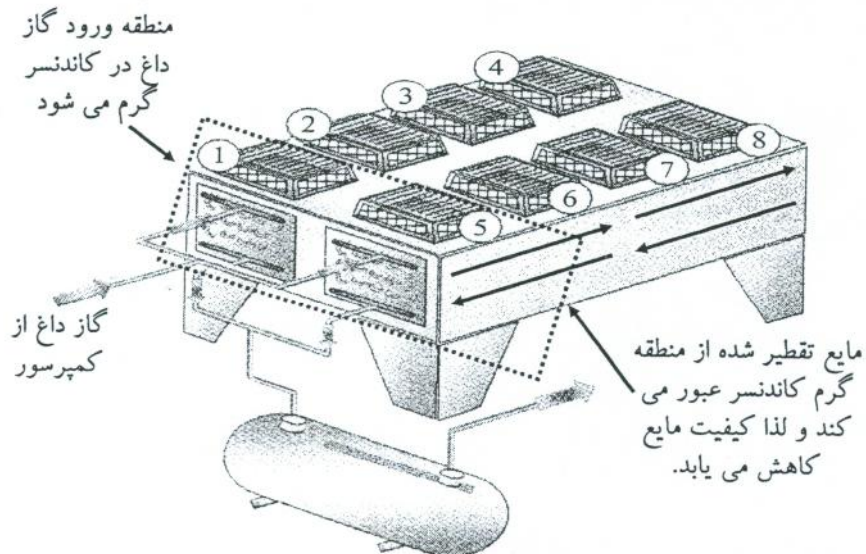
اگر HP خیلی پائین باشد ظرفیت برودتی شیر انبساط کاهش می یابد

تأثیر دمای پائین محیط بر کارکرد شیر انبساط

دستگاههای سیستم برودتی برای حداکثر دمای محیط بیرون طراحی و انتخاب می شوند. در شرایط دمای پائین محیط (مثلا زمستان و پائیز)، فشار کاندنسر کاهش می یابد و در نتیجه همان سوزن شیر انبساط مبرد کمتری از خود عبور می دهد. این امر باعث کاهش ظرفیت برودتی سیستم شده و فشار مکش کمپرسور کاهش می یابد. برای جلوگیری از این اشکال باید به یک روشی فشار کاندنسر را به حالت طراحی رساند. در کاندنسرهای هوایی می توان با خاموش و روشن کردن فنها و یا تغییر دور موتور فنها و در کاندنسر های آبی با کم کردن دبی آب کاندنسر این کار را انجام داد.

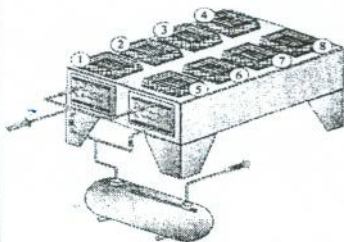
۱۱

کنترل فشار کاندنسینگ - Head Pressure Control

کنترل فشار کاندنسر در کاندنسر های هوایی – Head Pressure Control

خاموش و روشن کردن فنها

خاموش شدن فنها

مرحله ۱: فنهای ۴ ، ۸

مرحله ۲: فنهای ۳ ، ۷

مرحله ۳: فنهای ۲ ، ۶

مرحله ۴: فنهای ۱ ، ۵

روشن شدن فنها

مرحله ۱: فنهای ۱ ، ۵

مرحله ۲: فنهای ۲ ، ۶

مرحله ۳: فنهای ۳ ، ۷

مرحله ۴: فنهای ۴ ، ۸

فنهائی که نزدیک به کلکتور ورودی کاندنسر قرار دارند باید در آخرین مرحله خاموش و در اولین مرحله روشن شوند.

کاندنسری که فنهائی آن به صورت شکل روبرو است حتما باید به صورت زوج قطع و وصل شوند.

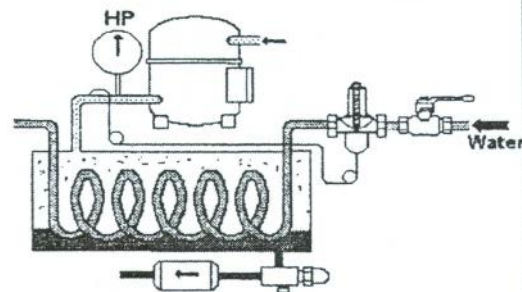
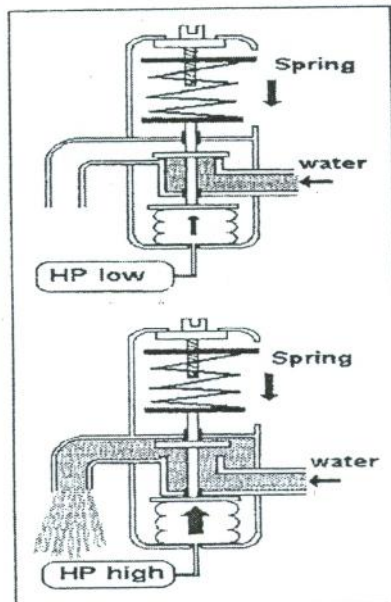
تنظیم اختلاف فشار روشن و خاموش شدن فنها باید طوری انجام گیرد که فنها به سرعت قطع و وصل نشوند.

از سیستم کنترل سرعت الکتروموتور (فنها) نیز می توان استفاده کرد. سیستم تغییر دور موتور برای الکتروموتورهای سه فاز هزینه بالائی دارد.

کنترل فشار کاندنسر در کاندنسر های آبی – Head Pressure Control

با استفاده از شیر مخصوص ، دبی آب ورودی به کاندنسر آبی را تغییر می دهیم تا فشار کاندنسر در حد طراحی باقی بماند.

اگر آب کاندنسر از برج خنک کننده تامین می شود می توان فن برج را توسط یک ترموستات خاموش و روشن نمود ولی این کار در شرایط دمای پائین محیط خیلی موثر نیست.

استارت در زمستان Winter Start

وقتی که دمای محیط پائین باشد (زمستان)، در زمان استارت کمپرسور فشار تخلیه پائین خواهد بود حتی اگر فنهای کاندنسر خاموش باشد. چندین ثانیه طول می کشد که فشار تخلیه کمپرسور بالا برود و در این زمان چون فشار تخلیه پائین است شیر انبساط مبرد کمتری به اواپراتور می فرستد و در نتیجه فشار مکش پائین می رود و کمپرسور توسط کنترل LP قطع می شود. این کار چندین بار تکرار می شود تا فشار تخلیه بالا رود. روشن و خاموش شدن متوالی کمپرسور ضرر زیادی به آن وارد می کند.

برای جلوگیری از این پدیده باید یک تایمر تاخیری در تایلو برق تعبیه شود. این تایمر فرمان کنترل LP را در حدود ۲۰ الی ۶۰ ثانیه از مدار خارج می کند و در نتیجه کمپرسور در این فاصله از پائین بودن فشار مکش قطع نمی کند.

نکته مهم اینکه مدار برق باید طوری طراحی شود که اگر در زمان استارت کمپرسور واقعا مشکل LP وجود دارد مثل کمبود گاز، این تایمر در مدار قرار نگیرد و سیستم اصلا روشن نشود.

۴۶

مبردها

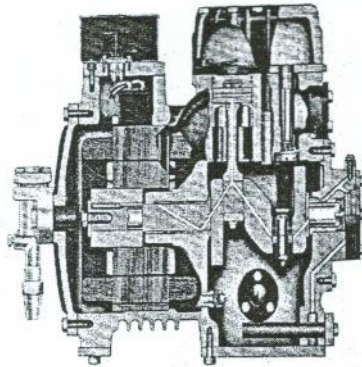
Refrigerants

۴۷

خواص یک مبرد خوب

نقطه انجماد پائین داشته باشد.

ضریب هدایت حرارتی بالا داشته باشد

هادی الکتریسیته نباشد.

سمی نباشد.

آتش زا نباشد.

با روغن ترکیب شیمیائی نشود.

با روغن مخلوط باشد.

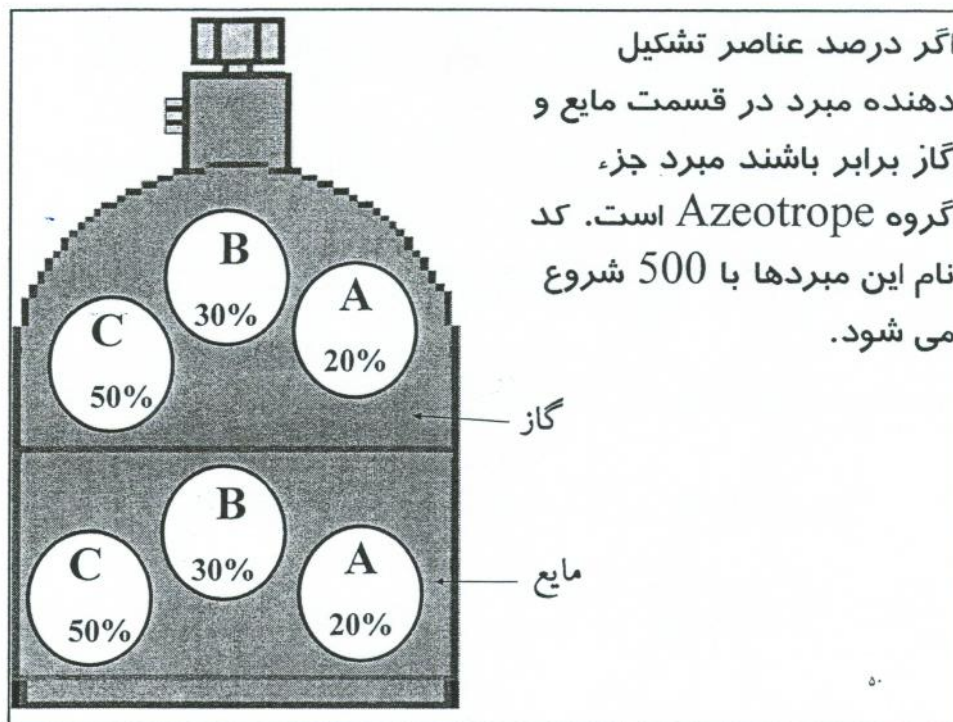
۴۸

طبقه بندی مبردها

۱- هالوکربنها : (Halocarbons) دارای اتمهای کلر، فلور، بروم و ید مانند R22

۲- ایزوتروپ : (Azeotropes) مخلوط دو یا چند مبرد که بعد از اختلاط یک ماده واحد را تشکیل می دهند و خواص ماده جدید با هر کدام از مواد تشکیل دهنده آن متفاوت است. درصدهای مواد تشکیل دهنده این مبرد در حالت های گاز و مایع مساوی است. R507.

۴۹

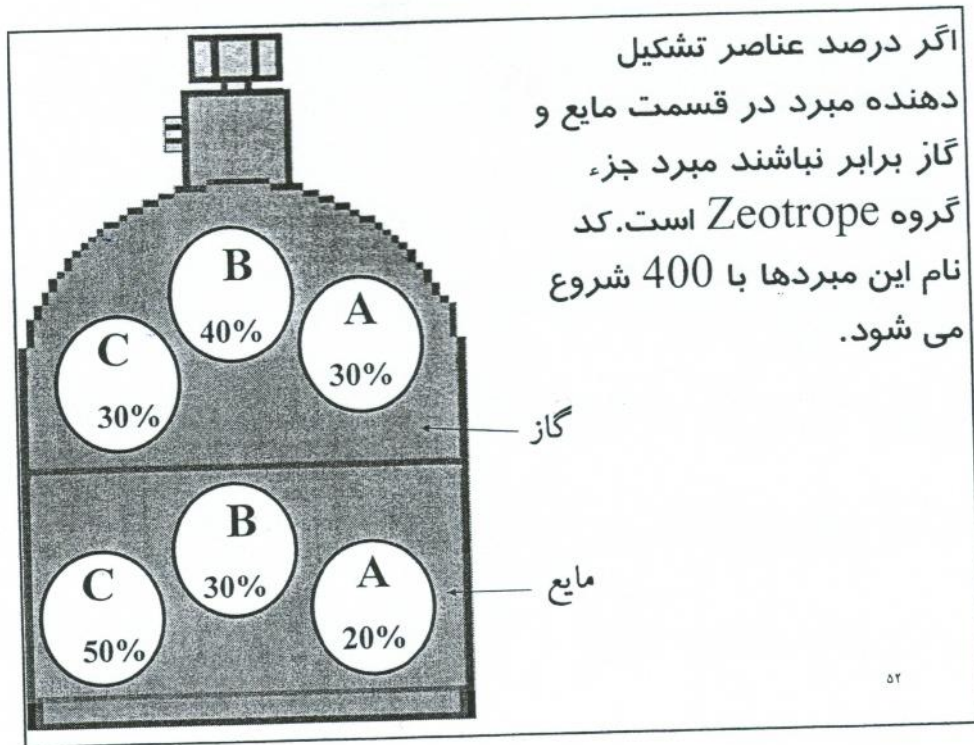

طبقه بندی مبردها

۱- هالوکرینها: (Halocarbons) دارای اتمهای کلر، فلور، بروم و ید مانند R22

۲- ایزوتروپ: (Azeotropes) مخلوط دو یا چند مبرد که بعد از اختلاط یک ماده واحد را تشکیل می دهند و خواص ماده جدید با هر کدام از مواد تشکیل دهنده آن متفاوت است. درصدهای مواد تشکیل دهنده این مبرد در حالت های گاز و مایع مساوی است. R507.

۳- زیوتروپ: (Zeotropes) مخلوط دو یا چند مبرد که در فشار و دمای معین درصدهای تشکیل دهنده مواد در حالت گاز و مایع برابر نیستند. R407.

طبقه بندی مبردها

۱- هالوکربنها (Halocarbons): دارای اتمهای کلر، فلور، بروم و ید مانند R22

۲- ایزوتروپ (Azeotropes): مخلوط دو یا چند مبرد که بعد از اختلاط یک ماده واحد را تشکیل می دهند و خواص ماده جدید با هر کدام از مواد تشکیل دهنده آن متفاوت است. درصدهای مواد تشکیل دهنده این مبرد در حالت های گاز و مایع مساوی است. R507

۳- زیوتروپ (Zeotropes): مخلوط دو یا چند مبرد که در فشار و دمای معین درصدهای تشکیل دهنده مواد در حالت گاز و مایع برابر نیستند... R407.

۴- مواد آلی یا هیدروکربونها (Organic): مثل اتان و بوتان و پروپان و...

۵- مواد معدنی (Inorganic): مثل آمونیاک و دی اکسید کربن و ...

۵۳

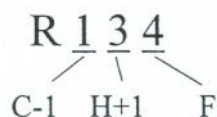
نامگذاری مبرد ها

-اولین عدد از سمت راست معرف تعداد اتمهای فلور است.

-دومین عدد از سمت راست معرف تعداد اتمهای هیدروژن به اضافه یک است.

-سومین عدد از سمت راست معرف تعداد اتمهای کربن منهای یک است.

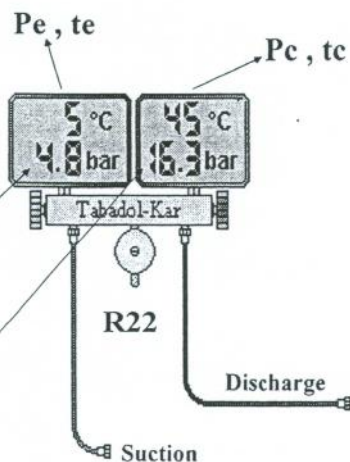
اگر عدد سوم از طرف راست صفر باشد نوشته نمی شود. مبردهای آلی متفرقه با سری ۶۰۰، مبردهای معدنی با سری ۷۰۰، مبردهای Azotrope با سری ۵۰۰ و مبردهای Zeotrope با سری ۴۰۰ نامگذاری می شوند.

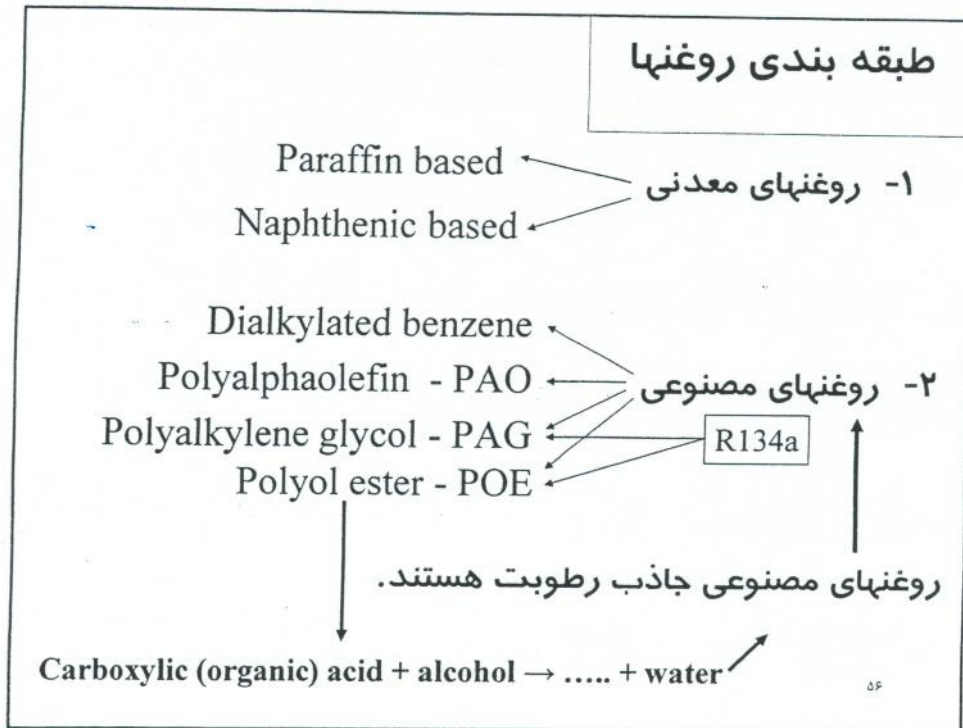
۵۴

فشار و دمای اشباع

دما °C	فشار مطلق R2 bar	فشار مطلق R2 bar
-60	0.226	0.378
-55	0.3	0.498
-50	0.392	0.647
-45	0.504	0.83
-40	0.642	1.052
-35	0.807	1.318
-30	1.004	1.635
-25	1.237	2.088
-20	1.509	2.444
-15	1.826	2.951
-10	2.191	3.534
-5	2.510	4.202
0	3.086	4.963
5	3.626	5.823
10	4.233	6.792
15	4.914	7.877
20	5.673	9.087
25	6.516	10.432
30	7.449	11.921
35	8.477	13.562
40	9.607	15.365
45	11	17.341
50	12.19	19.499

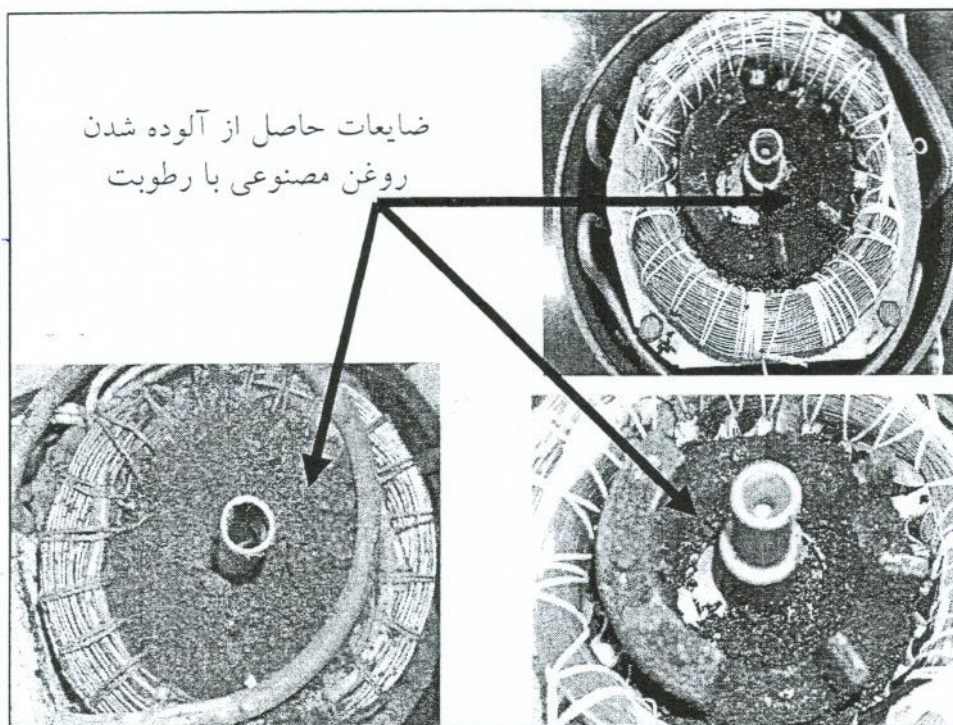
۵۵

هشدار

روغن مصنوعی + رطوبت ← الکل + اسید

باعث خوردگی و تاثیر بر فلزات می شود
(مس و آلومینیوم) و ضایعات حاصل از آن
در سیستم باقی می ماند

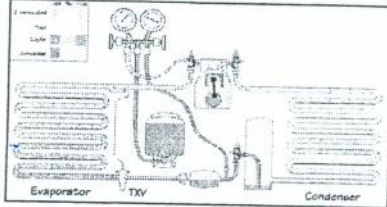
Zeotrope

درصد مواد تشکیل دهنده مبرد Zeotrope در حالت گاز و مایع متفاوت است.
در نتیجه عمل تبخیر یا تقطیر در دمای ثابتی انجام نمی شود.

R32 (23%) R134a (52%) R125 (25%)

نکات بسیار مهم در مورد مبردهای Zeotrope (سری 400)

۱- سیستمی که از این نوع مبرد استفاده می کند حتما باید به صورت مایع شارژ مبرد شود.

۲- در صورت نشت مبرد از سیستم حتما باید کل مبرد باقیمانده در سیستم به نحو ایمنی تخلیه شود و مجددا شارژ مبرد شود.

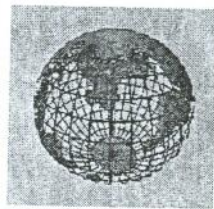
۳- روغنی که همراه این مبردها استفاده می شود اکثرا از نوع مصنوعی است و باید نکات زیر رعایت شود.

الف) روغنهای مصنوعی جاذب شدید رطوبت هستند لذا باید در ظرف آبدی شده ای نگهداری شوند.

ب) سیستم باید به نحو احسن از هوا تخلیه شود و شارژ ازت گردد. سپس مجددا تحت تخلیه قرار گیرد.

ج) مراحل ریخت روغن به کمپرسور باید طوری تنظیم گردد که زمان تماس روغن با هوا به حداقل برسد.

مبردها و محیط زیست

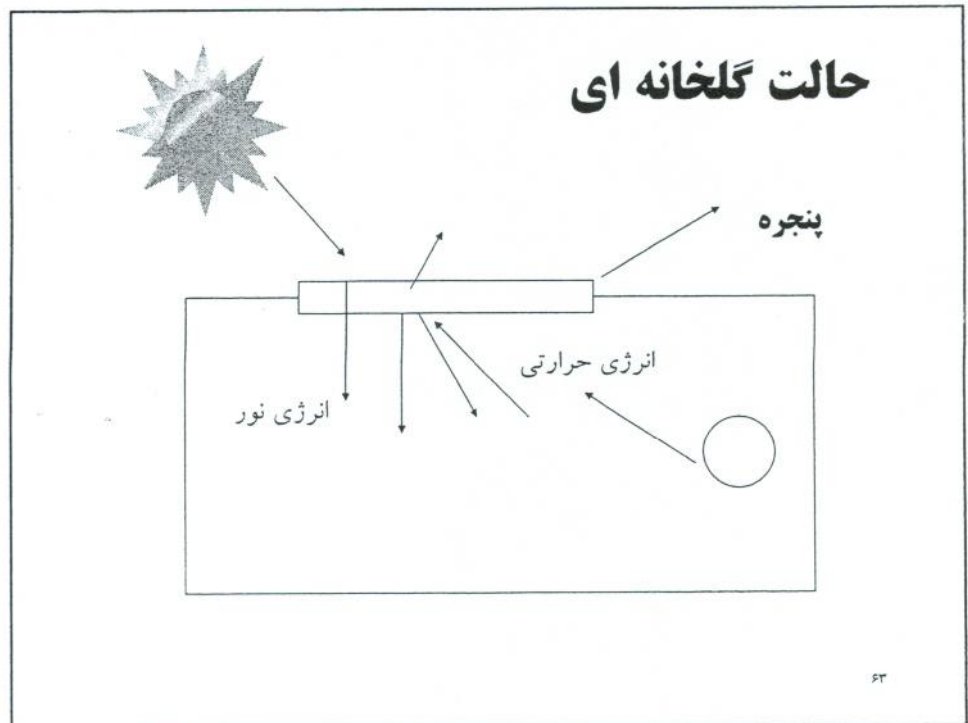
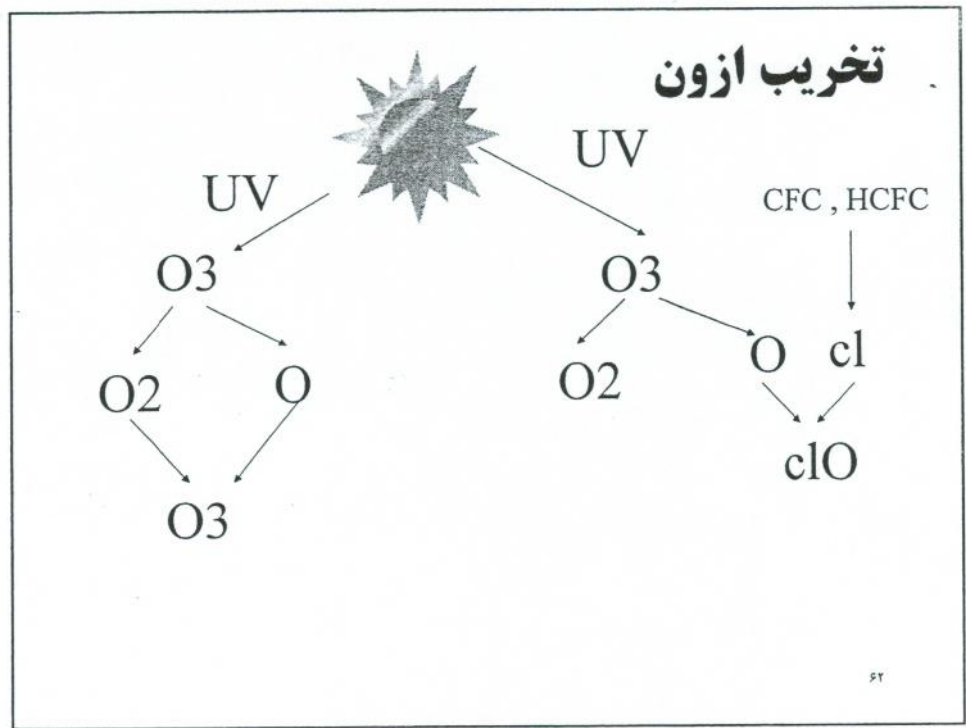
۱- تخریب لایه اوزون

۲- ایجاد حالت گلخانه ای

پتانسیل تخریب اوزون ODP = Ozone Depletion Potential

پتانسیل افزایش حرارت کره زمین GWP = Global Warming Potential

(R11=1)

مقایسه ODP و GWP برای بعضی از مبردها

REFRIGERANT	FORMULA	ODP	GWP
CFC-11	$CFCl_3$	1.00	1.00
CFC-12	CF_2Cl_2	1.00	3.2
CFC-115	$CClF_2CF_3$	0.60	10.60
HCFC-22	$CHClF_2$	0.06	0.30
HFC-32	CH_2F_2	0.00	0.12
HCFC-123	$CHCl_2CF_3$	0.02	0.02
HFC-125	CHF_2CF_3	0.00	0.63
HFC-134a	CH_2FCF_3	0.00	0.31
HFC-143	CH_3CF_3	0.00	0.76
CFC-502	$R22(48.8\%) + R115(51.2\%)$	0.23	3.75

۶۹

نشست یابی مبردها Leak Detection

CFC	Chlorofluorocarbon	R12, R502, R11, ...			
HCFC	Hydrochlorofluorocarbon	R22, R409A, R408A, R411B ...			
HFC	Hydrofluorocarbon	R134a, R404A, R407C, R410A ...			
HC	Hydrocarbon	R600a, R290, ...			
	سیال داخل سیستم	HCFC	HFC	HC	
نشست یاب الکترونیکی	مبرد	✓	✓	???	
نشست یاب مادون قرمز	مبرد	✓	✓	???	
نشست یاب مافوق صوت	مبرد/ ازت	✓	✓	✓	
نشست یاب هالیدی	مبرد	✓	✗	✗	
نشست یاب فلورسنتی	مبرد	✓	✓	✓	
کف صابون	مبرد/ ازت	✓	✓	✓	

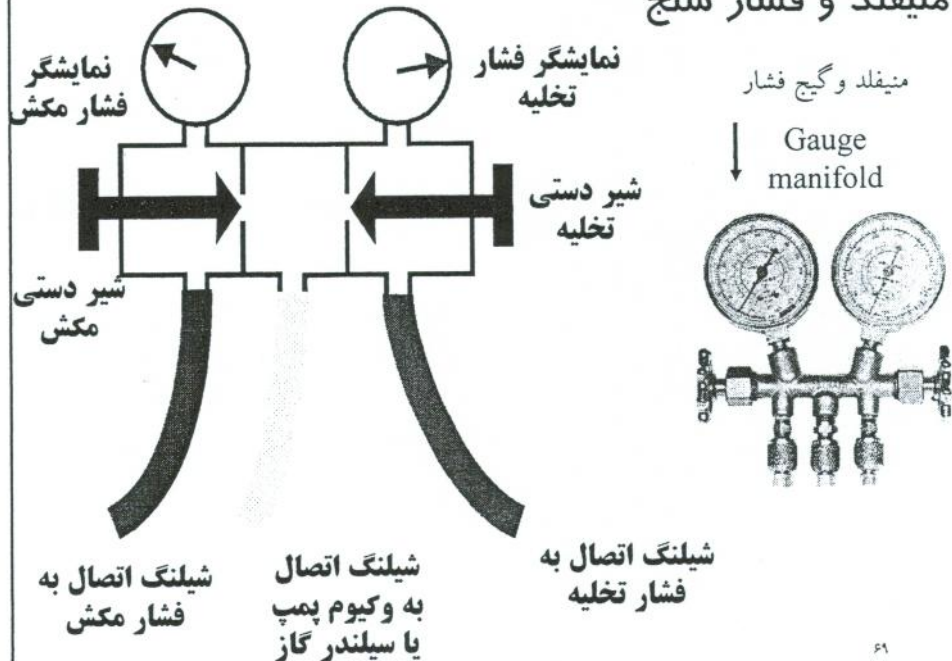
- ← نشت یاب الکترونیکی وجود مبرد را حس کرده و آژیر می زند. برای استفاده این نوع نشت یابها باید حتما از محل نشت مبرد خارج شود و با گاز ازت امکان نشت یابی وجود ندارد.
- ← نشت یاب مافوق صوت دارای یک گیرنده صدا، گوشی و تقویت کننده صدا است. با استفاده از این دستگاه می توان محل نشت را با صدای نشتی تشخیص داد. وجود مبرد در سیستم الزامی نیست و می توان با گاز ازت نیز نشت یابی کرد.
- ← نشت یاب هالیدی یک شعله است که اگر در مجاورت مبردی که دارای اتم کلر است قرار بگیرد رنگ شعله تغییر می کند. حتما باید مبرد از محل نشت خارج شود و مبرد باید دارای اتم کلر باشد. مثلا تشخیص نشت مبرد R134a که اتم کلر ندارد با شعله هالیدی امکان ندارد.
- ← نشت یاب فلورسنسی دارای ماده زرد رنگ فلورسنسی، چراغ ماورا، بنفش، عینک زرد رنگ و کیت تزریق ماده فلورسنس است. توسط دستگاه تزریق ماده فلورسنس به اندازه لازم در کمپرسور تزریق می شود. سیستم روشن می شود و این ماده با مبرد موجود در سیستم جریان می یابد و از محل نشتی خارج می شود. با استفاده از چراغ ماورا، بنفش و عینک زرد رنگ ماده فلورسنس به وضوح دیده می شود و محل نشت مشخص می شود. دقت شود که برای استفاده از این سیستم حتما باید مبرد کافی در سیستم باشد که بتوان کمپرسور را روشن کرد. محل نشت اگر در معرض دید نباشد نمی توان نشت ماده فلورسنس را رویت کرد.

آشنائی با قطعات دیگر سیستم

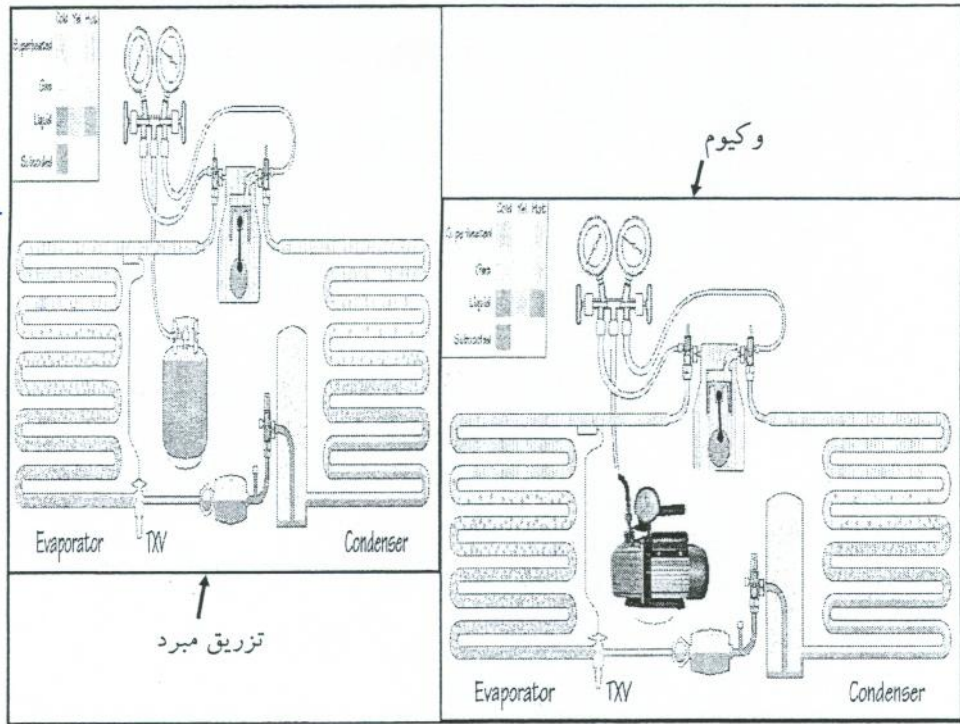
۱- گیج	۸- اکومولاتور
۲- لوازم اندازه گیری	۹- جدا کننده روغن
۳- انواع کمپرسورها	۱۰- رسیور
۴- انواع اواپراتورها	۱۱- کنترل فشار بالا و پائین
۵- انواع کاندنسرها	۱۲- شیر تنظیم فشار اواپراتور
۶- انواع دستگاههای انبساط	۱۳- شیر تنظیم فشار محفظه میلنگ
۷- قطعات دیگر ...	

۶۸

منیفولد و فشار سنج

۶۹

اندازه گیری دما

انواع دما سنج

Pt-100

• دقت بالا

• زمان پاسخ بالا

• حدود ۴۰ ثانیه

ترموکوپل

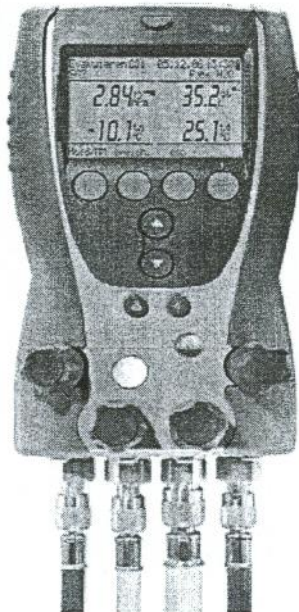
• دقت پایین

• زمان پاسخ پایین

• حدود ۳ ثانیه

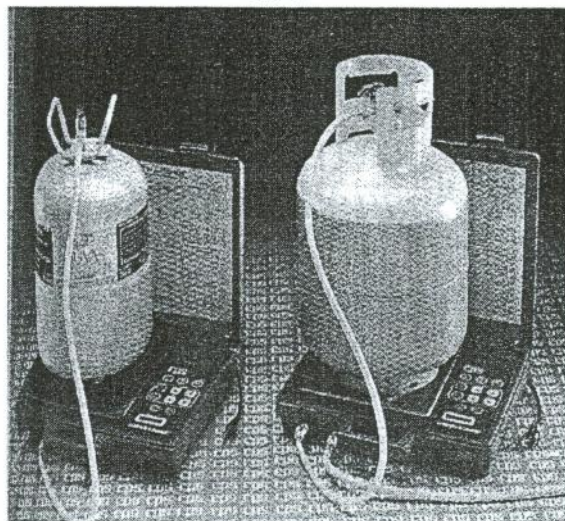
۷۲

فشار سنج دیجیتالی

وسایل اندازه گیری

ترازو

۷۳

کمپرسورهای تبرید پیستونی

- ① حرکت رفت و آمدی
- ② تعمیرات آسان
- ③ تعمیر کار زیاد
- ④ جریان میرد پالسی
- ⑤ ارتعاش نسبتا زیاد
- ⑥ کنترل ظرفیت در صورت Unload کردن سیلندرها پله ای است

Open

Hermetic

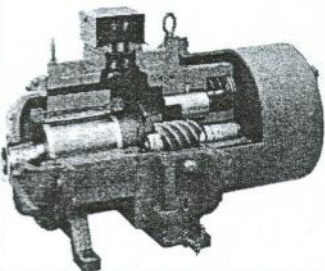
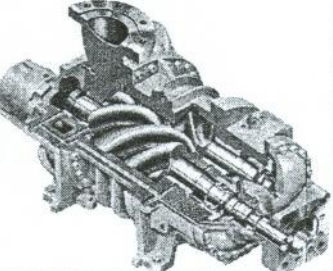
Semi-hermetic

Abb. ähnlich / Fig. similar, © Bitzer

کمپرسورهای تبرید Screw

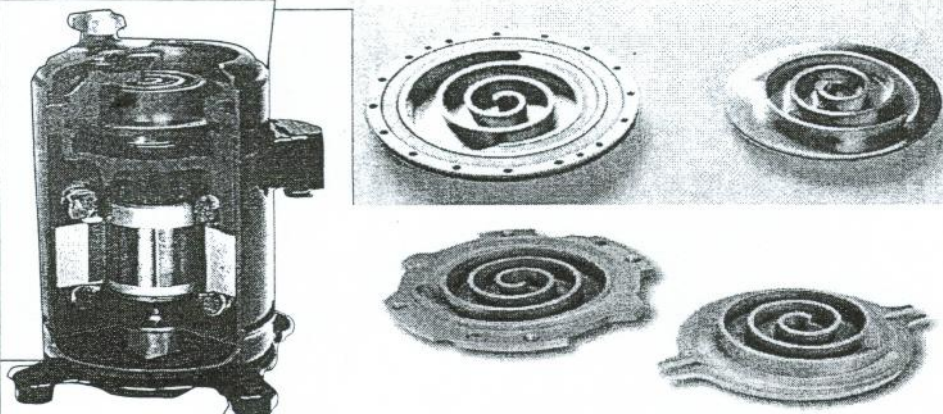
جهت چرخش موتور بسیار مهم است

- ① حرکت دورانی
- ② کنترل ظرفیت خطی
- ③ صدای بالا ولی قابل کنترل
- ④ ارتعاش نسبتا کم
- ⑤ جریان میرد یکنواخت
- ⑥ قطعات در حرکت کمتر
- ⑦ قابلیت کنترل دمای تخلیه در اثر تزریق روغن
- ⑧ تعمیرات تخصصی
- ⑨ نامناسب بودن کاهش برق مصرفی با کاهش ظرفیت

کمپرسورهای تبرید Scroll

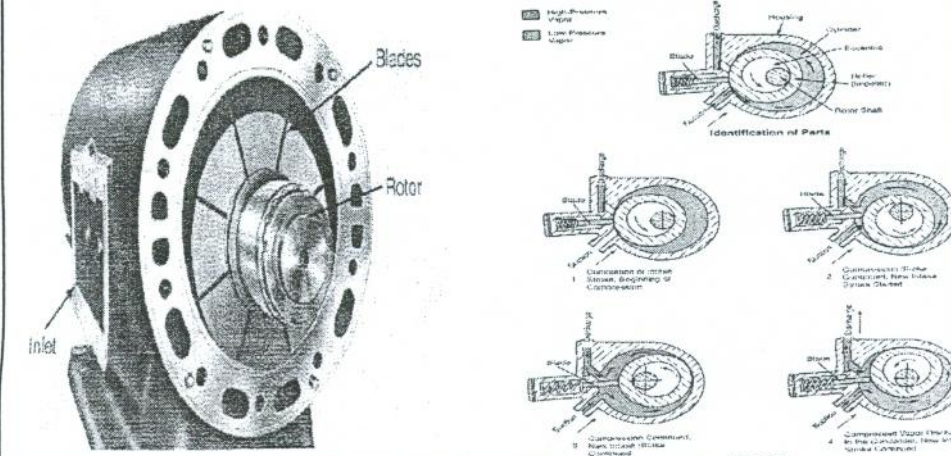
1 حرکت دورانی
2 جریان میرد یکنواخت
3 ارتعاش نسبتا کم
4 بازده ای بالا و جریان برق کمتر
5 قطعات در حرکت کمتر صدای کم
6 چون به صورت Hermetic هستند قابل تعمیر نیست
جهت چرخش موتور بسیار مهم است

The image shows a scroll compressor unit on the left and four different scroll pairs on the right. The scroll pairs are arranged in a 2x2 grid, showing various internal profiles and mounting options.

کمپرسورهای تبرید Rotary

1 حرکت دورانی
2 جریان میرد یکنواخت
3 ارتعاش نسبتا کم
4 بازده ای بالا و جریان برق کمتر
5 صدای کم

The image shows a rotary compressor unit on the left and four diagrams illustrating its operation on the right. The diagrams are labeled 1 through 4 and show the internal rotor and blades in different positions during the compression cycle. A legend indicates 'High Pressure Outlet' and 'Low Pressure Inlet'. The diagrams are labeled 'Identification of Parts' and 'Operation'.

Labels in the rotary compressor diagram include: Inlet, Blades, Rotor.

Labels in the operation diagrams include: Housing, Rotor, Eccentric, Inlet Discharge, Rotor Shaft.

Labels in the operation diagrams include: Inlet, Rotor, Eccentric, Inlet Discharge, Rotor Shaft.

Labels in the operation diagrams include: Inlet, Rotor, Eccentric, Inlet Discharge, Rotor Shaft.

Labels in the operation diagrams include: Inlet, Rotor, Eccentric, Inlet Discharge, Rotor Shaft.

کمپرسورهای تبرید 1 حرکت دورانی
2 جریان میرد یکنواخت
3 ارتعاش نسبتا کم
4 عمل تراکم میرد بدون روغن انجام می شود
5 صدای بالا ولی قابل کنترل
6 احتمال Surge (برگشت جریان) وجود دارد

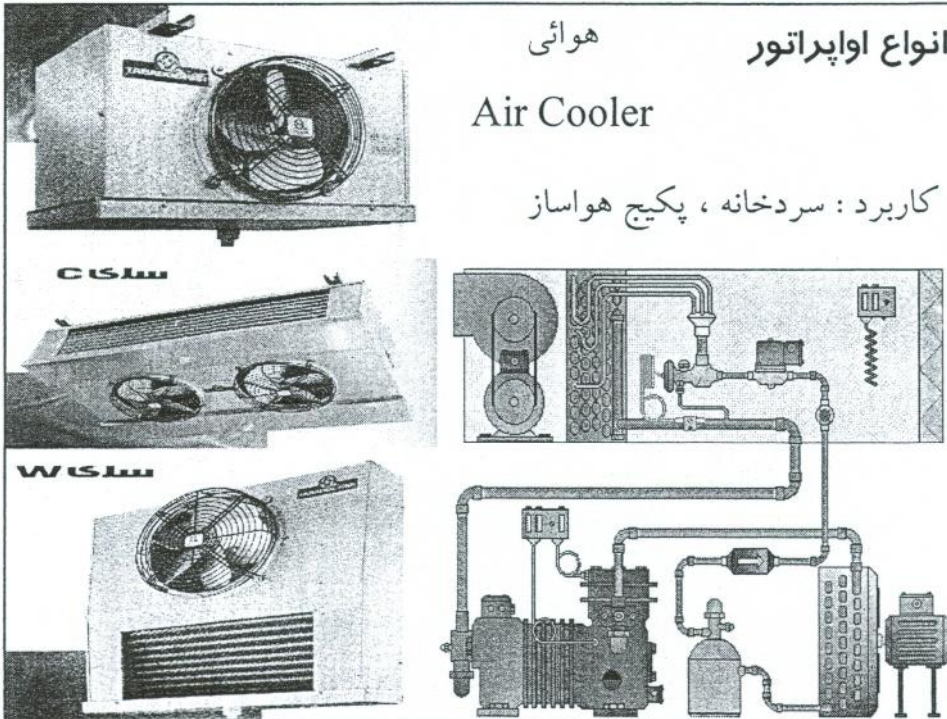
Centrifugal

۷۸

انواع اواپراتور هوایی
Air Cooler

کاربرد : سردخانه ، پکیج هواساز

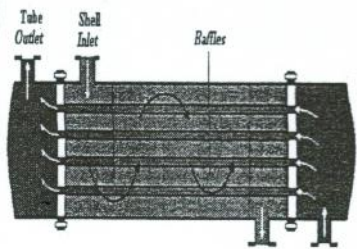
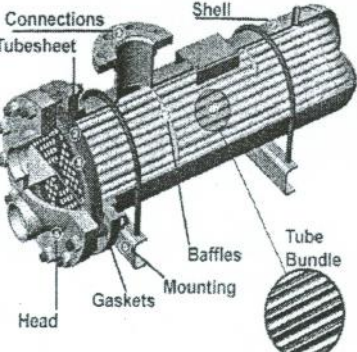
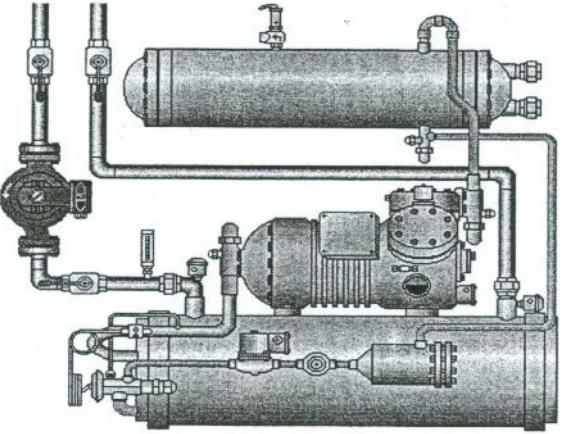

انواع اواپراتور

پوسته لوله ای
Shell&Tube

کاربرد: خنک کاری مایعات یا گازها

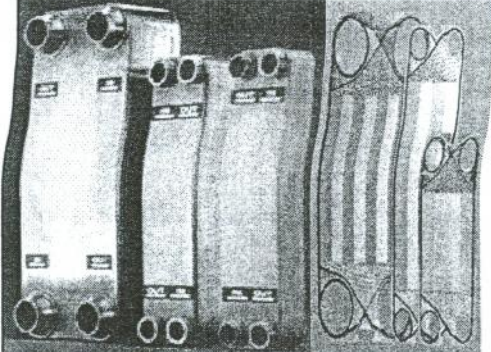
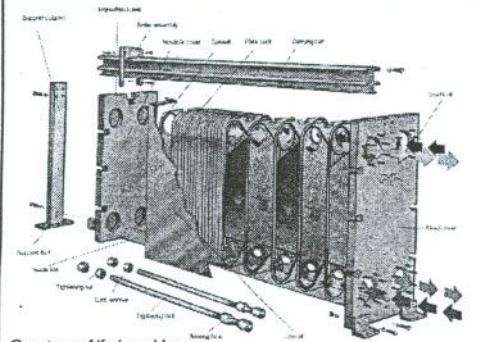

Courtesy: Washington University

انواع اواپراتور صفحه ای

Plate Heat Exchanger

کاربرد: خنک کاری مایعات یا گازها

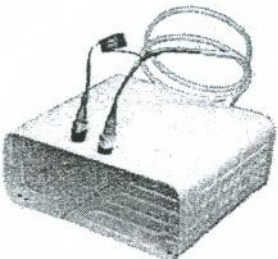

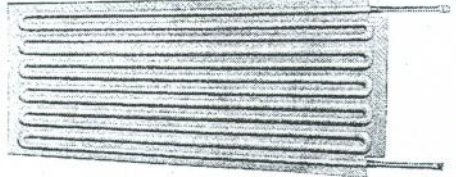
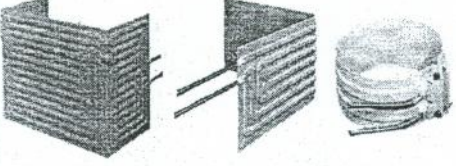
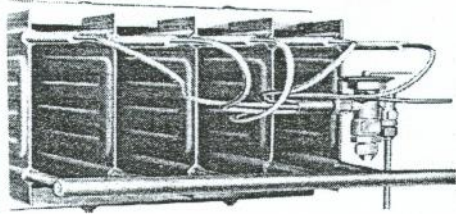

Courtesy: Alfa Laval Inc.

انواع اواپراتور

“ صفحه ای تخت ”
Stamped or Plate Surface

کاربرد: یخچالهای خانگی،
ققسه های سرد

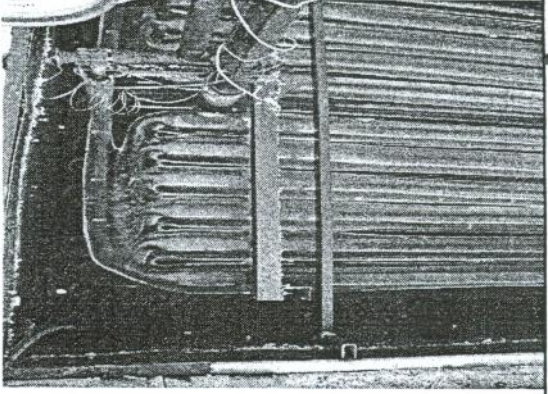
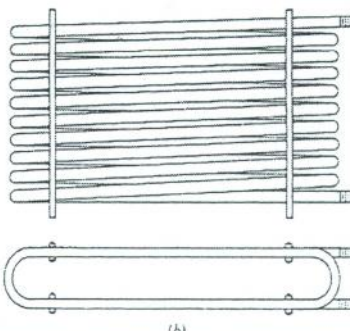
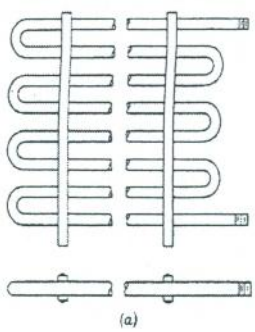

AT

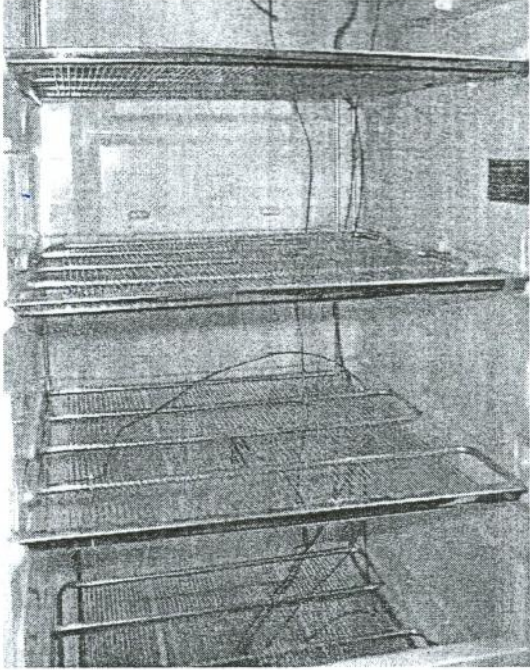
انواع اواپراتور

Bare Tube

کاربرد: یخسازهای صنعتی،
خنک کاری مایعات جهت ذخیره انرژی،
سردخانه های بدون جریان اجباری هوا (با فین)

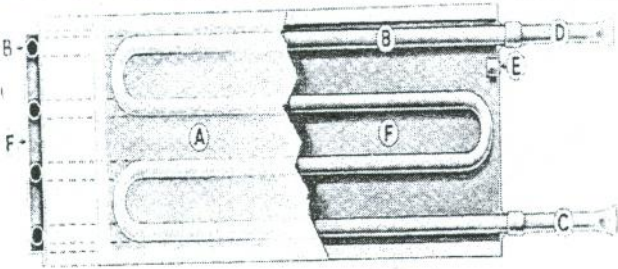
انواع اواپراتور
Wire on Tube

کاربرد : قفسه های سرد

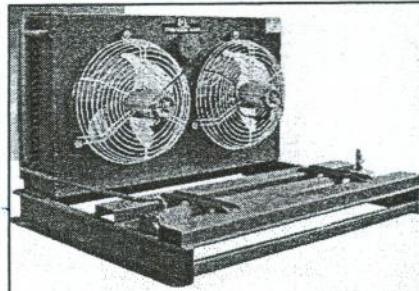
۸۴

انواع اواپراتور
Plate - Type

کاربرد : ذخیره سازی سرما ، خودروهای حمل مواد منجمد

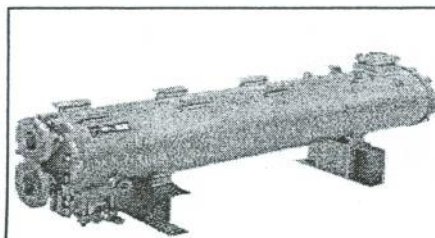
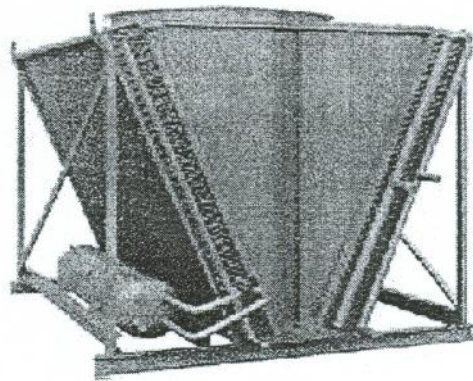
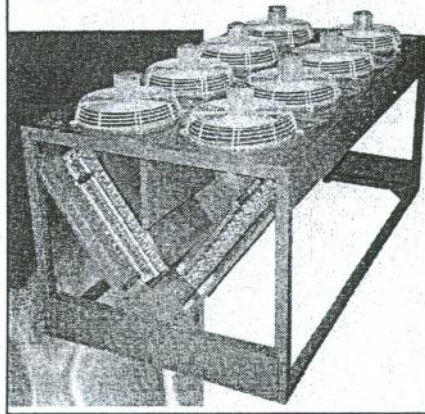
۸۵

انواع کاندنسر هوائی

Air Cooled

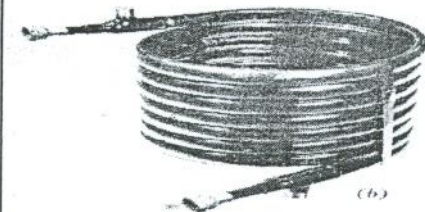
سیال خنک کننده : هوا

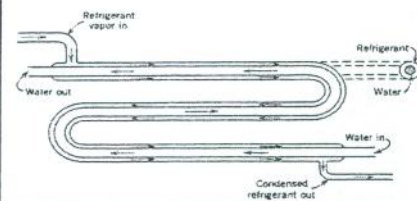
انواع کاندنسر آبی

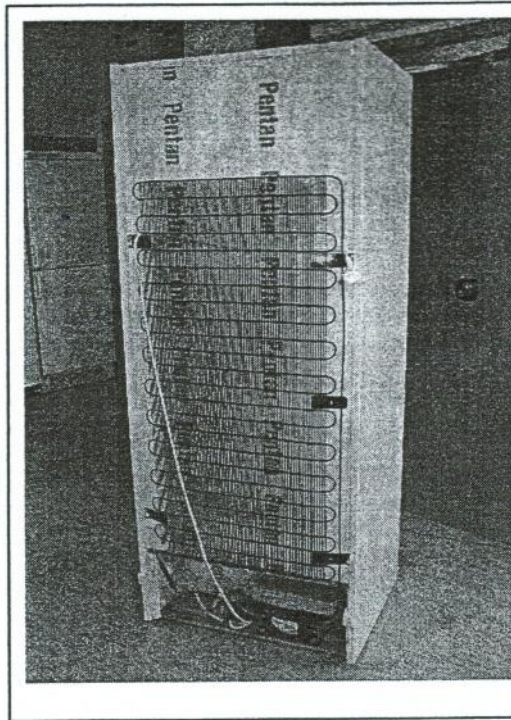
Water Cooled

سیال خنک کننده : آب

دو لوله ای
Double-pipe

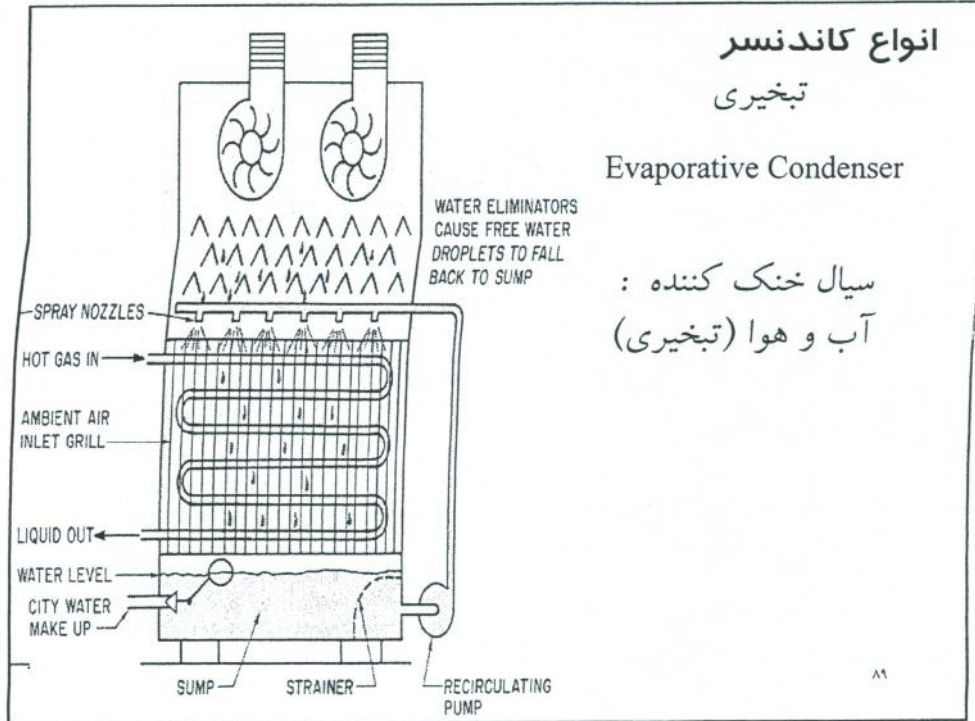

انواع کاندنسر استاتیک (بدون فن)

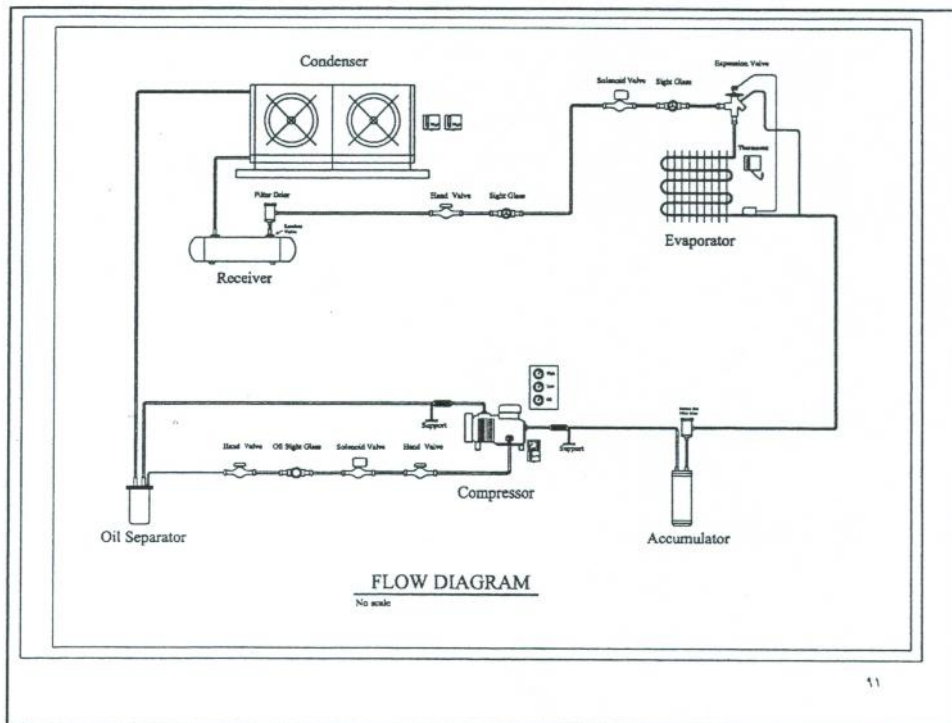
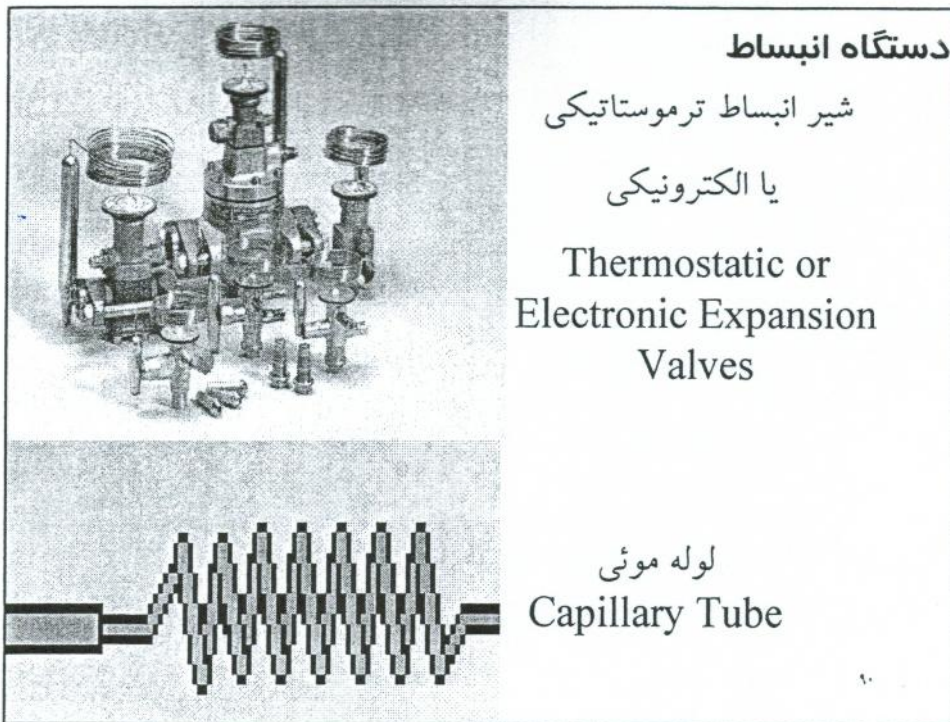
Static
Wire on Tube

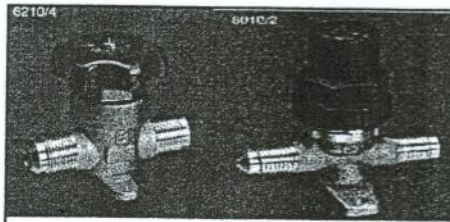
سیال خنک کننده : هوا
جریان طبیعی

۸۸

۸۹

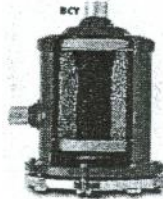
قطعات دیگر

شیرهای دستی

Shut off valves

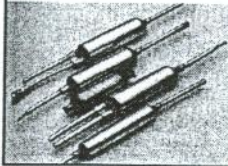
وظیفه : مسدود کردن جریان

محل نصب : روی خط مایع و یا هر مسیری که در تعمیرات نیاز به بسته شدن دارد.
هیچگاه روی خط تخلیه نصب نشود.

فیلتر / خشک کن

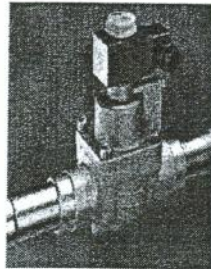
Filter / Driers

وظیفه : فیلتر کردن مبرد (ذرات و کمی رطوبت)

محل نصب : روی خط مایع و یا خط مکش

قطعات دیگر

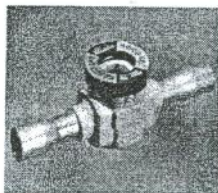

شیر برقی

Solenoid
Valves

وظیفه : مسدود کردن جریان مبرد

محل نصب : روی خط مایع ، نزدیکترین فاصله
ممکن به شیر انبساط و یا روی هر خطی که
نیاز به بسته شدن اتوماتیک است.

شیشه رویت

Sight Glass

وظیفه : نشان دادن جریان مایع

محل نصب : روی خط مایع و یا روی
هر خطی که نیاز به مشاهده جریان
مایع است.

قطعات دیگر

جدا کننده روغن

Oil Separator

وظیفه: جدا کردن روغن از گاز تخلیه

محل نصب: روی خط تخلیه بین کمپرسور و کاندنسر

وظیفه: سابکول کردن مایع مبرد
محل نصب: بین خطوط مایع و مکش

مبدل خط مایع و مکش

Liquid-Suction line HX

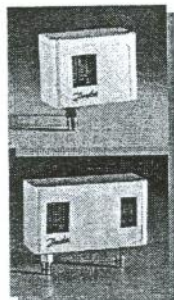

وظیفه: جلوگیری از ورود مایع مبرد به کمپرسور
محل نصب: روی خط مکش بین اواپراتور و کمپرسور

آکومولاتور

Accumulator

قطعات دیگر

کنترل فشار

Hi & Low

Pressure Control

وظیفه: کنترل (محدود کردن) فشارها

محل نصب: انشعابهای فشار بالا و پائین به این دستگاه وصل می شود.

* باید باتوجه به دما در گازها مختلف آن را تنظیم کنیم

کنترل فشار روغن

وظیفه: کنترل فشار روغن در کمپرسور

محل نصب: انشعابهای فشار پائین و فشار روغن به این دستگاه وصل می شود.

Oil Pressure Switch

قطعات دیگر

وظیفه: کنترل دما

محل نصب: روی برگشت سیال خنک شونده به اواپراتور

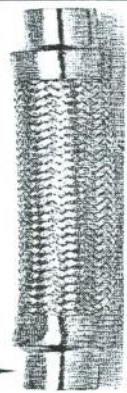
ترموستات
Thermostat

وظیفه: جلوگیری از برگشت نامطلوب مبرد یا روغن

شیر یک طرفه
Check valve

۹۶

لرزه گیر
Vibration Eliminator

قطعات دیگر

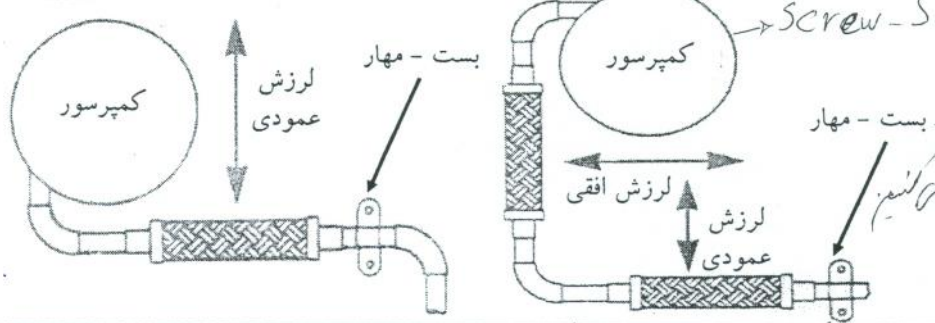
وظیفه: جلوگیری از انتقال ارتعاش کمپرسور به خطوط

محل نصب: روی خط مکش و تخلیه کمپرسور

روش نصب:

موازی میل لنگ کمپرسور به صورت افقی

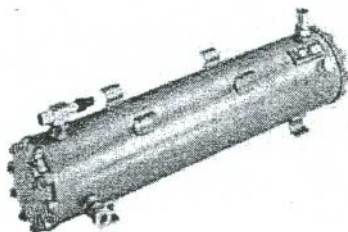
پایه دورتر از کمپرسور مهار شود

* در سیستم‌ها لرزه گیر موازی میل لنگ نصب شود.

وظیفه : محل مبرد اضافی سیستم
(در سیستمهایی که از شیر انبساط استفاده می کنند)

محل نصب : بعد از کاندنسر

ریسیور

Receiver

۱۸

توجه

برای قطعات زیر جهت نصب آنها بسیار مهم است. اگر جهت برعکس نصب شود مشکلات اساسی در سیستم ایجاد خواهد شد.

۱- شیر دستی

۲- شیر برقی

۳- فیلتر

۴- شیر یکطرفه

برای قطعات زیر نصب لوله های ورود و خروج باید دقیقا رعایت گردد.

۱- جدا کننده روغن

۲- اکومولاتور

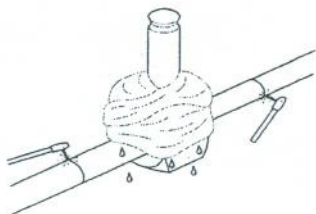
۳- ریسیور

۱۹

توجه

در زمان جوشکاری قطعات ، اجزا داخلی آنها را بیرون آورده
تا در اثر حرارت تخریب نشوند.

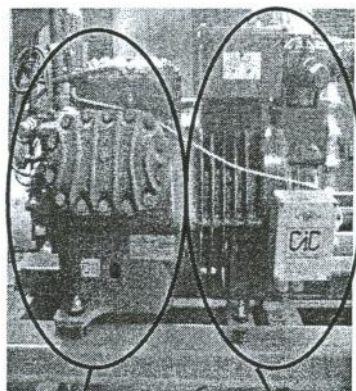
در زمان جوشکاری شیشه روئیت ، یک پارچه تر روی آن ببندید
تا در اثر حرارت شیشه آن تخریب یا کدر نشود. دقت شود تا
قطرات آب وارد لوله نشود.

۱۰۰

قطعات دیگر

فترهای زیر
کمپرسور

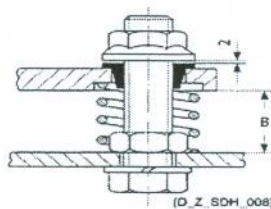

قسمت کمپرسور

قسمت الکترو موتور

فترهای زیر کمپرسور توسط سازنده با کمپرسور تحویل
داده می شود. این فترها معمولا دو به دو با رنگهای
مختلف است. هر رنگ مشخص کننده محل قرار گیری
فتر است. دو عدد از این فترها زیر قسمت الکتروموتور
و دو عدد دیگر زیر قسمت کمپرسور قرار می گیرد.
برای تعیین محل آنها باید به اطلاعات فنی سازنده
رجوع کرد (یا روی کاغذی که به همراه فترها داده می
شود قید شده است).

همچنین فاصله سفت کردن پیچ پایه نیز داده شده است.

۱۰۱

برای حمل و نقل
Temp. case

زمان کار
Operational center

Copeland

رنگ فنر زیر کمپرسور	رنگ فنر زیر مولدور	اندازه (mm) B	اندازه (mm) A	شماره مدل	مدل کمپرسور
مشش آبی	آبی	25	22	50/5X	DKM
مشش آبی	آبی	25	22	75/7X	DKM, DKJ
مشش آبی	آبی	25	22	100/10X	DKM, DKJ, DKSJ
مشش آبی	سبز	25	22	150/15X	DKL, DKSL
مشش آبی	سبز	25	22	200/20X	DKL, DKSL
مشش آبی	آبی	35	30	201/20X	DLE, DLF, DLJ
مشش آبی	آبی	35	30	301/30X	DLF, DLJ, DLL
مشش آبی	مشش آبی	44	30	401/40X	DLL, DL5G
مشش آبی	مشش آبی	44	30	500/50X	DLHA
مشش آبی	مشش آبی	44	30	450/45X	D2SA
مشش آبی	مشش آبی	44	30	550/55X	D2SA, D2SC
مشش آبی	مشش آبی	44	30	650/65X	D2SC, D2SK
مشش آبی	مشش آبی	35	30	400/40X	D3DL
مشش آبی	مشش آبی	35	30	500/50X	D2DB, D2DC, D2DD, D3DA, D9RA
مشش آبی	مشش آبی	35	30	750/75X	D2DB, D2DL, D3DA, D3DC, D3SA, D3SC, D9RA,
مشش آبی	مشش آبی	38	34	760	D9TK, D9TL, D9TH
مشش آبی	مشش آبی	38	34	1010	D9TH
مشش آبی	مشش آبی	35	30	1000/100X	D3DC, D3DS, D9RC, D9RS, D3SC, D3SS
مشش آبی	مشش آبی	44	34	1000/100X	D4SA, D4SF, D4DA, D4DF
مشش آبی	مشش آبی	44	34	1500/150X	D3SS, D3DS, D9RS, D4SL, D4SH, D4DH, D4DL
مشش آبی	مشش آبی	44	34	2000/200X	D4SA, D4DA
مشش آبی	مشش آبی	44	34	1500/150X	D6TA
مشش آبی	مشش آبی	44	34	2000/200X	D4ST, D4SJ, D4DJ, D6TH, D6SF, D6SH, D6SA, D6DH
مشش آبی	مشش آبی	44	34	2200/220X	D4DT
مشش آبی	مشش آبی	44	34	2500/250X	D4SH, D4DH, D6SL
مشش آبی	مشش آبی	44	34	2700/270X	D6DL
مشش آبی	مشش آبی	44	34	3000/300X	D4SJ, D4DJ
مشش آبی	مشش آبی	44	34	3500/350X	D6SH, D6DH
مشش آبی	مشش آبی	44	34	2500/250X	D6TJ
مشش آبی	مشش آبی	44	48	3000/300X	DKSJ, DKST, DKDJ, DKDT
مشش آبی	مشش آبی	44	48	4000/400X	DKSJ, DKDJ
مشش آبی	مشش آبی	44	48	4000/400X	DKSJ
مشش آبی	مشش آبی	51	48	4000/400X	DKSK
مشش آبی	مشش آبی	51	48	5000/500X	DKSK
مشش آبی	مشش آبی	51	48	3700/370X	D8SH, D8DL
مشش آبی	مشش آبی	51	48	4000/400X	D8SH, D8DH
مشش آبی	مشش آبی	51	48	4500/450X	D8SJ, D8DT
مشش آبی	مشش آبی	51	48	5000/500X	D8SJ, D8SH, D8DH, D8DJ
مشش آبی	مشش آبی	51	48	6000/600X	D8SJ, D8DJ
مشش آبی	مشش آبی	51	48		D8SK

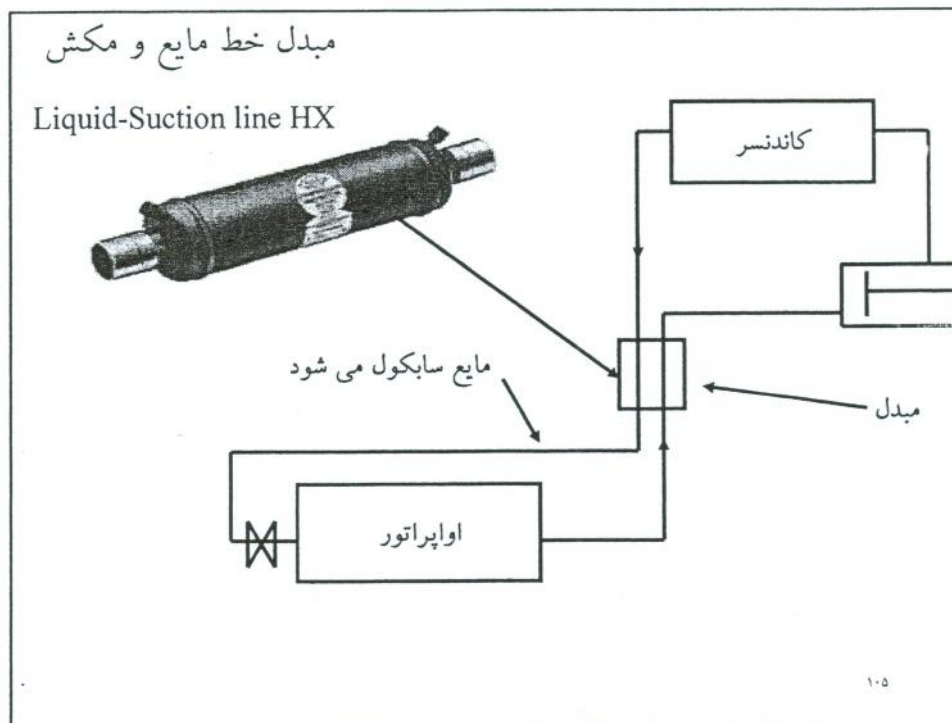
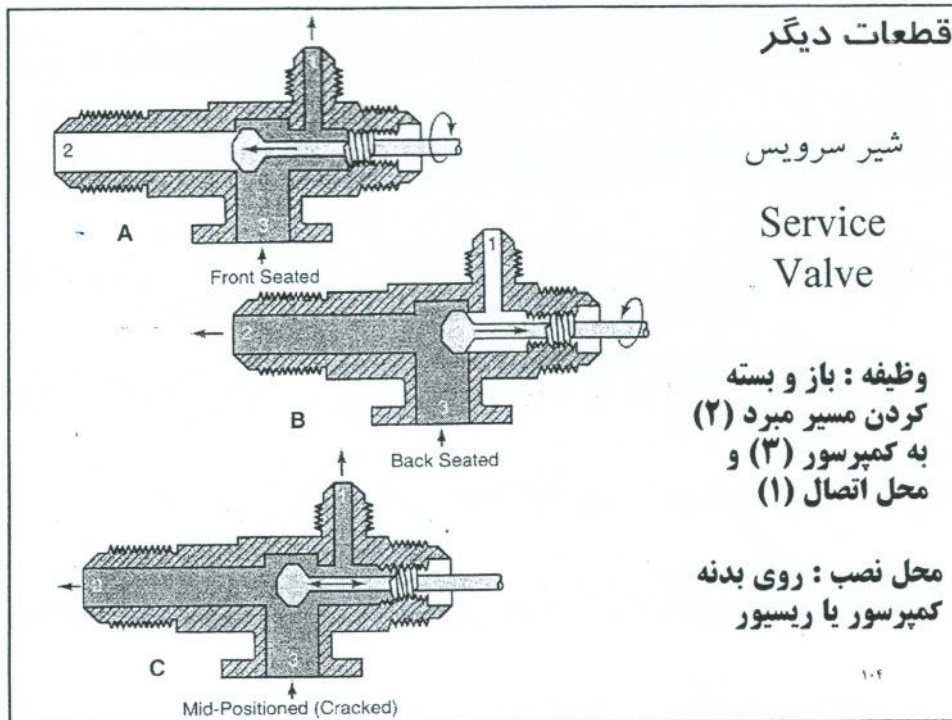
Bitzer

↑ A   ↑ B

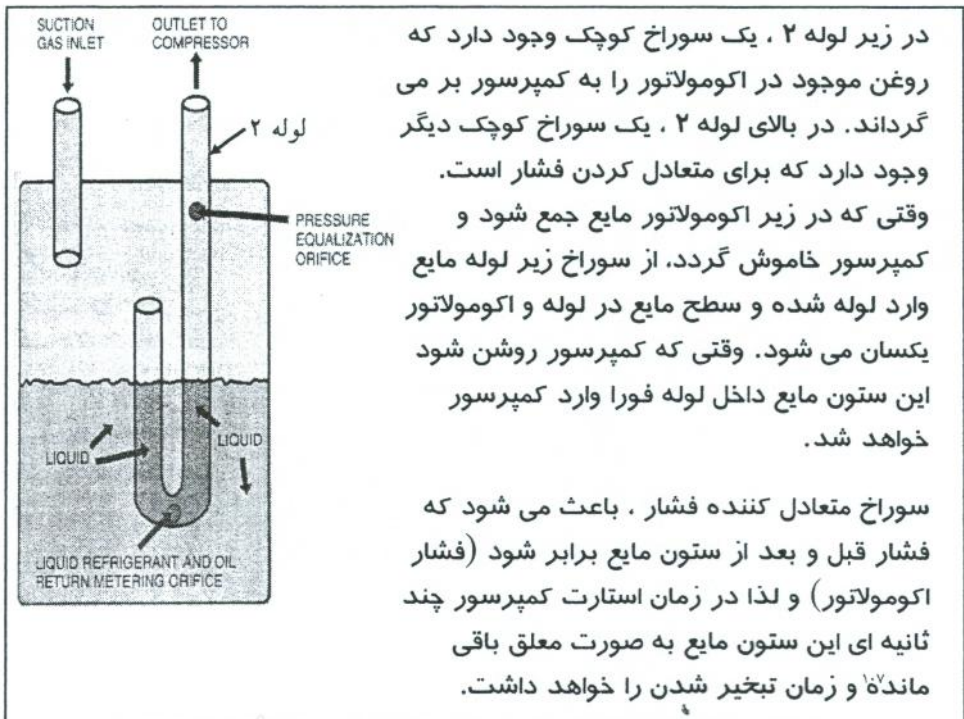
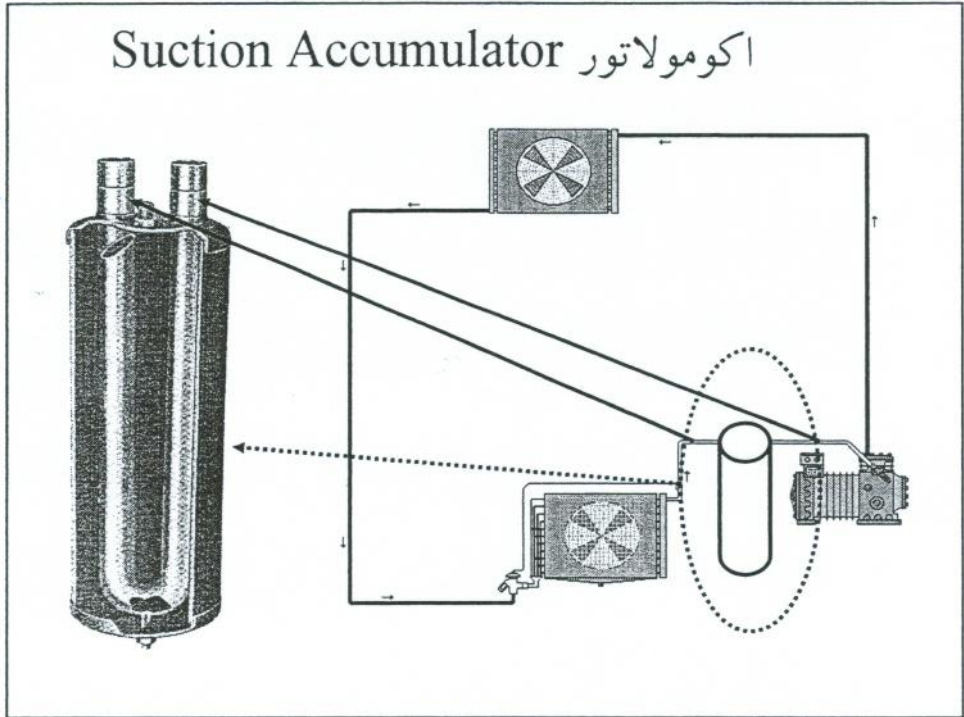
1, 2, 3, 4

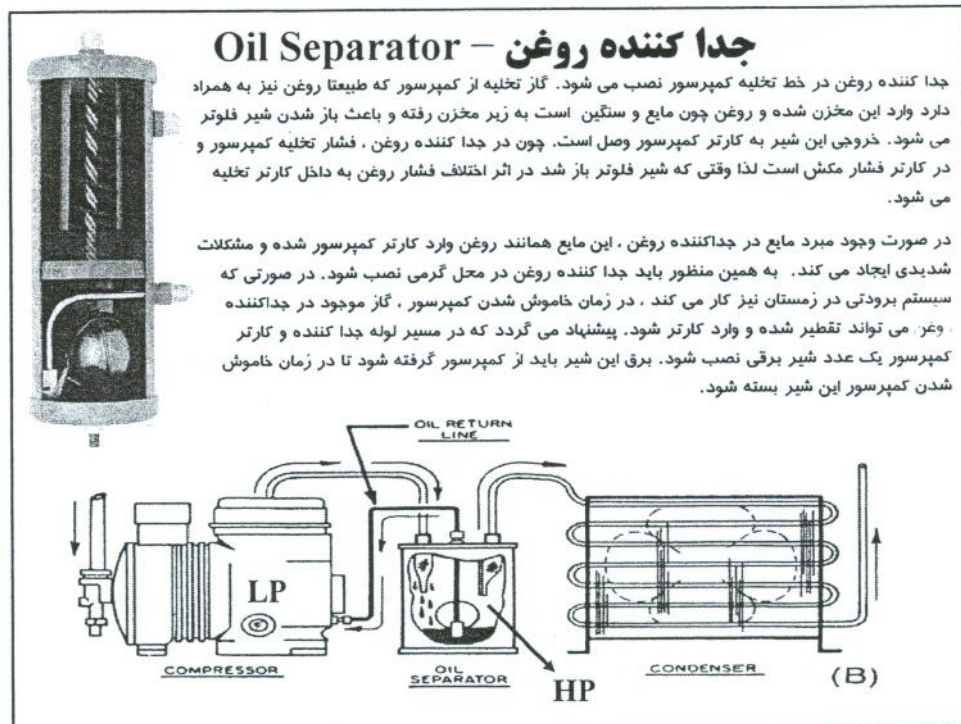
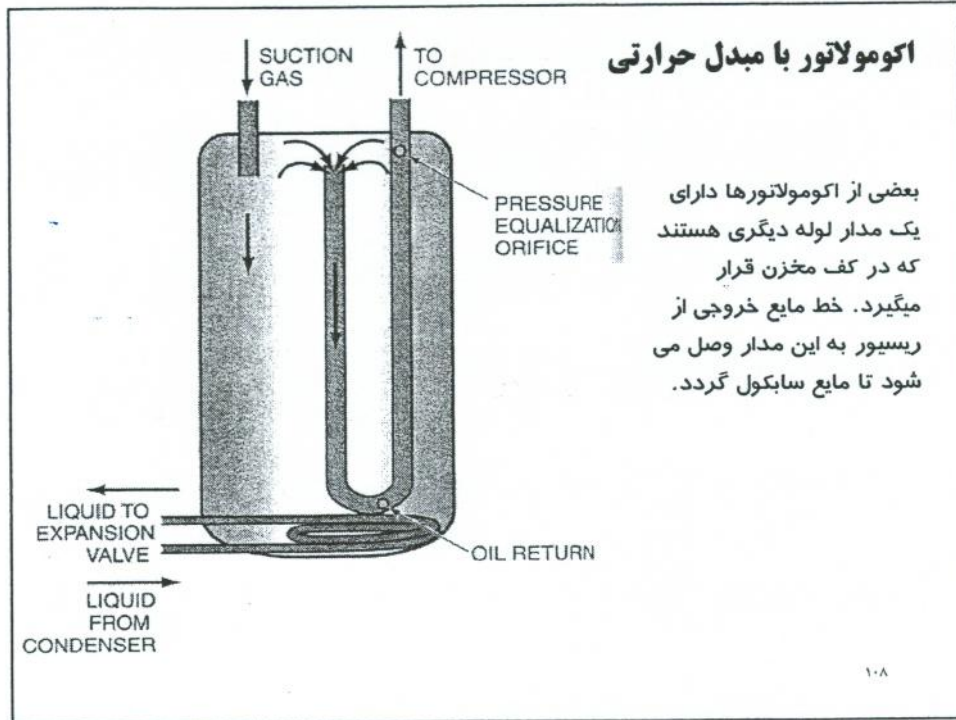
M10

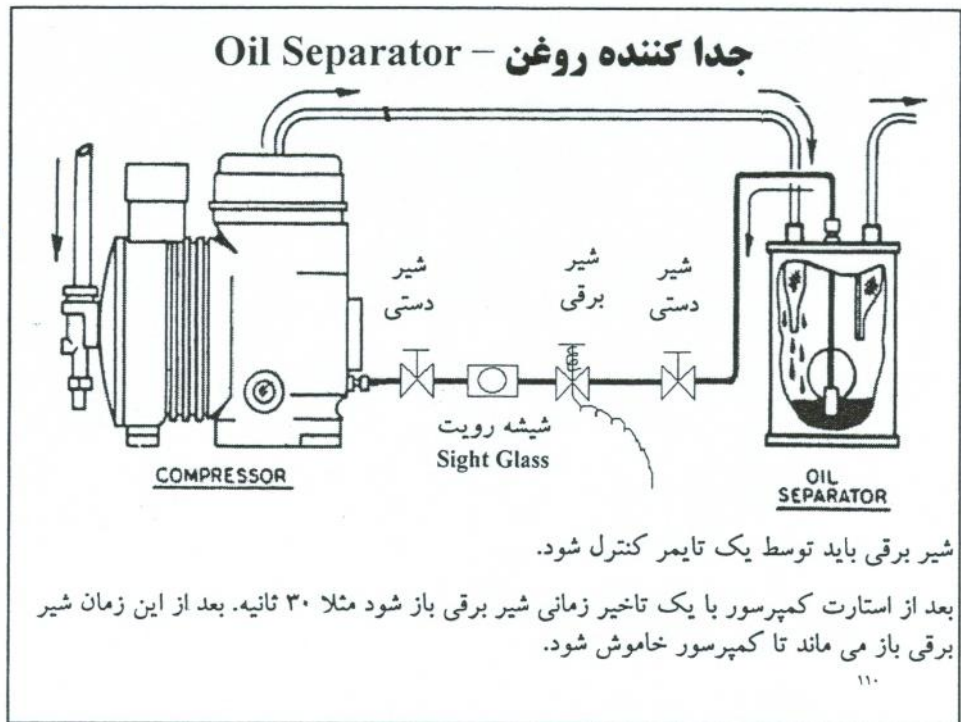
رنگ فنر زیر کمپرسور (A)	رنگ فنر زیر مولدور (B)	مدل کمپرسور
خاکستری	سفید	2EL-2.2(Y) .. 2CL-4.2(Y)
سفید	زرد	2U-3.2(Y) .. 2N-7.2(Y)
زرد	سبز	4VC-6.2(Y) .. 4NC-20.2(Y)
زرد	سبز	4Z-5.2(Y) .. 4N-20.2(Y)
قهوه ای	قرمز	4J-13.2(Y) .. 4H-25.2, 4G-20.2(Y)
قهوه ای	آبی	4G-30.2(Y)
قهوه ای	آبی	6J-22.2(Y) .. 6F-50.2(Y)
قرمز	سیاه	8GC-50.2(Y) .. 8FC-70.2(Y)
زرد	سبز	S4T-5.2(Y), S4N-8.2(Y)
قهوه ای	قهوه ای	S4G-12.2(Y)
قهوه ای	قرمز	S6J-16.2(Y)
قهوه ای	آبی	S6H-20.2(Y) .. S6F-30.2(Y)

اکومولاتور Suction Accumulator

توجه

قبل از نصب و جوشکاری جدا کننده روغن و اکومولاتور، حتما داخل آنها روغن ریخته شود

اکومولاتور : از لوله ورودی (in) روغن ریخته و توسط یک چراغ قوه داخل لوله خروجی را نگاه کنید. وقتی از این لوله روغن مشاهده شد یعنی مقدار روغن کافی است.

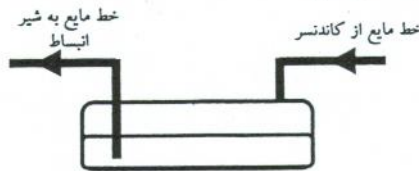
جدا کننده روغن : معمولا روی برچسب بدنه مقدار شارژ اولیه روغن نوشته شده است. اگر مقدار روغن مشخص نبود از ورودی (in) آن آنقدر روغن ریخته تا از خروجی روغن ، روغن چکه کند یعنی فلوتر باز کند.

ریسیور - Receiver

ریسیور یک مخزن خالی است که برای ذخیره مبرد اضافی استفاده می شود. محل نصب آن در خط مایع بین کاندنسر و شیر انبساط است. وقتی که شیر انبساط بسته می شود مبرد اضافی در رسیور جمع می شود. اگر رسیور در سیستم قرار نگیرد مبرد اضافی در کاندنسر جمع شده و سطح حرارتی آنرا کاهش می دهد. در صورتی که سطح زیادی از کاندنسر کاهش یابد فشار تخلیه بالا می رود. اگر رسیور در سیستم نصب نشود، مقدار مبرد شارژ شده همانند سیستم لوله موئی بحرانی خواهد شد. سیستمی که از لوله موئی استفاده می شود نباید رسیور داشته باشد.

در تئوری حجم رسیور باید به اندازه ای باشد که مجموع آن با حجم کاندنسر بتوانند کل مبرد داخل سیستم را در خود جای دهند. از آنجائی که مقدار مبرد دقیق قابل محاسبه نیست لذا در عمل حجم رسیور به صورت تجربی در نظر گرفته می شود.

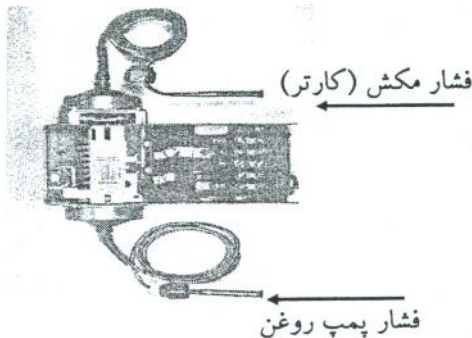
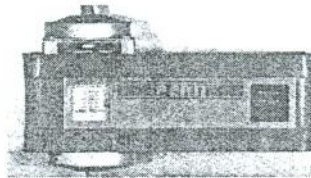

۱۱۲

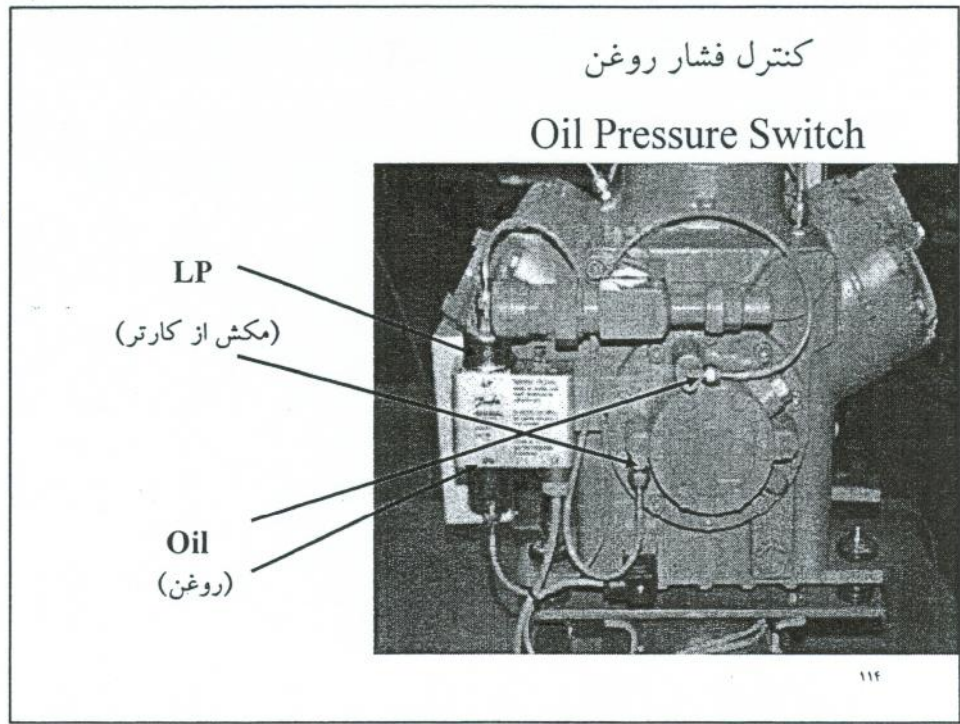
کنترل فشار روغن

Oil Pressure Switch

کنترل فشار روغن در اثر اختلاف فشار مکش (کارتِر) و فشار روغن عمل می کند. توجه شود که فشار مکش حتما از داخل کارتِر گرفته شود تا در زمان گرفتگی فیلتر مکش کمپرسور و روغن، این کنترل عمل کند.

کنترل فشار روغن یک تاخیر زمانی دارد. در بعضی از مدلها این زمان ثابت است و قابل تغییر نیست ولی در بعضی دیگر این زمان قابل تنظیم است. 30s, 60s, 90s, 120s. این تاخیر برای این است که حتی در شرایط نرمال کاری، مقدار گاز مبرد به ورود پمپ روغن رفته و باعث کاهش فشار روغن می شود. بعد از تاخیر زمانی معمولا این گاز از کارتِر خارج شده و فشار روغن به حد نرمال می رسد. اگر در کارتِر کمپرسور مبرد مایع به حد زیادی وجود داشته باشد، بعد از تاخیر زمانی نیز فشار روغن کاهش می یابد و کنترل روغن کمپرسور را خاموش می کند.

کنترل فشار بالا و پائین Hi & Low Pressure Control

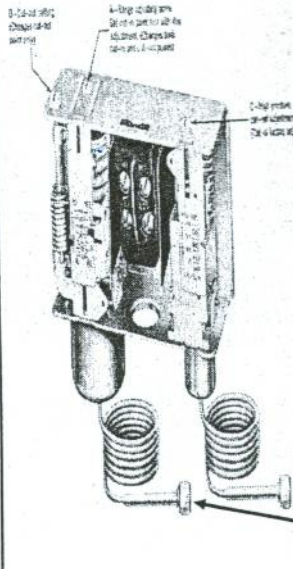
در تمامی سیستمها ، نصب کنترل فشار Hi & Low برای ایمنی سیستم الزامی است.

هر گاه فشار تخلیه کمپرسور از فشار تنظیم شده بالاتر رود ، کنترل فشار بالا کنتاکت برقی داخل خود را قطع می کند. هر گاه فشار مکش کمپرسور از حد تنظیم کاهش یابد کنتاکت برقی داخل قطع می گردد. بعضی از مدلها به صورت اتوماتیک عمل می کنند ، بدین معنی که اگر در اثر افزایش فشار بالا و یا کاهش فشار مکش کنتاکت برقی قطع شد، و بعد از مدتی این فشارها به حد نرمال رسید مجددا کنتاکت برقی به صورت اتوماتیک وصل می شود. در بعضی از مدلها این عمل به صورت اتوماتیک انجام نمی شود و در صورت قطع شدن کلید reset باید فشار داده شود.

Fشار تخلیه
Fشار مکش

تنظیم کنترل فشار بالا و پائین

Hi & Low Pressure Control Setting

تنظیم این فشارها بستگی به شرایط کاری سیستم (tc , te) و نوع مبرد دارد.

تنظیم کنترل فشار بالا باید بالاتر از فشار کارکرد معمولی در گرمترین شرایط باشد.

تنظیم کنترل فشار پائین باید کمتر از فشار کارکرد معمولی باشد.

کنترل فشار پائین محدوده تنظیم دیگری نیز دارد که به آن Differential می گویند. این تنظیم برای اختلاف فشاری است که دستگاه باید مجدداً وصل و یا قطع (بستگی به نوع مدل) کند.

۱۱۶

تنظیم کنترل فشار بالا و پائین

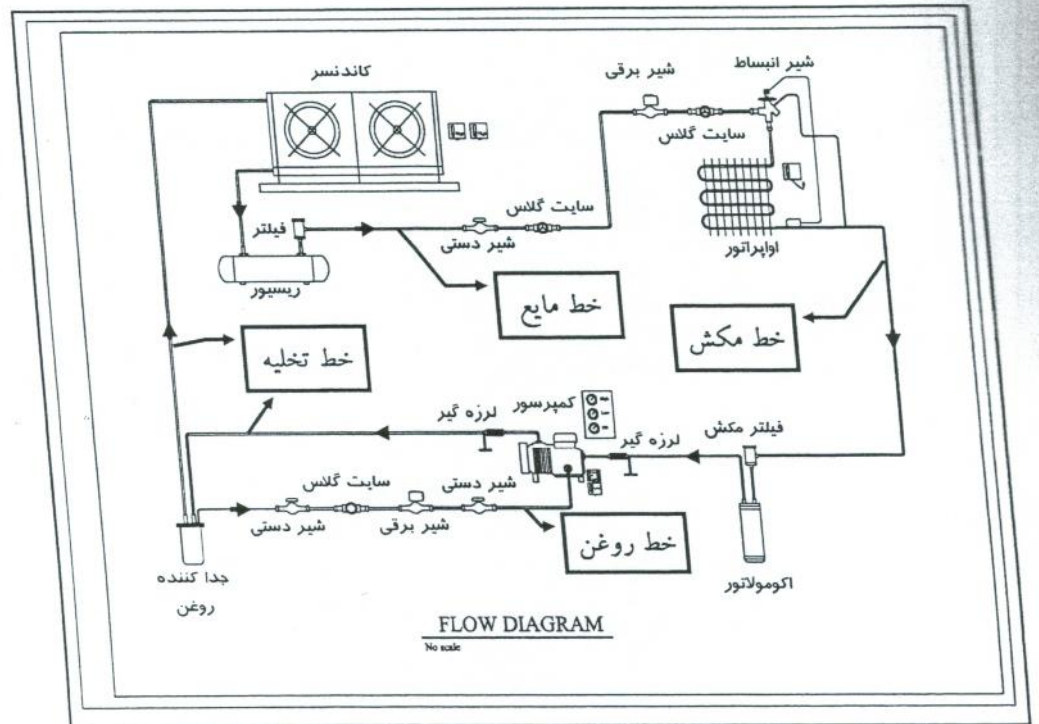
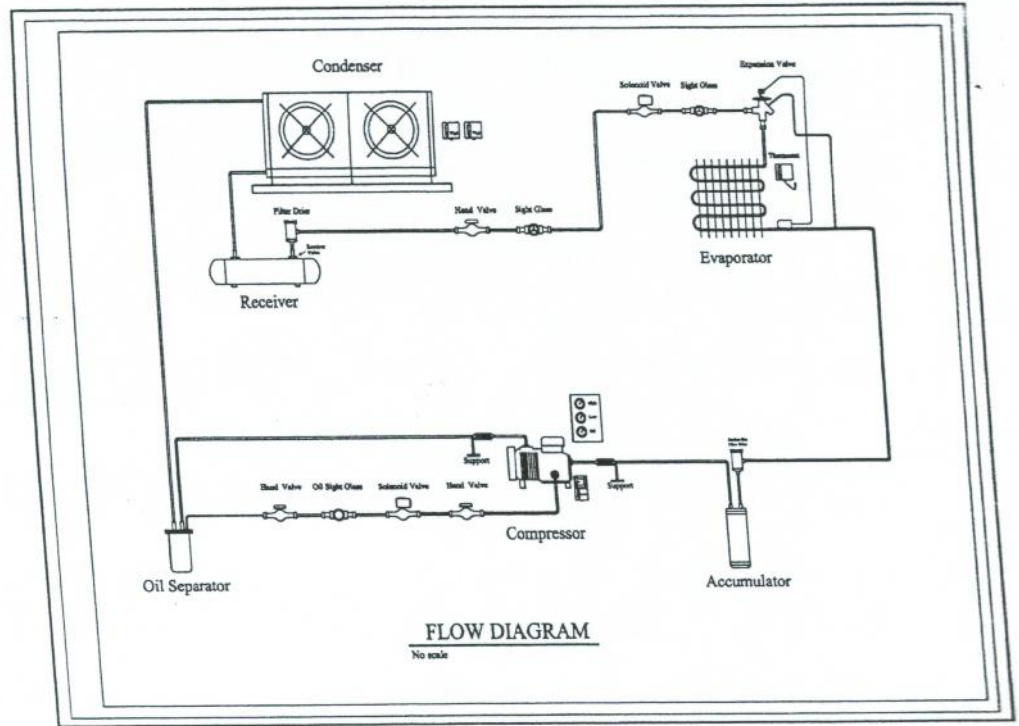
Hi & Low Pressure Control Setting

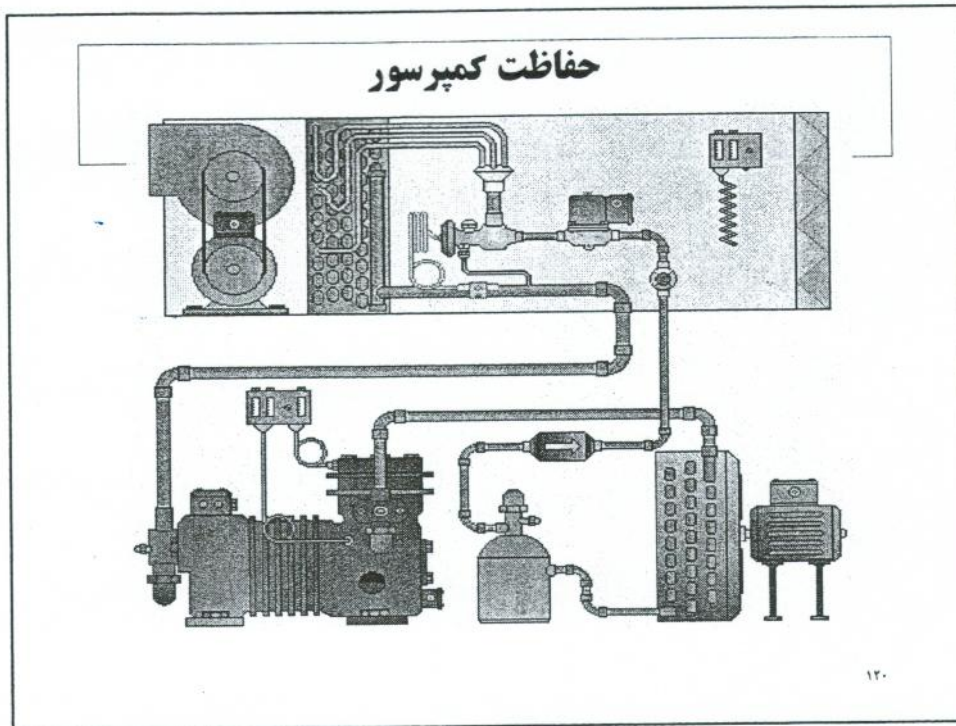
$te = -20^{\circ}\text{C}$	$\xrightarrow{\text{R22}}$	$Pe = 1.44 \text{ bar(g)}$	(LOW) فشار کارکرد
$tc = 50^{\circ}\text{C}$	$\xrightarrow{\text{R22}}$	$Pc = 18.4 \text{ bar(g)}$	(HIGH) فشار کارکرد

تنظیم فشار LOW باید پائینتر از فشار کارکرد LOW باشد.
تنظیم فشار HIGH باید بالاتر از فشار کارکرد HIGH باشد.

۱۱۷

دوره آموزشی تبرید تراکمی
جهت شرکت انفورماتیک
تهیه و تدوین: زاره انجرفلی

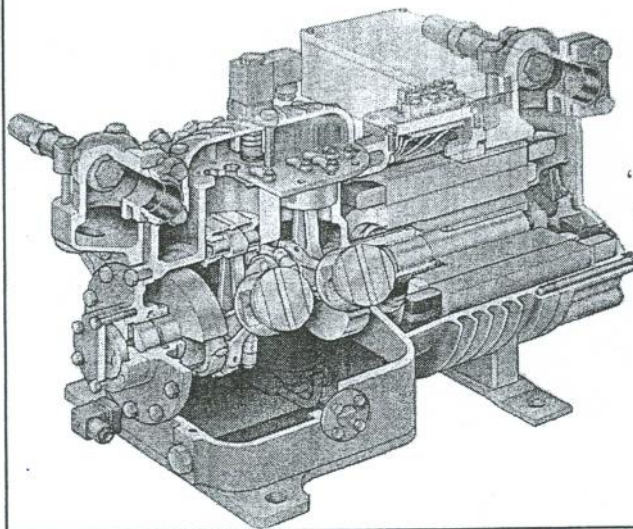
با گاز مبرد روغن نیز وارد کمپرسور می شود و روغن به زیر قسمت سیم پیچ می ریزد. از طریق یک مجرائی این روغن به قسمت کارتِر هدایت می شود. اگر مبرد مایع از طریق مکش وارد کمپرسور شود از همین مجرا وارد کارتِر می شود.

اگر مبرد مایع با حجم خیلی زیاد وارد کمپرسور شود می تواند وارد سیلندر شده و صدمات شدیدی به کمپرسور وارد می کند.

مانند شکستن سوپاپها -

سرسیلندر - شاتون - پیستون ...

ولی اگر مقدار مبرد کم باشد، این مایع وارد کارتِر شده و باعث تخریب تدریجی کمپرسور می شود.

مشکلات ایجاد شده در اثر برگشت مایع مبرد به کارتر کمپرسور

- ۱- وجود بیش از اندازه مبرد در کارتر باعث رقیق شدن روغن می گردد و لذا روغن خاصیت اصلی خود را از دست می دهد.
- ۲- اگر مبرد بیش از اندازه ای در کارتر حضور داشته باشد ، مخلوط روغن و مبرد اشباع می شود و لذا جدا شدن دو سیال اتفاق خواهد افتاد.
- ۳- مایع مبرد از روغن سنگینتر است و در نتیجه در زیر سطح روغن جمع می شود. این امر باعث بالا آمدن سطح روغن در شیشه رویت می شود و چنین به نظر می رسد که مقدار روغن خوب است.
- ۴- اگر مبرد مایع در روغن زیاد باشد ، در زمان استارت کمپرسور که فشار و دمای کارتر پائین می آید، مبرد مایع تبخیر شده و باعث اغتشاش شدید روغن می شود. این امر باعث کاهش فشار روغن شده و لذا روغنکاری کمپرسور با مشکل روبرو می شود. (چرا؟)

۱۱۲

در یک سیستم بسته مبرد همیشه توسط روغن جذب می شود حتی اگر اختلاف فشاری وجود نداشته باشد. وقتی گاز مبرد به محفظه میلنگ می رسد به مایع تقطیر شده و با روغن مخلوط می شود. این امر تا اشباع کامل روغن ادامه خواهد یافت. مقدار مبردی که روغن جذب می کند اساسا به فشار و دما بستگی دارد و این مقدار با افزایش فشار و دما شدیداً افزایش پیدا می کند. در محدوده دمائی محیط، مقدار مبردی که روغن جذب می کند به حداکثر می رسد. وقتی که فشار روی مخلوط مبرد و روغن کاهش یابد (همانطور که در لحظه استارت کمپرسور ایجاد می شود) ، مقدار مبرد مایعی که برای اشباع کردن روغن مورد نیاز است به شدت کاهش می یابد و بقیه مبرد مایع تبخیر شده و به گاز تبدیل می شود. این عمل باعث مخشوش شدن شدید مخلوط روغن و مبرد می شود که به Foaming معروف است. این امر در استارت کمپرسور اتفاق می افتد و از شیشه رویت روغن کمپرسور به صورت کف مشاهده می شود. اگر شدت این امر بالا باشد حتی باعث تخلیه شدن کارتر از روغن زیر یک دقیقه می شود. توجه داشته باشید که هر Foaming در کارتر دلیل بر وجود مبرد مایع نیست و مخشوش شدن شدید روغن نیز باعث Foaming می شود. پدیده ای که باعث تعجب اکثر تکنیسینها می شود این است که وجود مبرد مایع در کارتر باعث پائین آمدن فشار روغن و حتی باعث قطع کنترل فشار روغن می شود گرچه مقدار روغن در کارتر به حد کافی باشد. ورود مقدار زیاد مبرد مایع به کارتر نه تنها باعث کاهش قدرت روغن کاری روغن می شود بلکه مبرد مایع با ورود به داخل پمپ روغن تبخیر شده و راه ورود روغن به پمپ را مسدود می کند لذا روغنی پمپ نمی شود و فشار روغن به شدت کاهش می یابد.

روغن مبرد را جذب کرده و در خود حل می کند و مبرد تقطیر شده و به صورت مایع در روغن باقی می ماند. مقدار مبردی که روغن در خود جذب می کند با بالا رفتن فشار و دمای محفظه میلنگ افزایش می یابد.

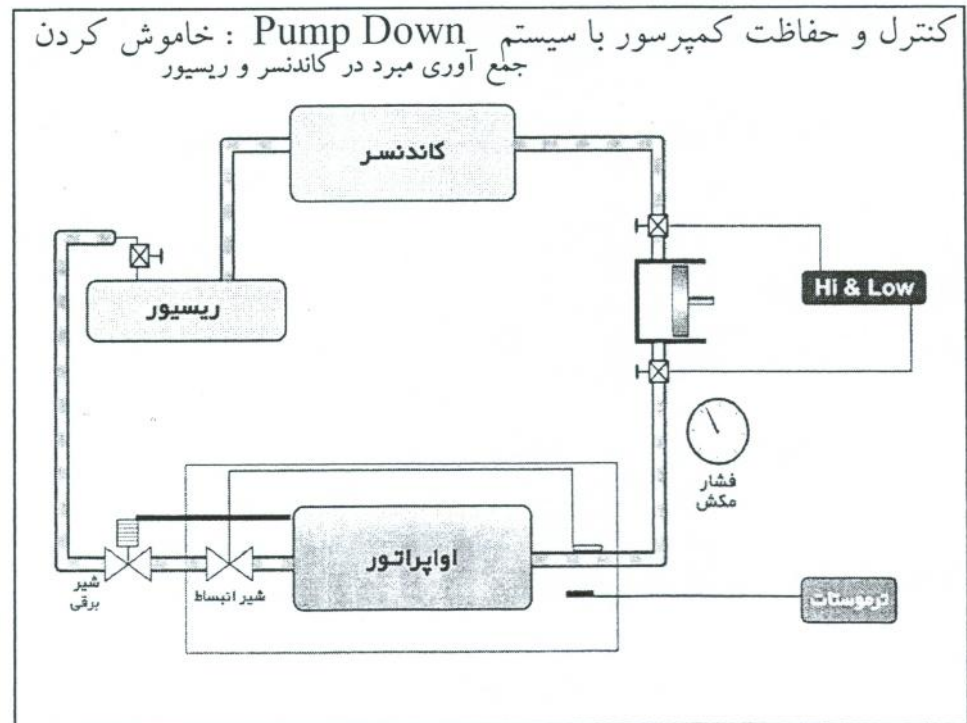
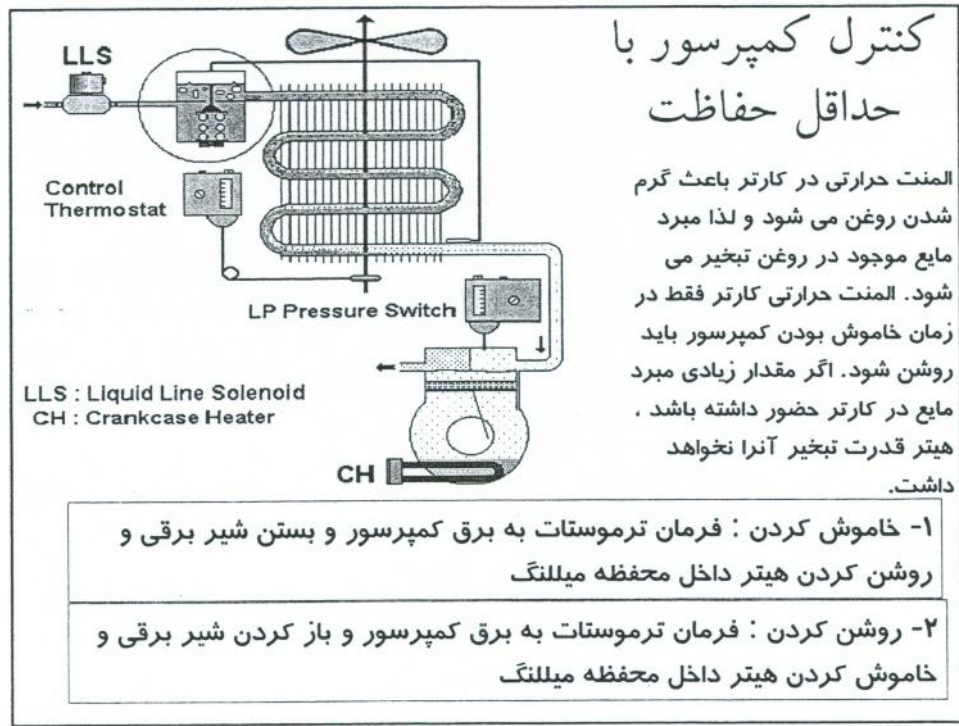
وقتی کمپرسور خاموش می شود، فشار و دمای محفظه بالا رفته و مبرد بیشتری در روغن جذب می شود.

وقتی کمپرسور روشن شود فشار داخل محفظه میلنگ کاهش یافته و لذا مقدار مبردی که روغن می تواند در خود نگهدارد به شدت کاهش می یابد. در نتیجه مقدار اضافی مبرد موجود در روغن تبخیر شده و از روغن جدا می شود. این پدیده به صورت کف (Foaming) از شیشه رویت روغن مشاهده می شود.

گاز مبرد ایجاد شده وارد ورودی پمپ روغن می شود در نتیجه روغن پمپ نشده و فشار روغن کاهش می یابد. متعاقباً کنترل فشار روغن، کمپرسور را قطع می کند.

دلایل برگشت مبرد به کارتر کمپرسور

• ۱- در اثر اختلاف سطح کمپرسور و اواپراتور	کمپرسور خاموش است
• ۲- در اثر مهاجرت مبرد Refrigerant Migration	
• ۳- اگر جدا کننده روغن در تخلیه کمپرسور وجود دارد، زمانی که کمپرسور خاموش می شود و دمای جدا کننده روغن به دمای محیط برسد چون دمای سطح جدا کننده روغن از دمای گاز تخلیه کمتر است لذا مقداری از گاز مبرد تقطیر شده و از راه فلوتر روغن وارد کارتر می شود.	
• ۴- کارکرد و یا تنظیم نادرست شیر انبساط ترموستاتیکی	کمپرسور روشن است
• ۵- بیش از اندازه بودن مقدار مبرد در سیستمهایی که از لوله موئی به عنوان دستگاه انبساط استفاده می کنند.	
• ۶- مشکلات ایجاد شده برای اواپراتور (مانند برفک زیاد، گرفتگی فیلتر هوا، از کار افتادن فن و ...) که قدرت تبخیر آنرا کاهش دهند.	

خاموش شدن کمپرسور به روش Pump-Down

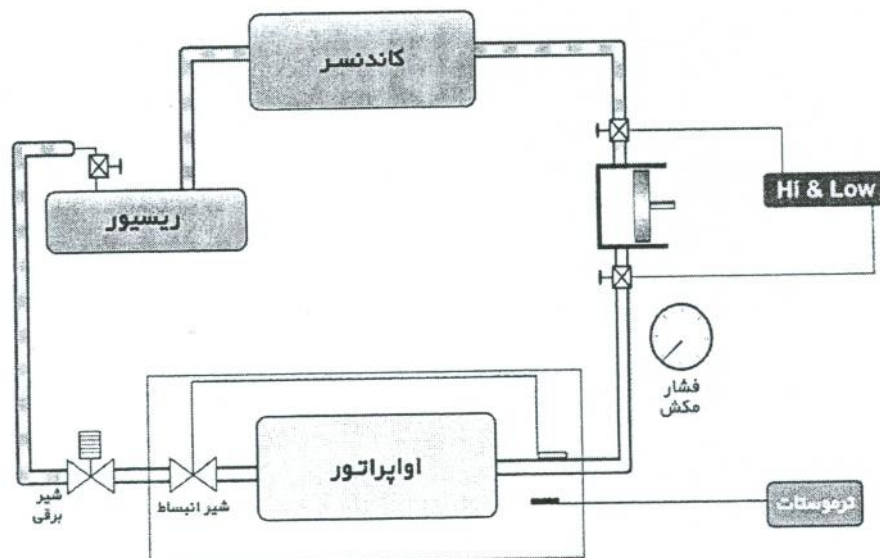
توسط تابلو برق - اتوماتیک

کنتاکت ترموستات به شیر برقی بسته است و وقتی ترموستات فرمان می دهد شیر برقی خط مایع بسته می شود. چون هنوز کمپرسور کار می کند لذا مبرد داخل اواپراتور و خط مکش را به کاندنسر و رسیور منتقل می کند.

وقتی که اواپراتور از مبرد خالی شد، فشار مکش کاهش می یابد و هنگامی که از تنظیم Low Pressure پائینتر رفت کمپرسور توسط LP Switch خاموش می شود.

۱۲۸

کنترل و حفاظت کمپرسور با سیستم Pump Down : روشن کردن جمع آوری مبرد در کاندنسر و رسیور

روشن شدن کمپرسور در روش Pump-Down

توسط تابلو برق - اتوماتیک

کنتاکت ترموستات به شیر برقی بسته است و وقتی ترموستات فرمان می دهد شیر برقی خط مایع باز می شود. کمپرسور هنوز خاموش است. در اثر اختلاف فشار ، مبرد از رسیور به سمت اواپراتور جریان می یابد و باعث می شود که فشار مکش (LP) افزایش یابد.

وقتی که فشار مکش از حد تنظیم Low Pressure بیشتر شد کمپرسور توسط LP Switch روشن می شود.

۱۳۰

روش دستی Pump-Down

برای انجام بعضی از کارهای تعمیراتی به جمع آوری مبرد از مسیر خط مایع ، اواپراتور و خط مکش نیاز است. برای این کار باید از روش دستی Pump-Down استفاده کرد. برای این منظور باید شیر خروجی روی رسیور و یا شیر دستی خط مایع را تا انتها بست و اجازه داد تا کمپرسور کار کند تا مبرد را در کاندنسر و رسیور جمع کند.

۱۳۱

توجه

اگر تنظیم کنترل فشار پائین LP روی عدد بالائی تنظیم شود (مثلا 1 bar) ، در زمان Pump-Down تمام مبرد داخل اوپراتور تخلیه نمی شود و بعد از خاموش شدن کمپرسور مجددا فشار مکش بالا رفته و LP کمپرسور را روشن می کند. این عمل چند بار تکرار شده تا فشار اوپراتور کاهش یابد و دیگر افزایش نیابد.

در بعضی از کاربردها می توان این مشکل را با افزایش تنظیم Diff. روی کنترل LP حل کرد (ولی نه همیشه).

از طرف دیگر تابلو برق باید طوری طراحی شود که وقتی ترموستات فرمان داد و Pump-Down انجام شد، اگر به هر دلیلی فشار مکش بالا آمد دیگر کمپرسور روشن نشود تا ترموستات فرمان دهد.

۱۳۲

به کار گیری روش Pump-Down به عوامل زیر بستگی دارد :

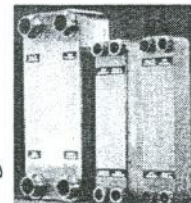
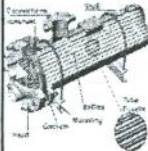
۱- کمپرسورهای پیستونی قابلیت Pump-Down را دارند.

۲- کمپرسورهای Scroll و Screw قابلیت Pump-Down را ندارند (باید استعلام شود).

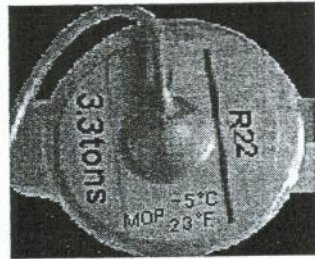

۳- اوپراتورهای هوا خنک (کوئل) قابلیت Pump-Down را دارند.

۴- اوپراتورهای پوسته لوله ای (Shell&Tube) قابلیت Pump-Down را دارند.

۵- اوپراتورهای صفحه ای (Plate) قابلیت Pump-Down را ندارند.

شیر انبساط ترموستاتیکی

Thermostatic Expansion Valve TEV

۱- ایجاد افت فشار

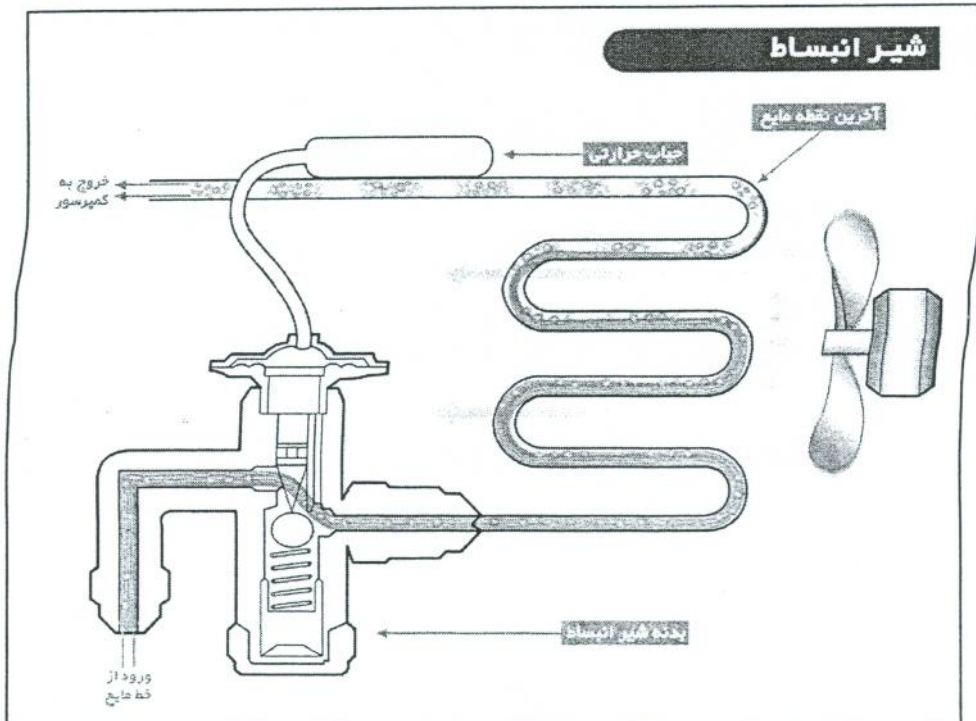
$$P \downarrow = t \downarrow \text{ افت فشار سیال} = \text{افت دمای سیال}$$

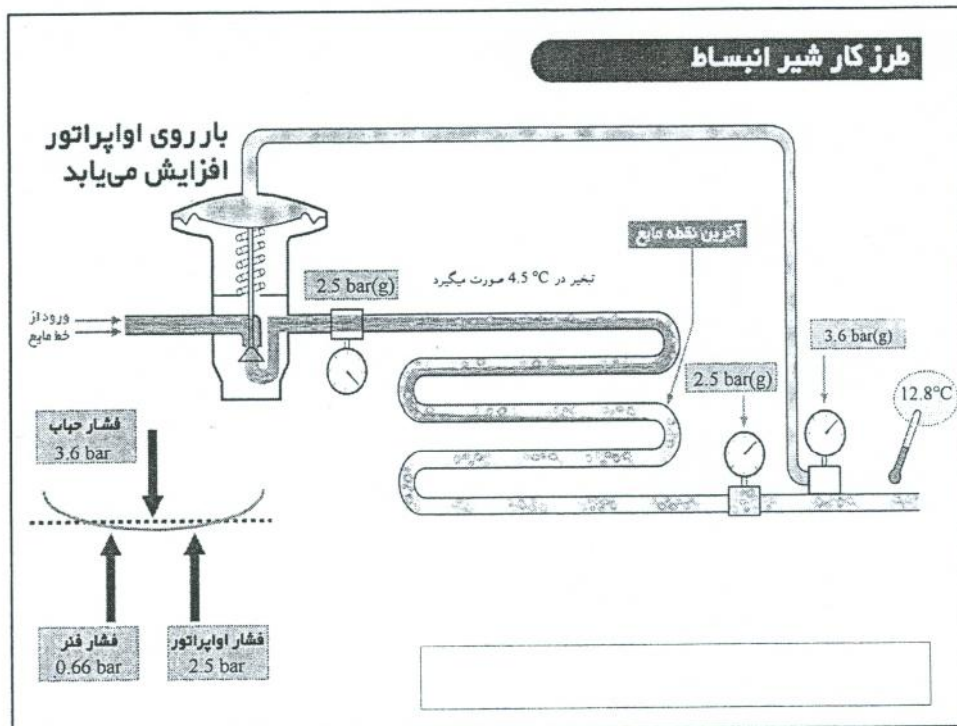
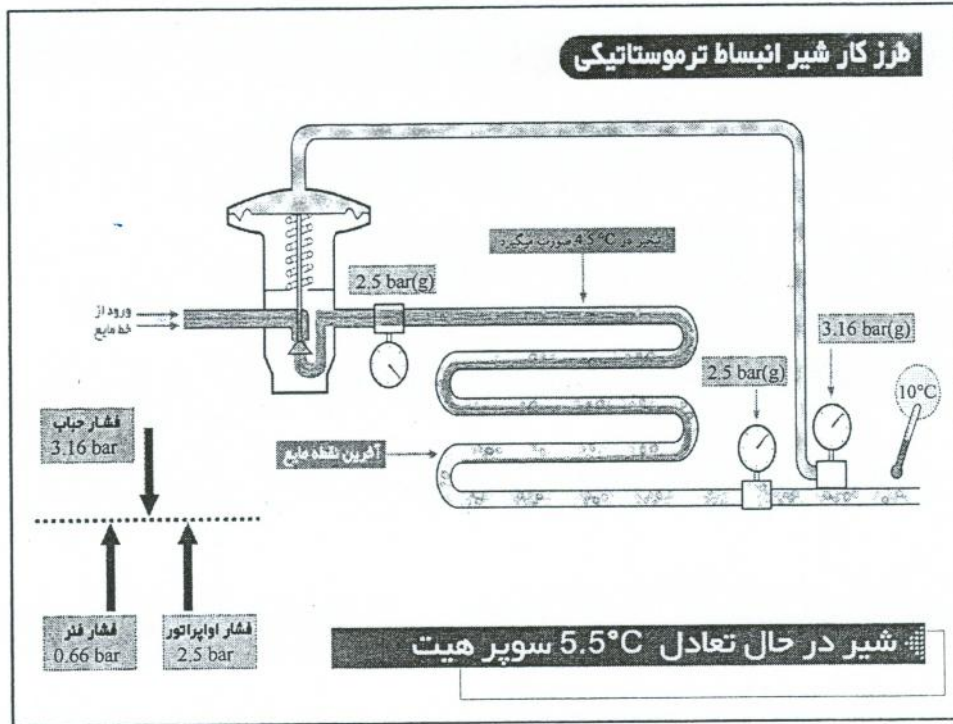
۲- کنترل مقدار مبرد عبوری به اواپراتور بر اساس
مقدار سوپر هیت خروجی از اواپراتور

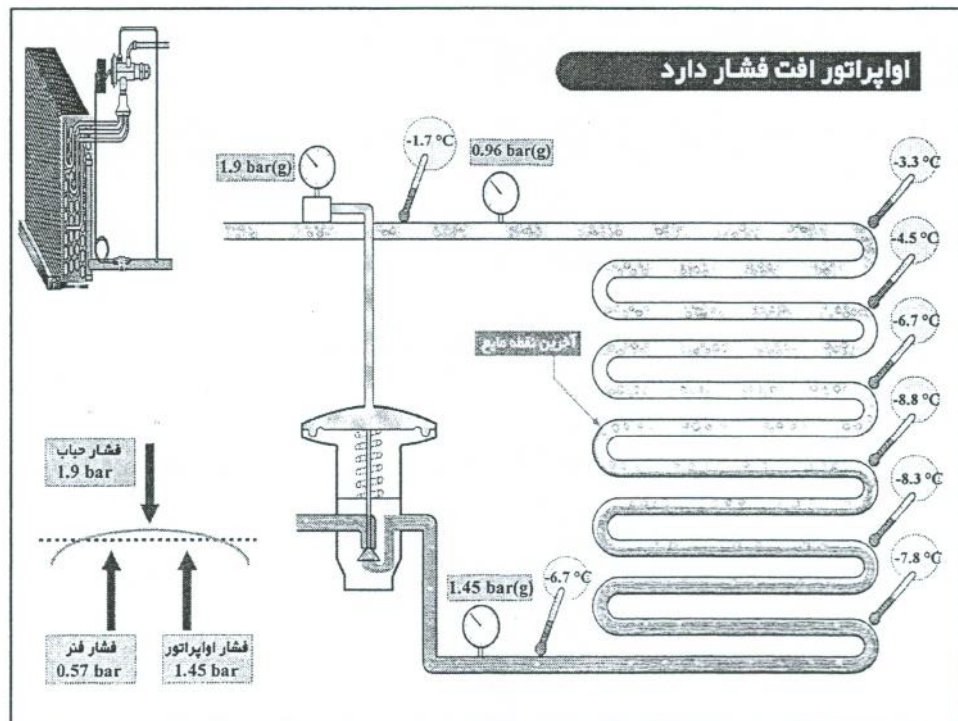
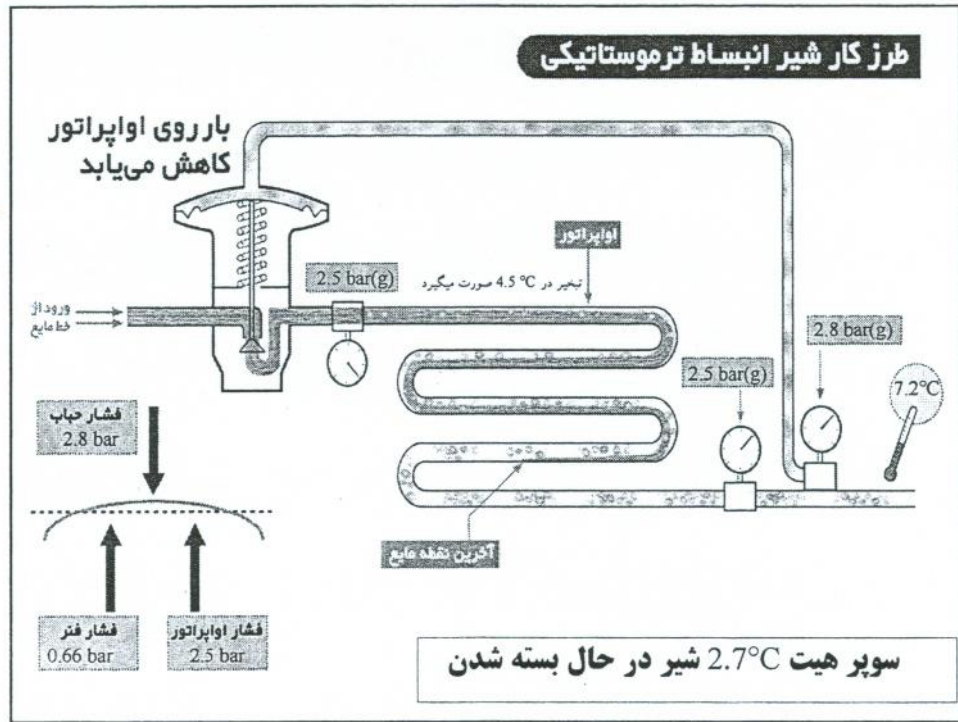
تذکر مهم: شیر انبساط ترموستاتیکی فقط سوپر هیت خروجی از
اواپراتور را تنظیم می کند و کنترل ظرفیت نمی کند.

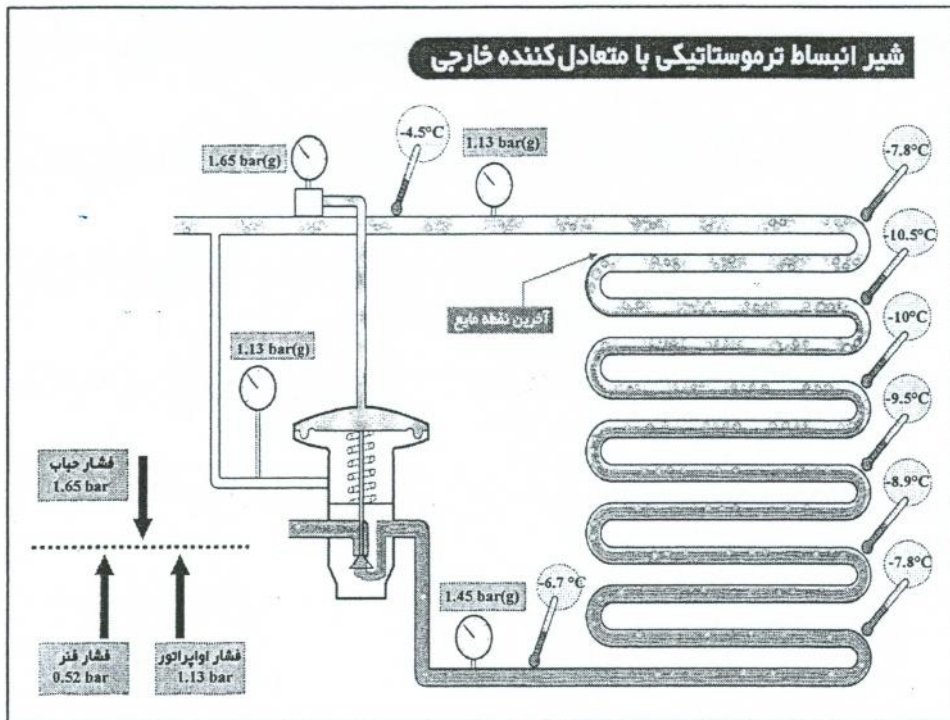
کنترل ظرفیت سیستم فقط توسط کمپرسور امکان پذیر است.

۱۳۴

شیر انبساط با متعادل کننده خارجی

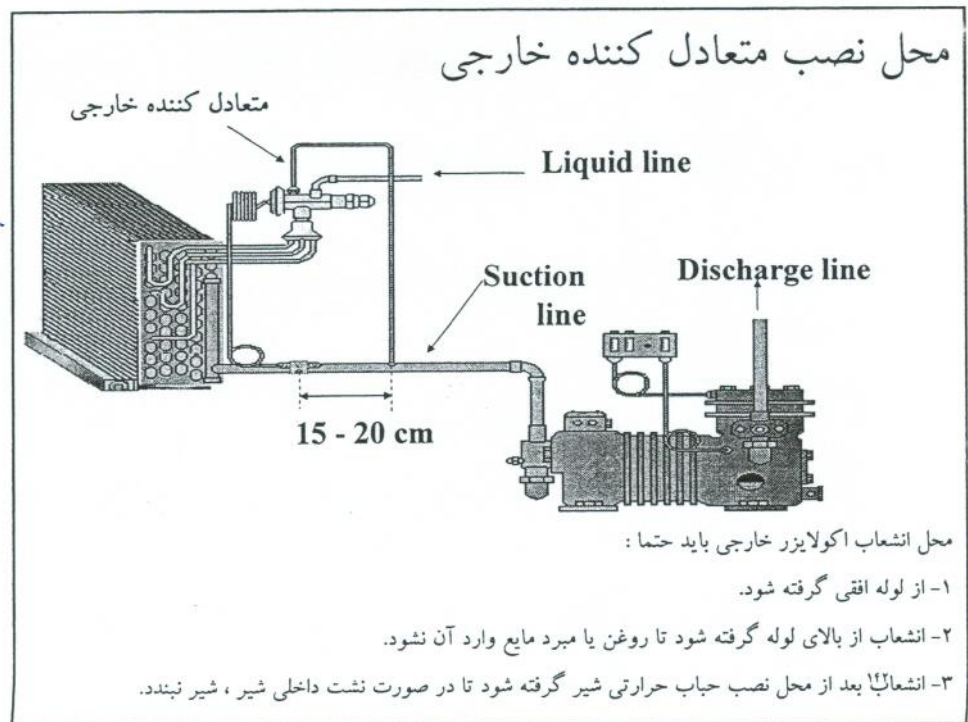
هر گاه افت فشار در اواپراتور بالا باشد و از شیر انبساط معمولی (متعادل شده داخلی) استفاده شده باشد، سوپر هیت بیش از حدی در اواپراتور تولید می شود. دلیل این امر این است که به علت افت فشار، دما نیز کاهش می یابد و شیر پاسخ اشتباه به این کاهش دما می دهد و می بندد. به زبان ساده تر اینکه شیر نمی فهمد که این افت دما از افت فشار است و خیال می کند که سوپر هیت کم شده و بنابراین شیر را می بندد.

در این صورت باید از شیر انبساط با متعادل کننده خارجی استفاده شود. در این شیر فشار خروجی اواپراتور توسط یک لوله به زیر دیافراگم منتقل می شود. در این حالت شیر پاسخ صحیح به سوپر هیت می دهد و دیگر سوپر هیت اضافه تولید نمی شود.

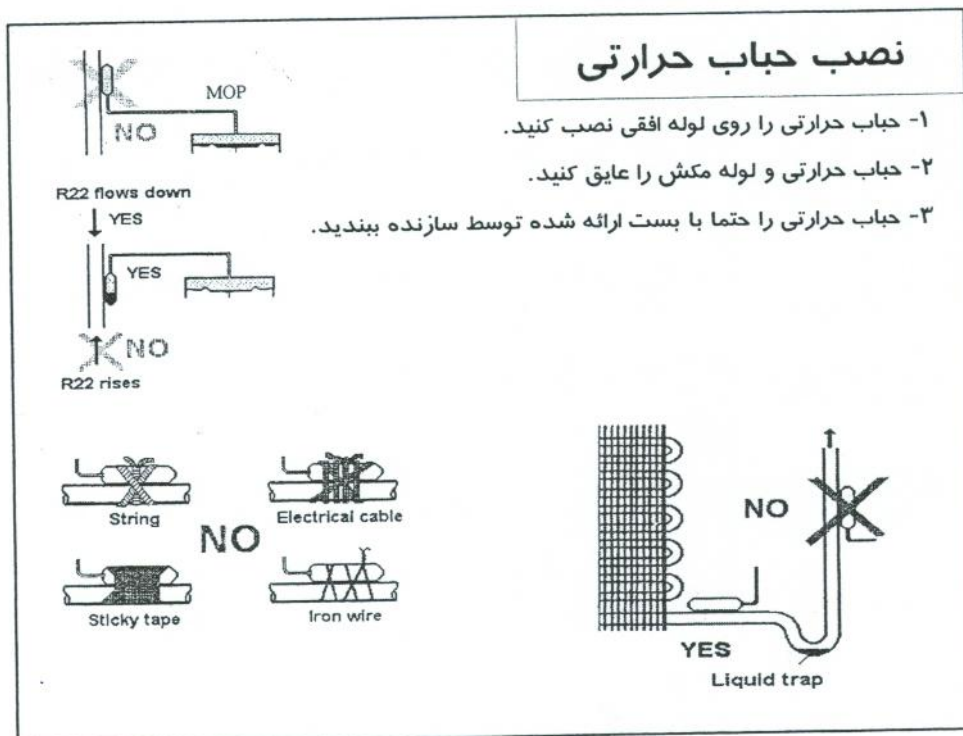
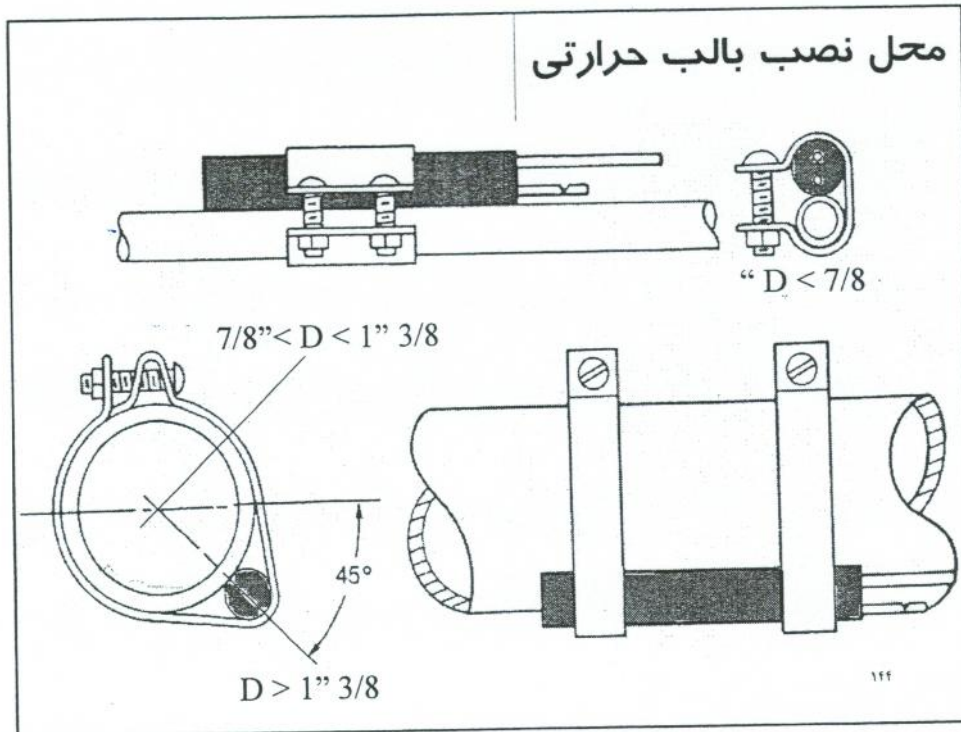
لوله متعادل کننده خارجی فقط فشار خروجی اواپراتور

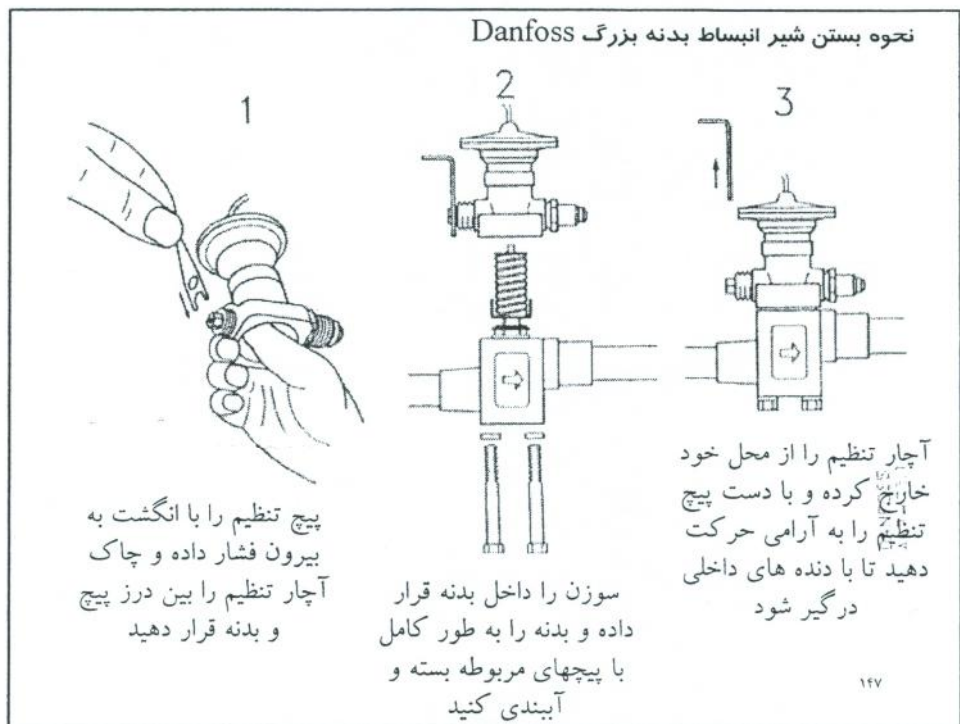
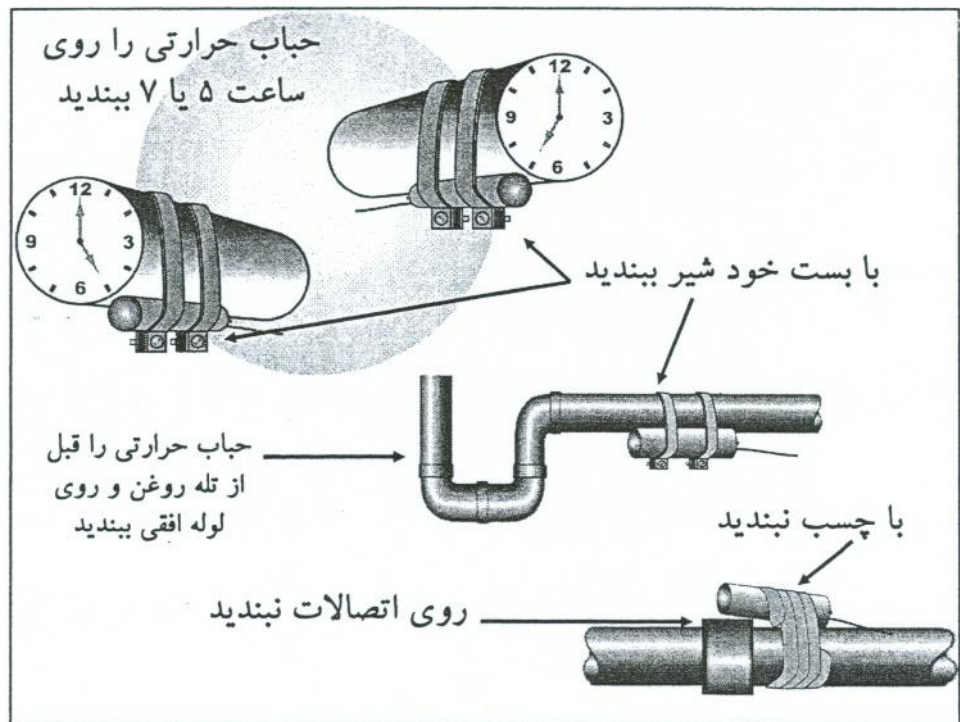
را به زیر دیافراگم منتقل می کند و هیچ کار دیگری

انجام نمی دهد

تنظیم مجموعه فنر و سوزن شیر انبساط بدنه بزرگ
Danfoss

قبل از نصب طول فنر مطابق دستوالعمل سازنده ، برای هر شماره سوزن تنظیم کنید

Orifice no.	Orifice code no.	Y = ± 1 mm				
		R 12	R 22	R 134a	R 404A	R 502
01	067B2005	36	35	35	36	32
02	067B2006	36	35	35	36	32
03	067B2007	36	35	35	36	32
04	067B2008	36	35	35	36	32

Hunting

این پدیده در شیر انبساط ترموستاتیکی ایجاد شده و شیر متناوبا باز و بسته می شود. این عمل باعث بالا و پائین رفتن دما و فشار اواپراتور می شود. **Hunting** شدید باعث افت ظرفیت برودتی سیستم می شود چون فشار اواپراتور کاهش یافته و لذا ظرفیت کمپرسور کم می شود. در اثر این پدیده احتمال برگشت مبرد مایع به کمپرسور زیاد است.

یکی از دلایل بوجود آمدن این پدیده را می توان تاخیر زمانی عکس العمل شیر دانست. بدین معنی که مبردی که وارد اواپراتور می شود زمانی طول می کشد تا از اواپراتور خارج شود و لذا زمانی طول می کشد تا شیر عکس العمل جدید نشان دهد. این تاخیر زمانی ممکن است باعث باز و بسته شدن متناوب شیر شود. همچنین حباب حرارتی یک جرم مشخصی دارد و طبیعتا یک تاخیر زمانی دارد که این خود می تواند با تاخیر زمانی اواپراتور باعث تشدید این پدیده شود.

سرعت بالای مبرد در اواپراتور نیز می تواند باعث پدیده **hunting** شود. مبرد مایع در این شرایط به صورت موجهایی که به **SLUGS** معروف است حرکت می کند و به صورت مایع قسمتی از اواپراتور را پر کرده و از اواپراتور خارج می شود. در اثر خروج مایع از اواپراتور بالاب حرارتی خنک شده و فرمان بسته شدن شیر را می دهد در نتیجه مبرد کمتری به اواپراتور وارد می شود.

پدیده Hunting را می توان با اعمال ذیل کاهش یا از بوجود آمدن آن جلوگیری کرد:

- ۱- شیر مناسب با ظرفیت برودتی سیستم انتخاب کنید. اگر ظرفیت شیر بیشتر از ظرفیت سیستم باشد باعث تشدید hunting می شود.
- ۲- تنظیم شیر را تغییر دهید. معمولا سوپر هیت کمتر باعث افزایش hunting می شود (ولی نه همیشه).
- ۳- شیر انبساط با بالب حرارتی مناسبی انتخاب کنید. بالبا از نوع CROSS-charged hunting ایجاد جلوگیری می کنند.
- ۴- اواپراتور را از لحاظ یکنواختی جریان هوا و مبرد طراحی کنید. پخش کنهای روی اواپراتور باید به درستی طراحی و ساخته شوند.
- ۵- سایز لوله مکش را بدرستی طراحی و نصب کنید.
- ۶- محل نصب بالب حرارتی را به درستی انتخاب و بالب را محکم روی خط مکش ببندید.
- ۷- محل نصب متعادل کننده خارجی را به درستی انتخاب کنید.

۱۵۰

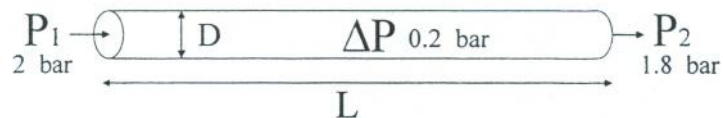
لوله کشی

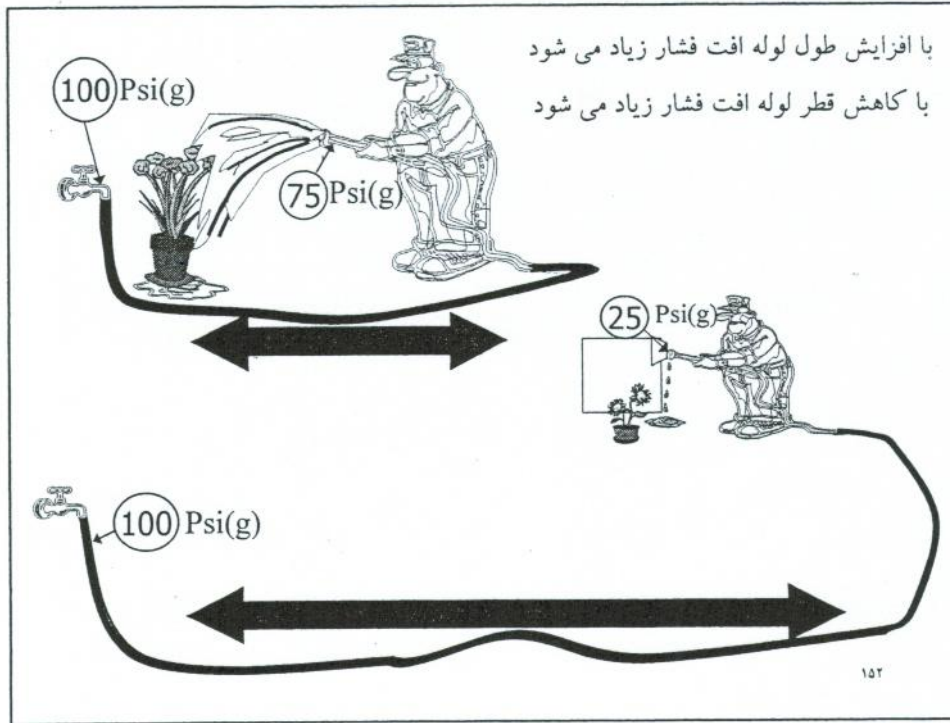
لوله کشی مبرد

برگشت روغن
از لوله عمودی

افت فشار مناسب
افت فشار سیال = افت دمای سیال

$$P_1 = t_1$$

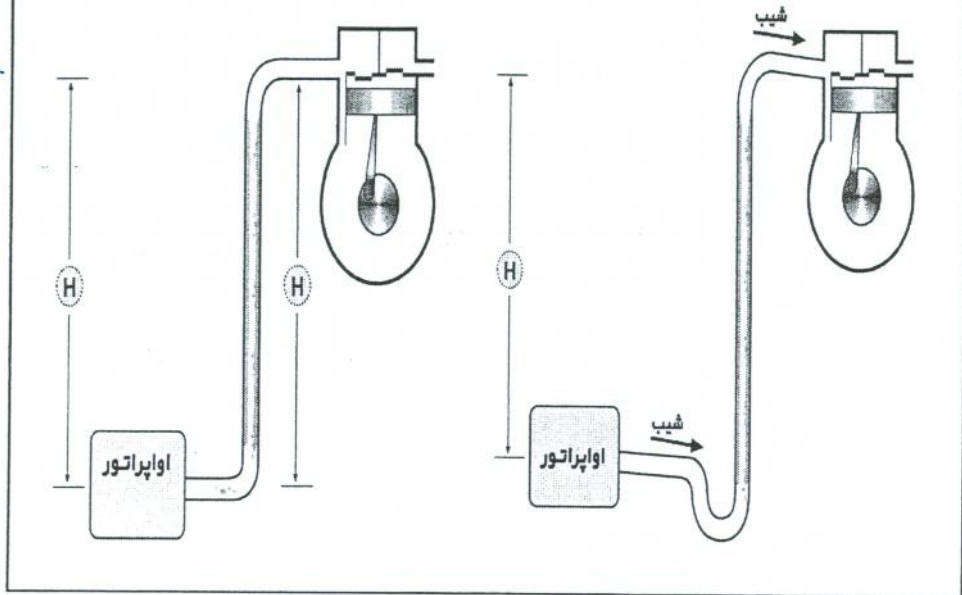

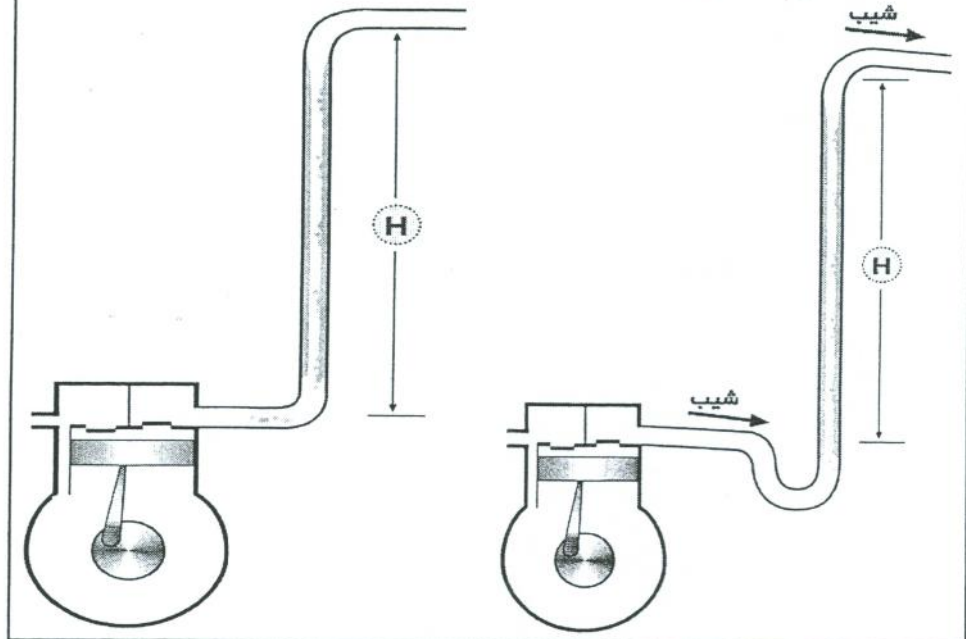
ملاک قطر لوله ، سایز شیرهای کمپرسور نیست

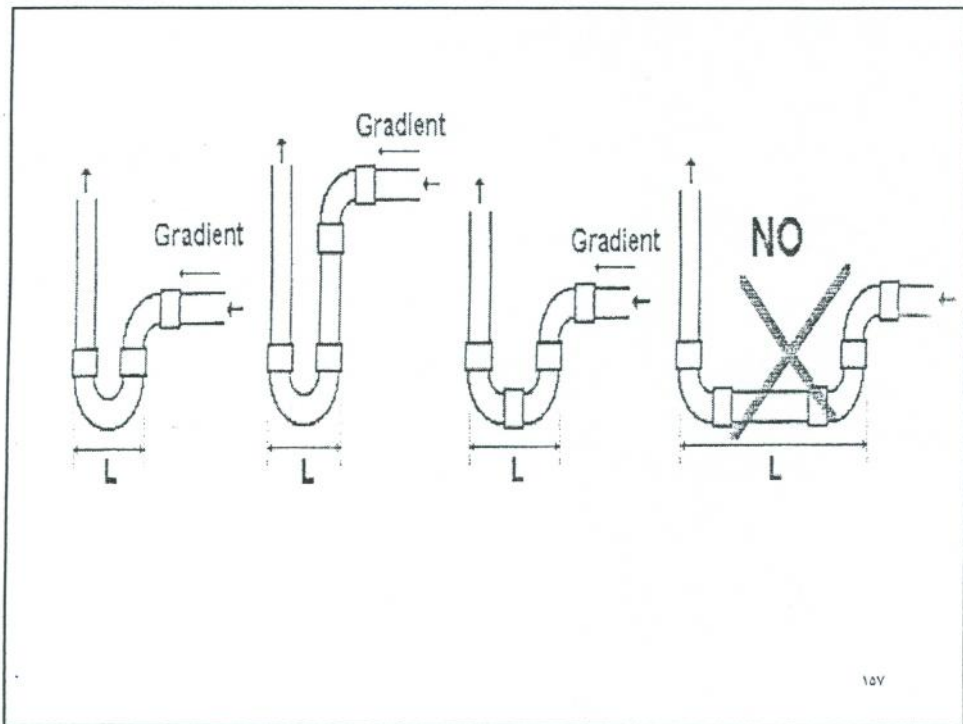
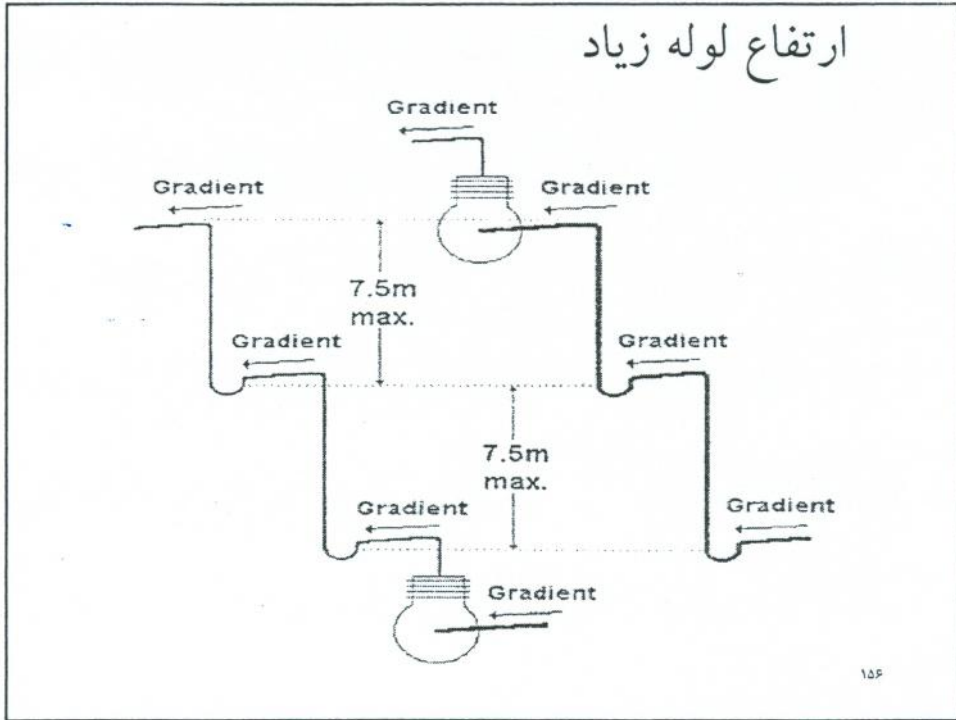
برای هر سیستمی و بر اساس طول
لوله کشی و ظرفیت سیستم ، قطر
لوله ها باید محاسبه شود

تله روغن روی خط مکش کمپرسور بالاتر از اوپراتور قرار دارد

تله روغن روی خط تخلیه کاندنسر بالاتر از کمپرسور قرار دارد

تله روغن Oil Trap

تله روغن در زیر لوله های مکش و تخلیه که به صورت عمودی هستند و گاز به صورت عمودی به بالا می رود نصب می شود. زمانی که کمپرسور روشن است و گاز جریان دارد این تله ها کاری انجام نمی دهند. وظیفه اصلی تله روغن زمانی است که کمپرسور خاموش می شود. وقتی که کمپرسور خاموش شد، روغن روی جداره لوله به پائین آمده و داخل این تله جمع می شود. وقتی که کمپرسور روشن شدن اولین جریان گاز روغن را از تله جمع کرده و به بالا می برد.

اگر تله نصب نشود روغن در خط مکش وارد اواپراتور شده و در لوله تخلیه وارد سرسیلندر و سیلندر کمپرسور می شود. اگر این اتفاق بیفتد روغن در اواپراتور ماسیده شده و در آن باقی می ماند و در تخلیه اگر وارد سیلندر شود در زمان تراکم مانند مبرد مایع به کمپرسور صدمه شدید وارد می شود.

۱۵۸

روشهای لوله کشی

**روش لوله کشی در سیستم تبرید
لوله کشی آب نیست!**

۱۵۹

روشهای لوله کشی

روش لوله کشی در سیستم تبرید باید به صورتی طراحی شود که :

- ۱- در خط مکش روغن به سمت کمپرسور هدایت شود. در خطوط افقی خط مکش باید شیبی معادل ۱٪ ایجاد گردد.
- ۲- در خط تخلیه روغن باید به سمت کاندنسر هدایت شود. در خطوط افقی خط تخلیه باید شیبی معادل ۱٪ ایجاد گردد.
- ۳- در ابتدای خطوط عمودی خط مکش و تخلیه باید تله روغن نصب گردد.
- ۴- روش لوله کشی چند اواپراتور به یک خط مکش مشترک باید به گونه ای باشد که روغن و مبرد خروجی از یک اواپراتور در کارکرد اواپراتور دیگر اختلال ایجاد نکند. در غیر اینصورت تنظیم شیر انبساط هر یک از اواپراتورها ، کارکرد دیگری را تغییر خواهد داد.
- ۵- ارتعاشات کمپرسور و غیره به خطوط لوله منتقل نشود.

۱۶۰

استاندارد مهار کردن لوله های مسی

اگر کلیه لوله های سیستم به صورت صحیح مهار نشوند ، باعث صدمات شدید به اتصالات جوش خورده شده و نهایتاً به نشتی مبرد منجر خواهد شد.

۱۶۱

**بست زدن لوله ها برای نگهداری
لوله نیست !!!**

**فاصله صحیح بست ها ارتعاش در
لوله ها را کاهش می دهد.**

۱۶۲

استاندارد مهار کردن لوله های مسی

Standard BS EN 378-2-2000

Section 6.3.1

Copper Tube OD (mm)	Support Spacing (m)
15 to 22	1
22 to 54	2
54 to 67	3

CSA B52 code

Tube OD (in)	Tube OD (mm)	Max. Span (ft)	Max Span (m)
5/8	15.88	5	1.5
7/8	22.23	6	1.8
1 1/8	28.58	7	2.1
1 3/8	34.93	8	2.4
1 5/8	41.28	9	2.7
2 1/8	53.98	10	3.0
2 5/8	66.68	11	3.3
3 1/8	79.38	12	3.6
3 5/8	92.08	13	3.9
4 1/8	104.78	14	4.2

۱۶۳

کنترل ظرفیت Capacity control

دستگاههای سیستم برودتی بر اساس ظرفیت در نقطه طراحی انتخاب می شوند.

$$Q = m \times C_p \times \Delta t$$

$$Q = 0.5 \times 4.18 \times (12-7) = 10.4 \text{ kW design load} \longrightarrow \text{ظرفیت کمپرسور}$$

$$Q = 0.5 \times 4.18 \times (11-7) = 8.4 \text{ kW} \quad \text{انتخاب شده}$$

$$Q = 0.5 \times 4.18 \times (10-7) = 6.3 \text{ kW}$$

در سیستمهایی دبی سیال خنک شوند زیاد باشد، کاهش یک درجه دمای سیال باعث کاهش شدید ظرفیت می شود.

$$Q = m \times C_p \times \Delta t$$

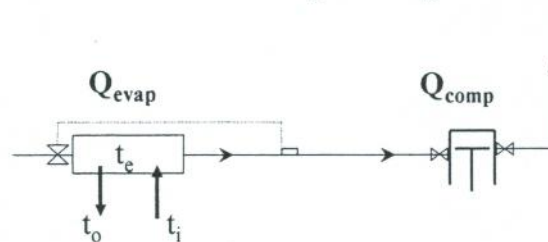
$$Q = 5 \times 4.18 \times (12-7) = 104.5 \text{ kW design load} \longrightarrow \text{ظرفیت کمپرسور}$$

$$Q = 5 \times 4.18 \times (11-7) = 83.6 \text{ kW} \quad \text{انتخاب شده}$$

$$Q = 5 \times 4.18 \times (10-7) = 62.7 \text{ kW}$$

۱۶۴

کنترل ظرفیت Capacity control

$$Q_{\text{evap}} = Q_{\text{comp}}$$

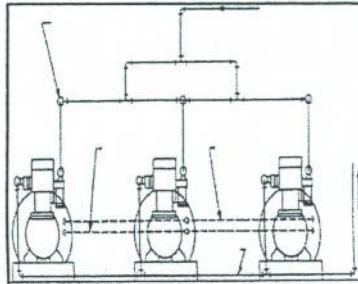
در نقطه طراحی

مثلا در چیلر آب دمای ورود 12°C و دمای خروج 7°C

اگر دمای آب برگشت کاهش پیدا کرد و مثلا به 11°C رسید، Q_{evap} کاهش یافته در حالی که همان عدد طراحی است. این اتفاق باعث می شود که فشار مکش کمپرسور کاهش یابد و در نتیجه دمای اوپراتور کاهش می یابد.

۱۶۵

کمپرسور های موازی

در کاربردهائی که ظرفیت سیستم برودتی بالا است، به جای یک عدد کمپرسور می توان از دو یا چند کمپرسور به صورت موازی استفاده کرد تا همان ظرفیت بالا را بدست آورد. وقتی که ظرفیت برودتی در اوپراتورها کاهش می یابد می توان با خاموش کردن کمپرسورها کنترل ظرفیت انجام داد.

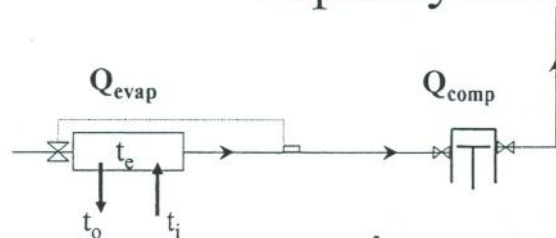
شرایط موازی کردن کمپرسورها

- ۱- کمپرسورهای هم ظرفیت و هم مدل را به صورت موازی ببندید.
- ۲- کارترهای همه کمپرسورها باید توسط دو عدد لوله به یکدیگر وصل شود (مانند شکل صفحه بعد). در غیر اینصورت روغن داخل کارتر کمپرسوری که خاموش است به داخل کارتر کمپرسورهای روشن منتقل خواهد شد.

۱۶۶

کنترل ظرفیت

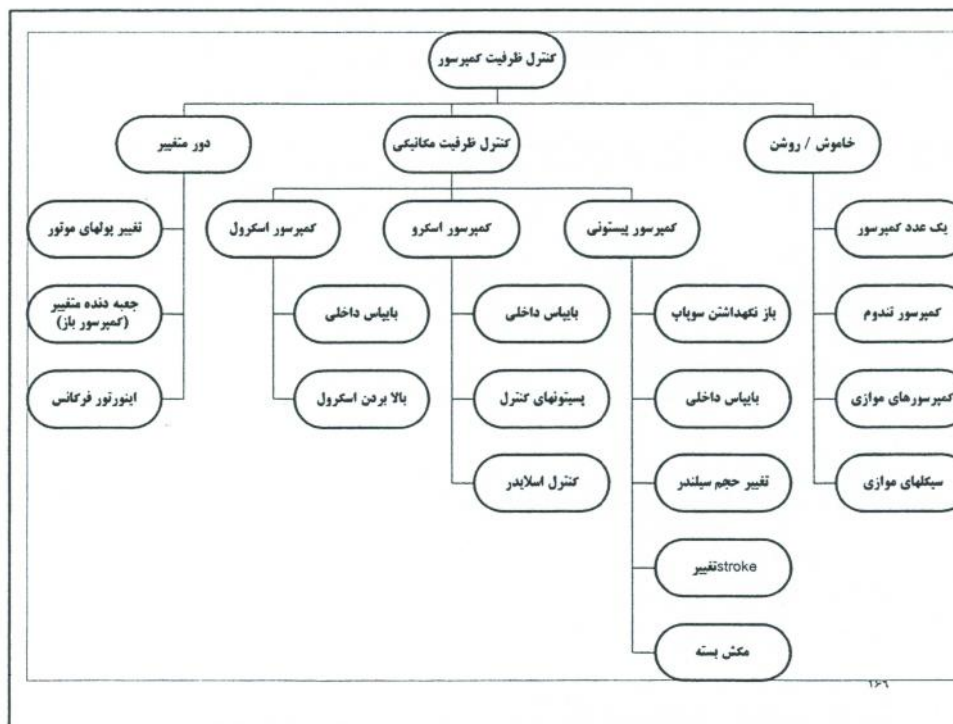
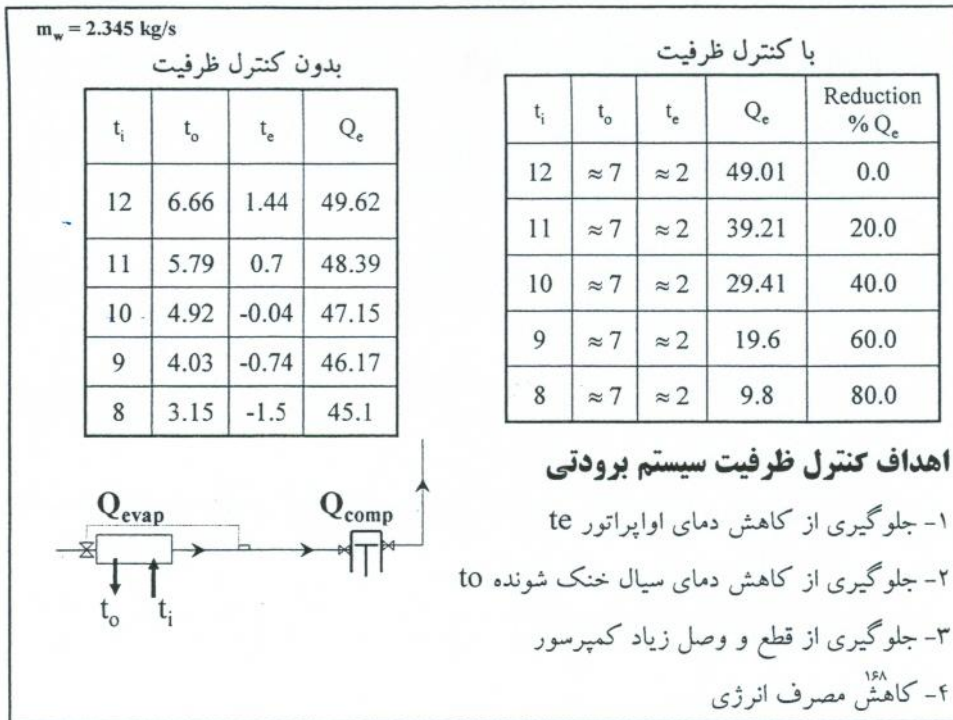
Capacity control

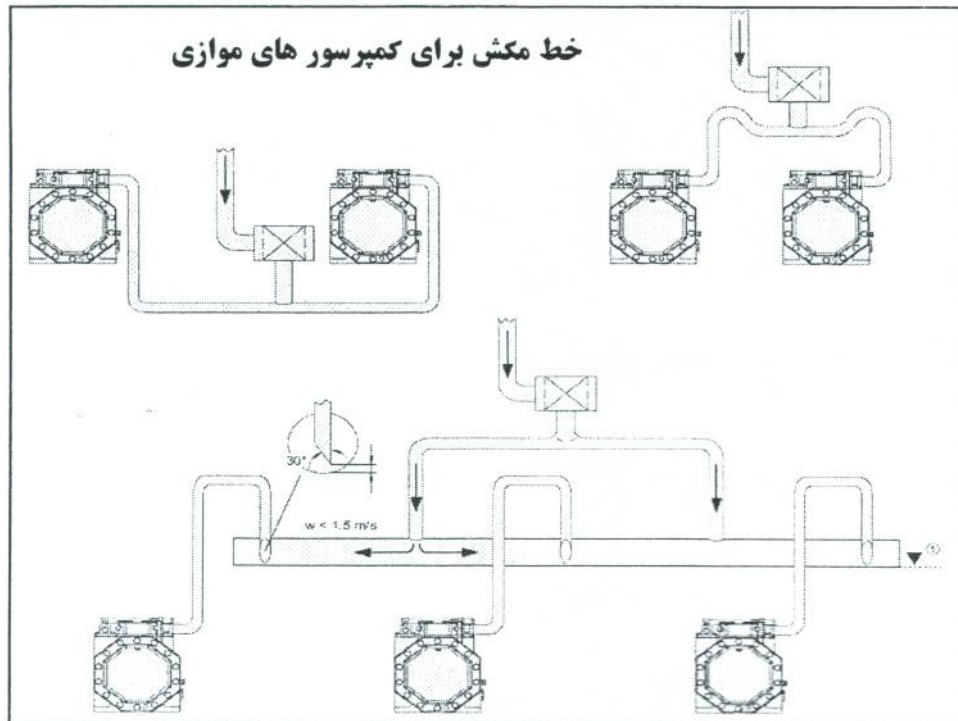
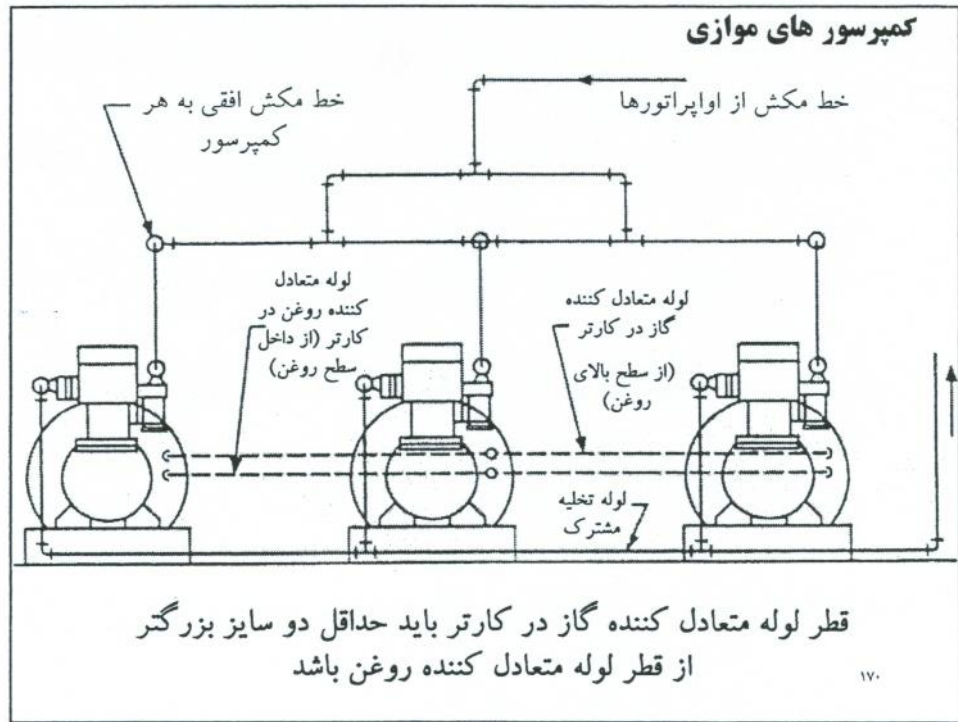

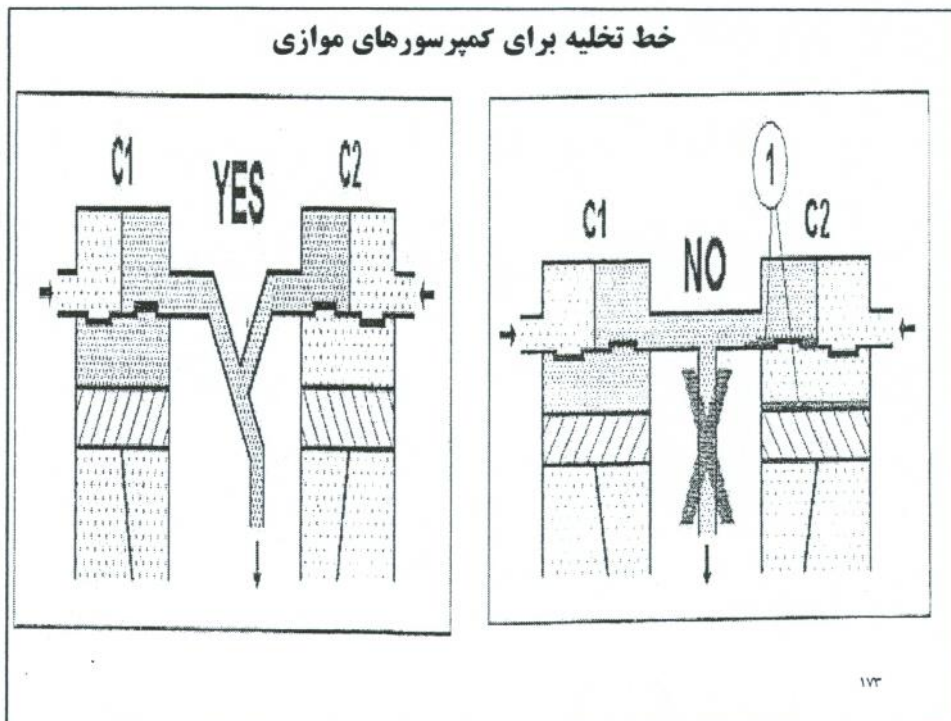
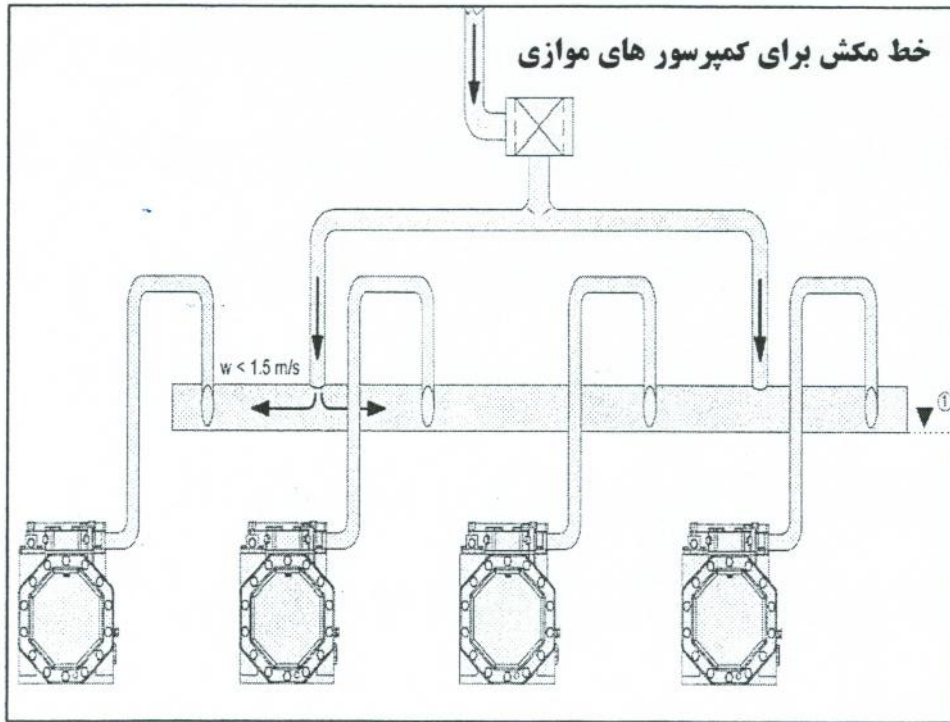
$Q_{comp} \downarrow$ برای اکثر روشهای کنترل ظرفیت
 $Q_{evap} \uparrow$ در روش کنترل ظرفیت با گاز داغ

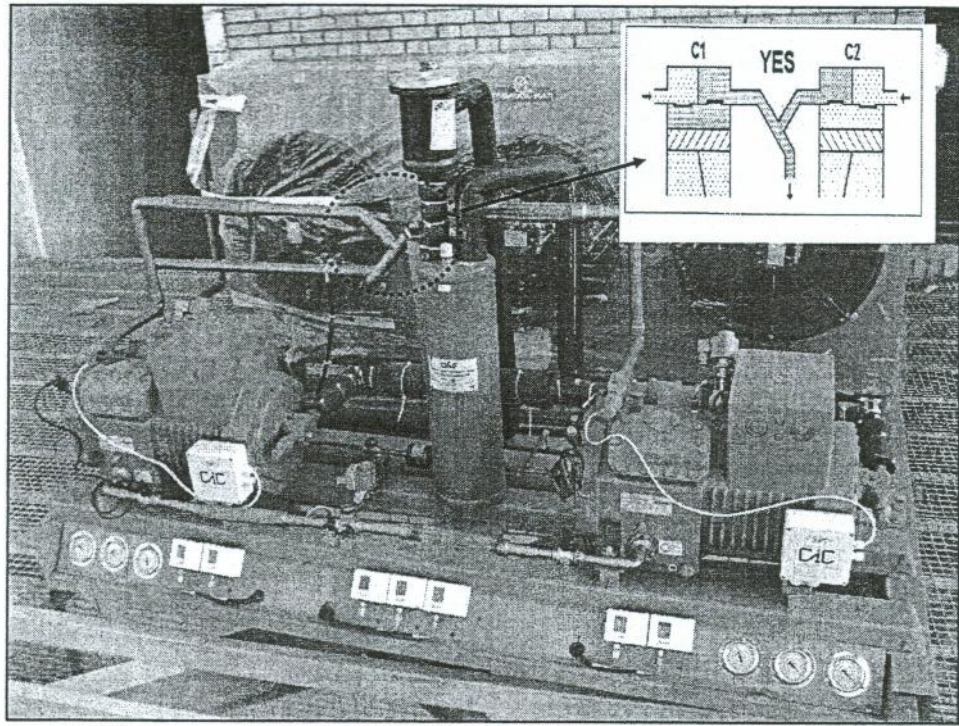
برای جلوگیری از کاهش فشار مکش باید با یک روشی مجدداً Q_{evap} و Q_{comp} با هم برابر شوند. در اکثر روشهای کنترل ظرفیت Q_{comp} کاهش یافته تا به Q_{evap} برسد. در روش کنترل ظرفیت با گاز داغ، Q_{evap} افزایش یافته تا با Q_{comp} برابر شود.

۱۶۷

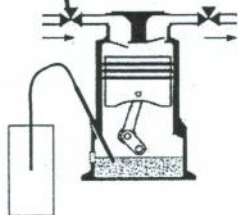

بعد از نصب و لوله کشی - تست ازت و وکیوم

- ۱- برق تابلو را قطع کنید تا به هیچ وجه کمپرسور استارت نشود.
- ۲- مطمئن شوید که کلیه شیرهای دستی و برقی در مدار باز است.
- ۳- گیج ازت و شیلنگ های مربوطه را به شیر مکش و تخلیه کمپرسور وصل کنید.
- ۴- گیج LP و کنترل فشار پائین (Low pressure switch) را از مدار خارج کنید تا در اثر فشار بالا صدمه نبیند.
- ۵- به آرامی و رعایت اصول ایمنی در مدار ازت تزریق کنید تا فشار مدار به 250 Psi برسد.
- ۶- تمامی اتصالات را برای نشتی چک کنید.
- ۷- در صورت مشاهده نشتی حتما ازت را تخلیه کرده و بعد به تعمیر بپردازید.
- ۸- بعد از هر تعمیر مجدداً به روش فوق ازت تزریق کرده و نشتی یابی کنید.
- ۹- وقتی که مطمئن شدید نشتی وجود ندارد فشار نشان داده شده روی فشارسنجهای مکش و تخلیه را ثبت کرده و ازت را دو الی سه روز در سیستم نگه دارید.
- ۱۰- بعد از این مدت فشار گیج ها را چک کنید اگر فشارها کاهش پیدا کرده است یعنی نشتی ریز وجود دارد. نشتی را پیدا کرده و تعمیرات را انجام دهید. مجدداً تست ازت کرده و مطمئن شوید نشتی وجود ندارد. احتمالاً یکی از فشارها بالا رفته و دیگری پائین می آید و یا به یک حد تعادل می رسند که این طبیعی است.
- ۱۱- بعد از اینکه مطمئن شدید که به هیچ وجه نشتی وجود ندارد، ازت را از سیستم خارج کرده و شیلنگها و یا لوله های گیج LP و کنترل فشار پائین (Low pressure switch) را وصل کرده و آنبندی کنید و در مدار قرار دهید.
- ۱۲- مجدداً در سیستم ازت تزریق کرده تا فشار به 110 Psi برسد و اتصالات گیج LP و کنترل فشار پائین (Low pressure switch) را برای نشتی چک کنید. وقتی که مطمئن شدید نشتی ندارند، ازت را خالی کرده و کل سیستم را از هر دو طرف فشار بالا و پائین تحت وکیوم قرار دهید.

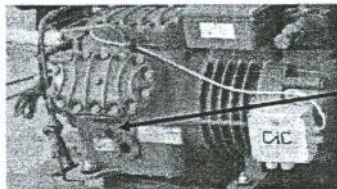
روش تخلیه روغن از کمپرسور به کمک فشار ازت

- ۱- سیستم را Pump-Down کنید. تنظیم LP را روی 0 bar قرار داده تا مبرد کاملا از خط مکش خالی شود. وقتی که کمپرسور قطع شد دقت کنید که اگر فشار مکش مجددا افزایش یافت این کار را تکرار کنید.
- ۲- برق تابلو را قطع کنید تا به هیچ وجه کمپرسور استارت نشود.
- ۳- شیر مکش و تخلیه کمپرسور را تا انتها ببندید.
- ۴- گیج ازت و شیلنگ مربوطه را به شیر مکش کمپرسور وصل کنید.
- ۵- پیچ مربوطه روی کارتر کمپرسور که برای افزایش روغن است باز کنید.
- ۶- یک شیلنگ و یا لوله مسی نرم وارد کارتر کمپرسور کنید تا وارد سطح روغن شود. سر دیگر شیلنگ و یا لوله را در ظرف تخلیه روغن قرار دهید.
- ۷- محل ورود شیلنگ یا لوله مسی باید آب بندی شود.
- ۸- مقدار کمی ازت وارد کمپرسور کنید تا فشار داخل کارتر بالا رود. با افزایش فشار روغن از طریق شیلنگ و یا لوله خارج می شود.
- ۹- بعد از اتمام کار مراحل افزایش روغن را ادامه دهید.

روش افزایش روغن به کمپرسور

- ۱- سیستم را Pump-Down کنید. تنظیم LP را روی 0 bar قرار داده تا مبرد کاملا از خط مکش خالی شود. وقتی که کمپرسور قطع شد دقت کنید که اگر فشار مکش مجددا افزایش یافت این کار را تکرار کنید.
- ۲- برق تابلو را قطع کنید تا به هیچ وجه کمپرسور استارت نشود.
- ۳- شیر مکش و تخلیه کمپرسور را تا انتها ببندید.
- ۴- گیج و شیلنگ مربوطه را به شیر مکش کمپرسور وصل کنید. شیلنگ وسطی گیج را به وکیوم پمپ وصل کنید.
- ۵- پیچ مربوطه روی کارتر کمپرسور که برای افزایش روغن است باز کنید.
- ۶- در محل این پیچ یک مغزی برنجی وصل کنید.
- ۷- یک شیلنگ بی رنگ روی این مغزی وارد کرده و سر دیگر شیلنگ را در گالن روغن قرار دهید.
- ۸- وکیوم پمپ را روشن کرده و شیر مربوطه روی گیج را باز کنید.

- ۹- روغن از شیلنگ مکش شده و به داخل کارتر جریان می یابد. وقتی که مقدار کافی روغن که در کارتر شارژ شد، پمپ وکیوم را خاموش کرده و شیلنگ روغن را جدا کنید.
- ۱۰- پیچ مربوطه را در محل شارژ روغن ببندید و کاملا آب بندی کنید.
- ۱۱- وکیوم پمپ را روشن کرده و داخل کمپرسور را کاملا وکیوم کنید.
- ۱۲- شیللهای کمپرسور را باز کرده و سیستم را روشن کنید. پیچ روی بدنه کمپرسور را برای نشستی چک کنید.

روش تعویض همزمان فیلتر درایر و فیلتر خط مکش

- ۱- شیر رسیور را ببندید تا سیستم Pump-Down شود. تنظیم LP را روی 0 bar قرار داده تا مبرد کامل از خط مایع خالی شود. وقتی که کمپرسور قطع شد دقت کنید که اگر فشار مکش مجدداً افزایش یافت این کار را تکرار کنید.
- ۲- برق تابلو را قطع کنید تا به هیچ وجه کمپرسور استارت نشود.
- ۳- شیر تخلیه کمپرسور را تا انتها ببندید.
- ۴- فیلتر خط مایع را تعویض کنید.
- ۵- فیلتر خط مکش را تعویض کنید.
- ۶- گیج و شیلنگ مربوطه برای تزریق ازت را به شیر مکش کمپرسور وصل کنید.
- ۷- از طریق تابلو ، شیر برقی را برق دالر کرده تا باز شود.
- ۸- به آرامی در مدار ازت تزریق کرده و از نشستی محل‌های باز شده مطمئن شوید.
- ۹- گیج ازت را باز کرده و گیج معمولی را روی شیر مکش کمپرسور وصل کنید. شیلنگ وسطی را به وکیوم پمپ وصل کنید.
- ۱۰- وکیوم پمپ را روشن کنید تا خط مایع ، اواپراتور و خط مکش را کاملاً وکیوم کند.
- ۱۱- شیر روی گیج و وکیوم پمپ را محکم ببندید.
- ۱۲- سیم شیر برقی را در تابلو اصلاح کنید.
- ۱۳- شیر تخلیه کمپرسور را باز کنید.
- ۱۴- شیر رسیور را باز کرده و سیستم را روشن کنید.
- ۱۵- شیلنگ و گیج را از سیستم جدا کنید (با باز کردن شیر مکش تا انتها).

۱/۸

روش تعویض فیلتر درایر خط مایع در صورتی که فیلتر از نوع کور درایر باشد و شیر دستی روی فیلتر نصب است

- ۱- شیر رسیور را ببندید تا سیستم Pump-Down شود. تنظیم LP را روی 0 bar قرار داده تا مبرد کامل از خط مایع خالی شود. وقتی که کمپرسور قطع شد دقت کنید که اگر فشار مکش مجدداً افزایش یافت این کار را تکرار کنید.
- ۲- شیر دستی نصب شده بعد از فیلتر (روی خط مایع) را ببندید.
- ۳- پیچ‌های فیلتر را باز کرده و کور داخل آنرا تعویض کنید.
- ۴- واشر قدیمی فیلتر را بیرون آورده و واشر جدید روی فلنج فیلتر قرار دهید و بعد سر فیلتر را ببندید.
- ۵- گیج و شیلنگ مربوطه برای تزریق ازت را به شیر دستی کوچک روی فیلتر وصل کنید.
- ۶- شیر دستی کوچک روی فیلتر را باز کرده و به آرامی در مدار ازت تزریق کرده و از نشستی محل‌های باز شده مطمئن شوید.
- ۷- ازت را خارج کرده و از طریق همین شیر کوچک و گیج معمولی مدار را وکیوم کنید.
- ۸- شیر دستی روی فیلتر را بسته و گیج را جدا کنید.
- ۹- شیر رسیور و شیر دستی روی خط مایع را باز کرده و سیستم را روشن کنید.

نکات تابلو برق

- ۱- کلیه قسمت‌های سیکل تبرید دارای مدار قدرت جداگانه باشد.
- ۲- کلیه قسمت‌ها دارای مدار اعلام آلارم جداگانه باشد.
- ۳- کلیه اواپراتورها در یک سیکل باید دارای یک مدار فرمان دیفراسست مشترک باشند ولی با توانائی قطع دیفراسست هر اواپراتور در هنگام عدم وجود برفک باشد.
- ۴- قابلیت pump-down را داشته باشد.
- ۵- قابلیت winter start را داشته باشد.
- ۶- دارای نشان دهنده ساعت کار کمپرسور باشد.
- ۷- دارای نشان دهنده آمپر مصرفی مدار باشد.
- ۸- فنهای اواپراتور ها باید دائم کار باشد.
- ۹- قابلیت تاخیر در راه اندازی فنهای اواپراتور بعد از دیفراسست.
- ۱۰- فنهای کاندنسر مجهز به سیستم اتوماتیک و دستی باشد.
- ۱۱- تاخیر زمانی در باز کردن شیر برقی خط روغن.
- ۱۲- قابلیت قطع و وصل فنهای کاندنسر بر اساس فشار تخلیه کمپرسور را داشته باشد.
- ۱۳- دارای کلیه کنترل آلات لم از : کنترل فشار بالا ، فشار پائین ، فشار روغن ، کنترل فشار جهت قطع و وصل فنهای کاندنسر ، ترموستات ، ترمومتر ، ترمودیسک و نشان دهنده فشارهای کارکرد باشد.
- ۱۴- داخل سردخانه کلیدی تعبیه کنید که در صورت بروز هر گونه اتفاق کاربر بتواند از طریق این کلید سیستم برودتی را قطع کند. این کلید باید به یک آژیر خطر نیز مجهز باشد.
- ۱۵- داخل سردخانه یک ترموستات دیگر جهت ایمنی نصب کنید. این ترموستات را روی دمائی پائینتر از دمائی خرابی محصول تنظیم کنید. اگر به هر دلیلی دمائی سردخانه بالا آمد این ترموستات عمل کرده و باید آژیر خطر را به صدا دربیآورد.

چکهای ضروری در زمان راه اندازی سیستم

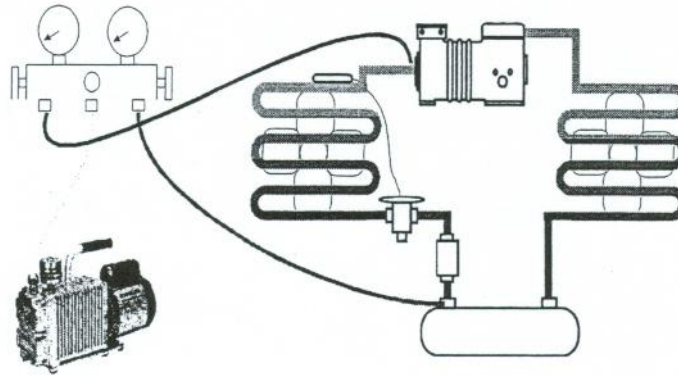
- ۱- جهت چرخش فنهای اواپراتور
- ۲- جهت چرخش فنهای کاندنسر هوایی
- ۳- جهت چرخش پمپ آب برای کاندنسر آبی
- ۴- جهت چرخش فن برج خنک کن در صورت استفاده از کاندنسر آبی
- ۵- عایق بودن حباب حرارتی شیر انبساط و خط مکش
- ۶- تنظیم و عملکرد کلیه آلارمها : CIC , LP , HP , oil , Termistor
- ۷- عملکرد سیستم Pump-Down
- ۸- تنظیم و عملکرد کنترل‌های HP برای قطع و وصل فنهای کاندنسر هوایی
- ۹- کالیبره کردن ترمومتر (فرمان)
- ۱۰- برگشت روغن به کمپرسور
- ۱۱- تنظیم شیر انبساط
- ۱۲- دیفراسست به همراه ترمودیسک
- ۱۳- عملکرد درین و شیر یکطرفه
- ۱۴- بعد از مدتی کار کردن ، تعویض فیلتر خط مایع و مکش

وکیوم

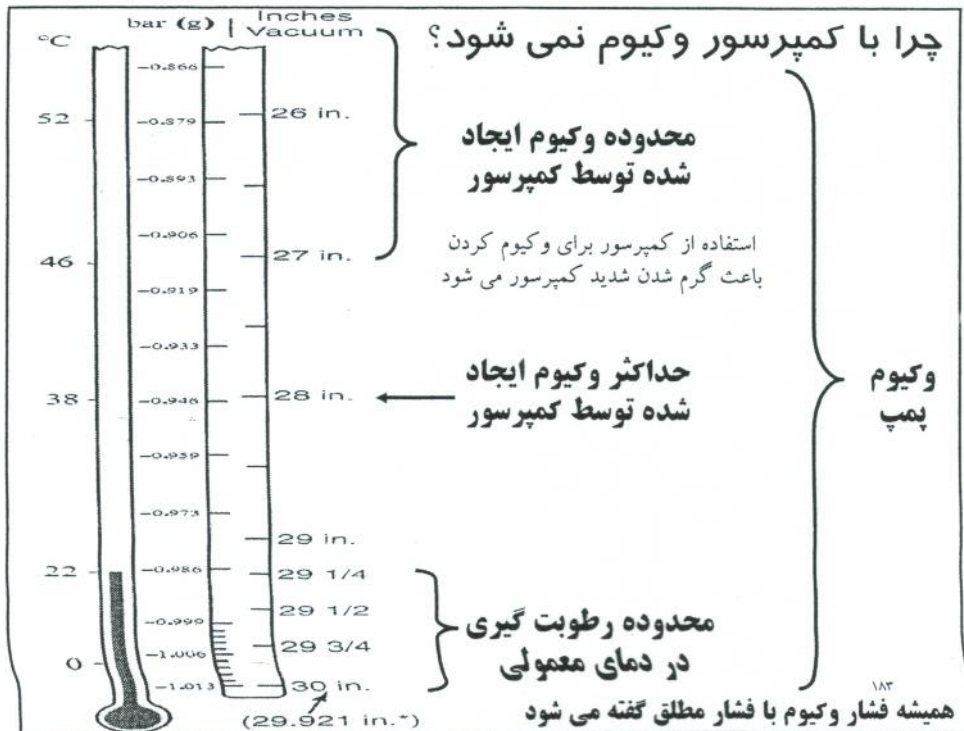
هدف تخلیه سیستم یا وکیوم: ۱- خارج کردن هوا یا گازهای غیر قابل تقطیر

۲- خارج کردن رطوبت موجود در سیستم

دشمن سیستم تبرید رطوبت است

۱۸۲

گیج وکیوم

فشار در وکیوم باید
توسط فشار سنج
مخصوص وکیوم
قرائت شود. فشار
سنج معمولی به هیچ
وجه دقت در این
محدوده را ندارد.

چرا وکیوم کردن به منظور تخلیه رطوبت ، زمان طولانی نیاز دارد؟

نقطه جوش °C	فشار مطلق (bar)	فشار مطلق (in Hg)	حجم مخصوص بخار آب (m ³ /kg)
100	1.012	29.9	1.7
93.3	0.794	23.45	2.1
82.2	0.517	15.28	3.1
71.1	0.326	9.65	4.8
60	0.199	5.88	7.7
54.4	0.153	4.52	9.8
43.3	0.087	2.59	16.5
32.2	0.048	1.42	29.2
21.1	0.025	0.74	54.1
10	0.012	0.37	106.3
5.6	0.009	0.27	141.7
2.2	0.007	0.21	177.1
1.1	0.006	0.2	191.0
0	0.006	0.18	206.1
-1.1	0.005	0.16	225.1
-6.7	0.003	0.1	353.2
-12.2	0.002	0.06	565.2

جرم حجمی = $\frac{1}{\text{حجم مخصوص}}$
 $\text{kg/m}^3 = \text{جرم حجمی}$
 $\text{m}^3/\text{kg} = \text{حجم مخصوص}$

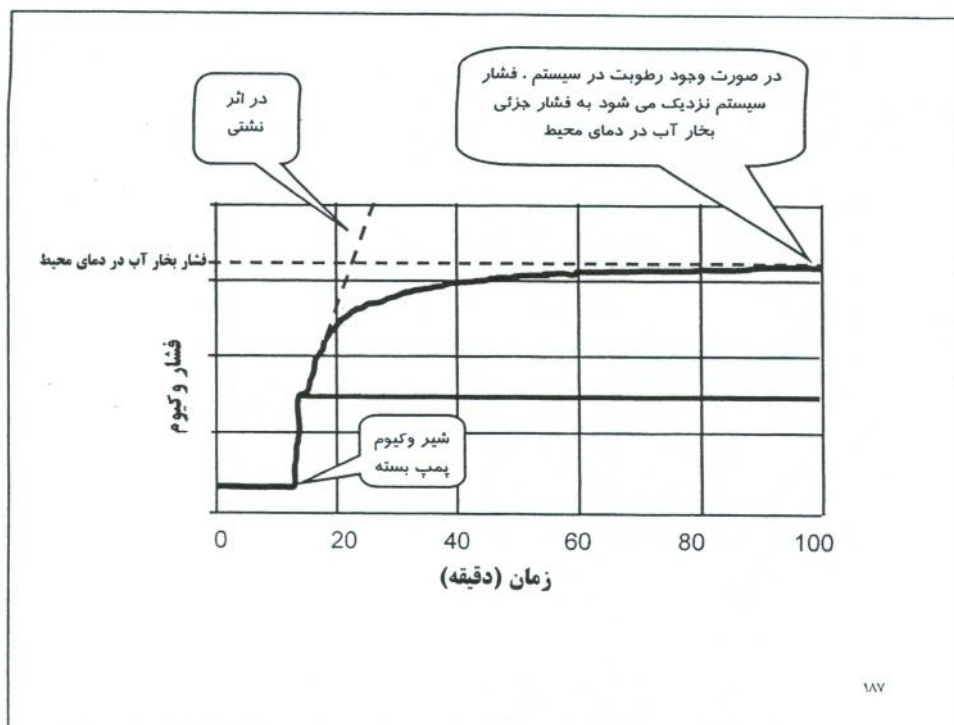
با کاهش فشار ، یک کیلوگرم آب در اثر تبخیر حجم بیشتری را اشغال می کند. در نتیجه در زمان وکیوم کردن سیستم ، هر چقدر که فشار کاهش می یابد حجم بیشتری از بخار آب باید از سیستم خارج شود لذا زمان طولانی تری نیاز است.

مخصوصاً اگر آب به صورت مایع در سیستم باشد

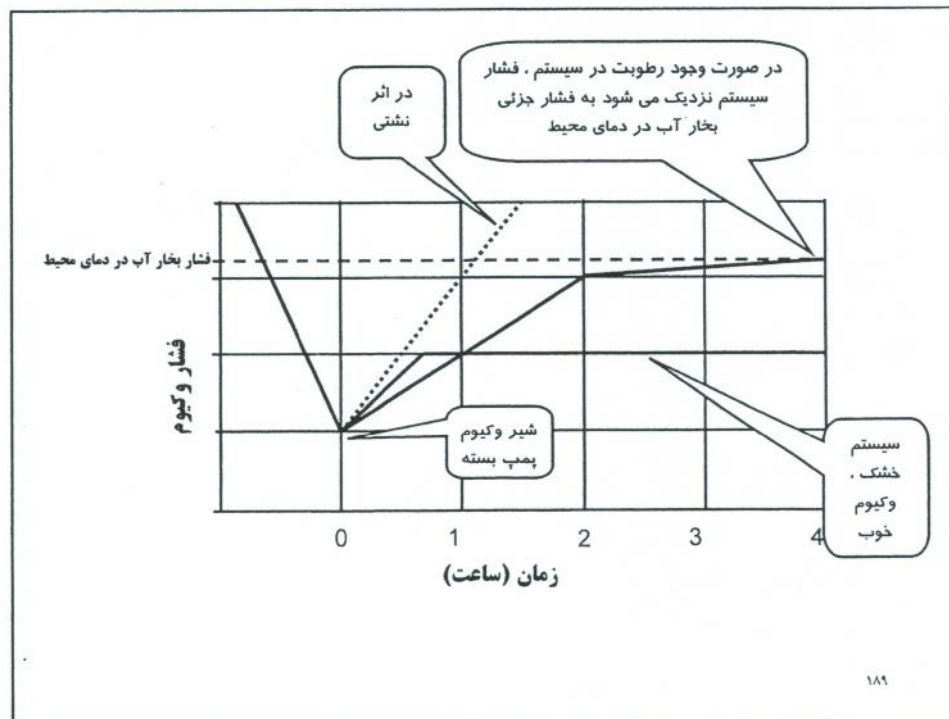
چرا با کمپرسور وکیوم نمی شود؟
کمپرسور برای تراکم ساخته شده است. اگر با کمپرسور عمل وکیوم انجام شود کمپرسور شدیداً گرم می شود. از طرف دیگر فشار وکیومی که کمپرسور توان تولید آنرا دارد برای عمل رطوبت گیری کافی نیست.

چرا وکیوم کردن به منظور تخلیه رطوبت ، زمان طولانی نیاز دارد؟
با کاهش فشار (وکیوم کردن) حجم مخصوص آب افزایش می یابد در نتیجه در اثر تبخیر مثلاً یک قطره آب حجم بسیار بالائی از بخار آب تشکیل می شود که برای تخلیه نیاز به زمان دارد.

۱۸۶

دما °C	mmHg (torr)	bar(a)	Pa(a)	دمای محیط و فشار بخار آب
-10	2.150	0.0029	286.59	
-8	2.514	0.0034	335.18	
-6	2.933	0.0039	390.98	
-4	3.412	0.0045	454.89	
-2	3.960	0.0053	527.94	
0	4.585	0.0061	611.21	
2	5.295	0.0071	705.93	
4	6.101	0.0081	813.42	
6	7.014	0.0094	935.15	
8	8.046	0.0107	1072.70	
10	9.209	0.0123	1227.80	
12	10.518	0.0140	1402.33	
14	11.989	0.0160	1598.34	
16	13.636	0.0182	1818.03	
18	15.480	0.0206	2063.80	
20	17.538	0.0234	2338.23	
22	19.832	0.0264	2644.08	
24	22.385	0.0298	2984.37	
26	25.219	0.0336	3362.29	
28	28.362	0.0378	3781.28	
30	31.840	0.0424	4245.03	
32	35.684	0.0476	4757.49	
34	39.925	0.0532	5322.83	
36	44.596	0.0595	5945.56	
38	49.732	0.0663	6630.42	
40	55.373	0.0738	7382.49	
42	61.559	0.0821	8207.12	
44	68.331	0.0911	9110.01	
46	75.735	0.1010	10097.17	
48	83.819	0.1117	11174.97	
50	92.634	0.1235	12350.12	

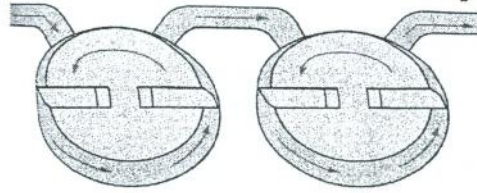
برای قرائت فشار وکیوم حتما باید از گیج مخصوص وکیوم استفاده کرد. بعد از اتمام وکیوم و رسیدن به فشار مناسب (حدود 250Pa) ، شیر روی گیج و وکیوم پمپ بسته شده و بالا آمدن فشار را مشاهده کنید.

اگر در مدت زمان کوتاهی فشار بالا آمد و به فشار اتمسفر رسید یعنی در سیستم نشتی وجود دارد.

اگر در سیستم رطوبت باشد ، فشار در مدت زمان بیشتری بالا رفته و نهایتا به فشار بخار آب در دمای محیط می رسد.

اگر در سیستم رطوبت نباشد و نشتی نیز وجود نداشته باشد فشار وکیوم خیلی کم بالا آمده و دیگر تغییری نمی کند (فشار نهائی پائینتر از فشار بخار آب در دمای محیط است).

مکش

وکیوم پمپ دو مرحله

تخلیه

وکیوم پمپ

۱- 1.5 CFM برای سیستمهای خانگی کوچک

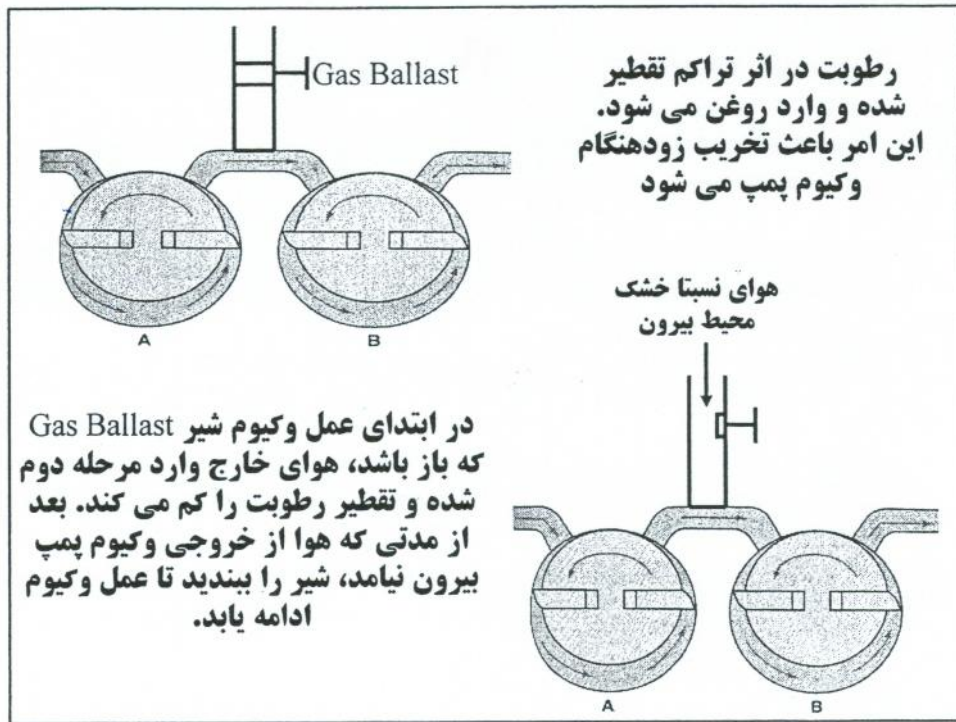
۲- 3-5 CFM برای سیستمهای متوسط

۳- 10-15 CFM برای سیستمهای بزرگ

کارکرد و نگهداری وکیوم پمپ

- ۱- برای مشاهده فشار وکیوم حتما از گیج مخصوص وکیوم استفاده کنید.
- ۲- برای وکیوم کردن حتما از شیلنگهای کوتاه با قطر بالا استفاده کنید.
- ۳- حتما از روغن مخصوص وکیوم پمپ استفاده کنید.
- ۴- حتما روغن وکیوم پمپ را بعد از ۳ الی ۴ بار کار تعویض کنید. زمانی که دستگاه و روغن گرم است روغن را تعویض کنید.
- ۵- در مسیر شیلنگ وصل وکیوم پمپ به سیستم یک عدد شیر برقی وصل کنید تا در زمان قطع برق این شیر بسته شود و روغن وکیوم پمپ به داخل سیستم تخلیه نشود. (بعضی از وکیوم پمپ ها شیر یکطرفه دارند).
- ۶- بعد از اتمام وکیوم حتما وکیوم پمپ را از حالت وکیوم خارج کنید یعنی اجازه دهید هوا وارد آن شود در غیر اینصورت به مرور روغن وارد سیلندر آن می شود (Gas Balast).
- ۷- از وکیوم پمپ با ظرفیت خیلی بالا استفاده نکنید. این کار باعث انجماد رطوبت در ابتدای مسیر وکیوم می شود و رطوبت سیستم به توبی تخلیه نمی شود.

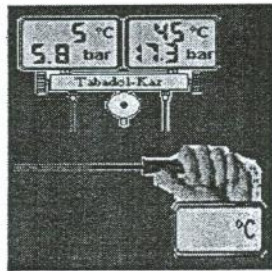
قبل از دوره عیب یابی باید بر مطالب زیر تسلط کامل داشته باشید

- ۱- تعریف فشار و دمای اوپراتور و کاندنسر $P_e - P_c - t_e - t_c$
- ۲- نحوه پیدا کردن دمای اوپراتور و کاندنسر با قرائت فشارها
- ۳- تعریف سوپر هیت و سابکولینگ
- ۴- روش اندازه گیری سوپر هیت و سابکولینگ
- ۵- روش اندازه گیری سوپر هیت و سابکولینگ برای مبردهای زیوتروپ

اصول پنج گانه عیب یابی

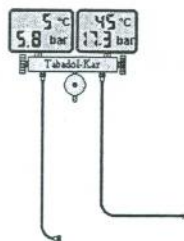
- ۱- آموزش و درک کامل تئوری کارکرد سیستم تبرید
- ۲- در اختیار داشتن وسایل کامل و دقیق مورد نیاز اندازه گیری
- ۳- در اختیار داشتن مجموعه کامل کاتالوگها و اطلاعات فنی دستگاهها
- ۴- آنالیز و تشخیص عیب با استفاده از اطلاعات و وسایل موجود
- ۵- رفع عیب با بالاترین سطح استاندارد

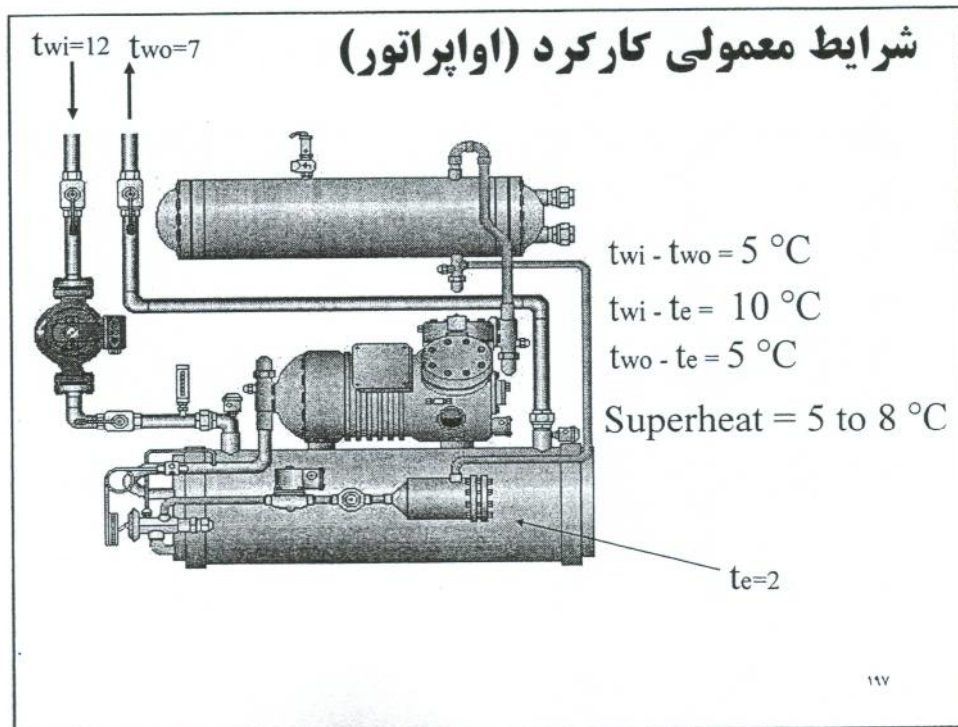
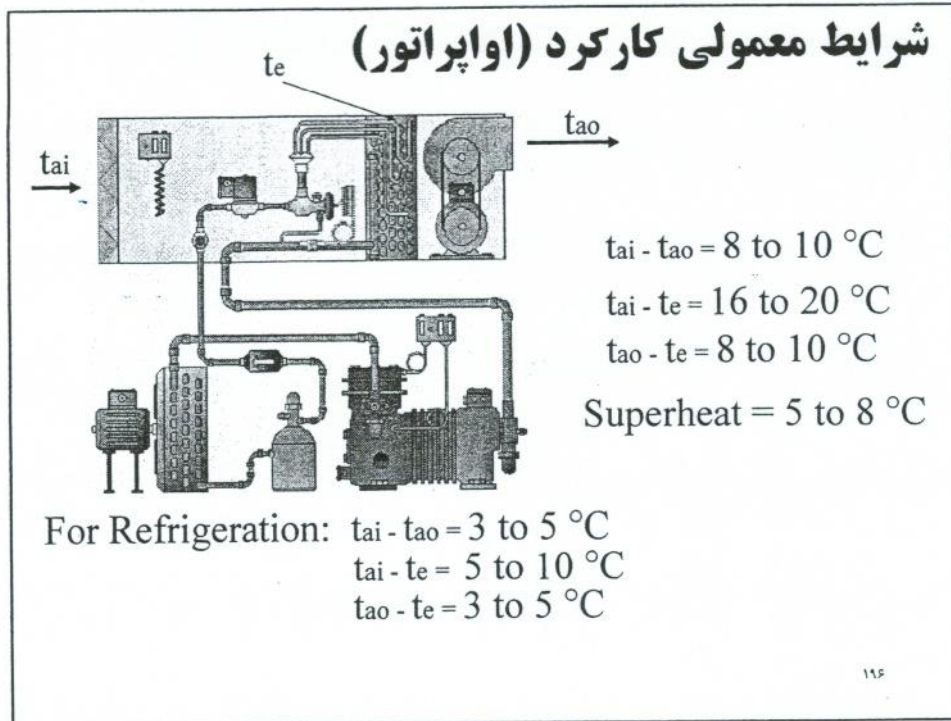
۱۱۴

عیب یابی

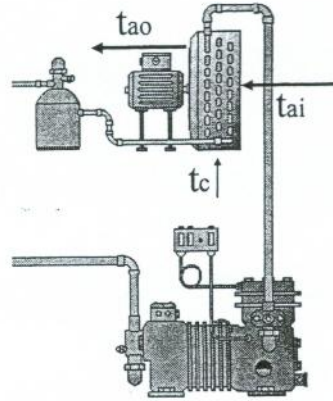
- ۱- تخمین شرایط کارکرد معمولی سیستم
- ۲- تشخیص عیوب عینی
- ۳- وصل فشار سنجها و دما سنج و تشخیص عیوب با استفاده از فشارها و دماهای قرائت شده

۱۱۵

شرایط معمولی کارکرد (کاندنسر)

$$t_{ao} - t_{ai} = 5 \text{ to } 10 \text{ } ^\circ\text{C}$$

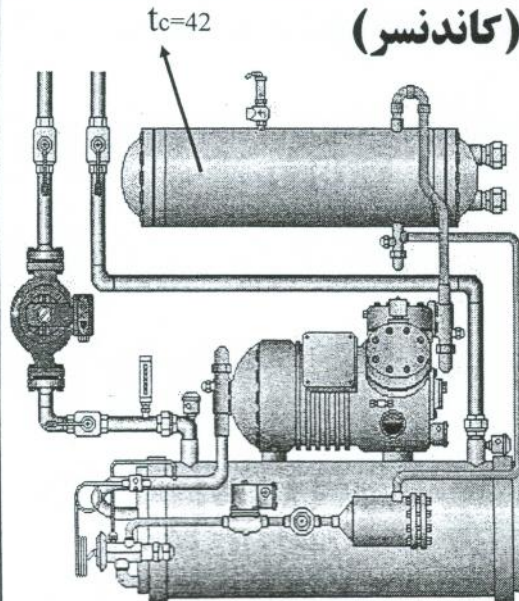
$$t_c - t_{ao} = 5 \text{ to } 10 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$t_c - t_{ai} = 10 \text{ to } 15 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$\text{Subcooling} = 4 \text{ to } 7 \text{ } ^\circ\text{C}$$

۱۸۸

شرایط معمولی کارکرد (کاندنسر)

$$t_{wo} = 32$$

$$t_{wi} = 27$$

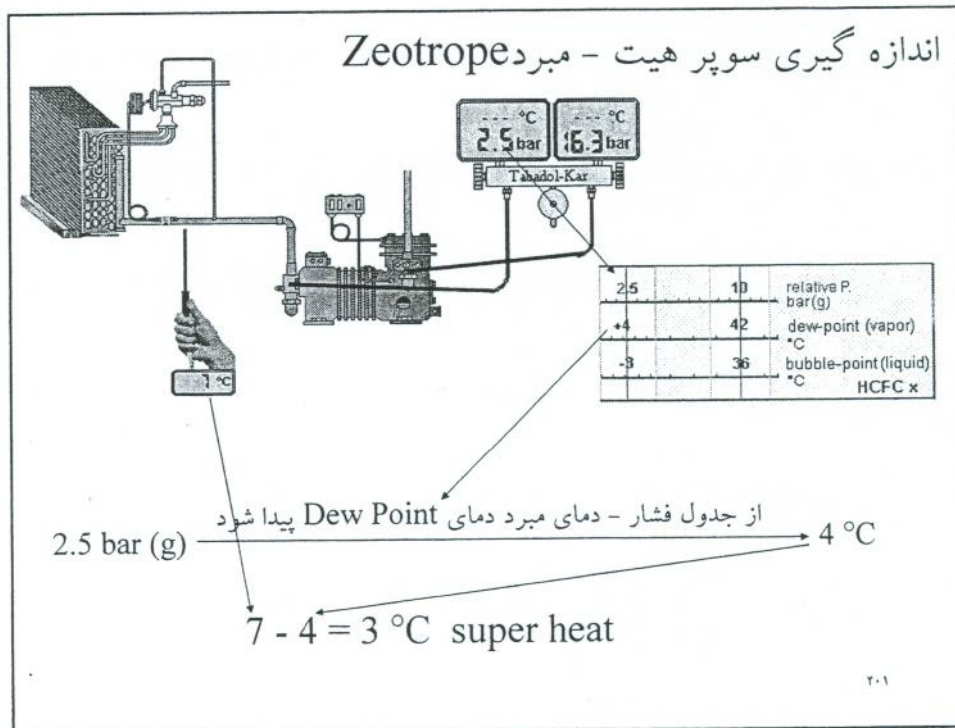
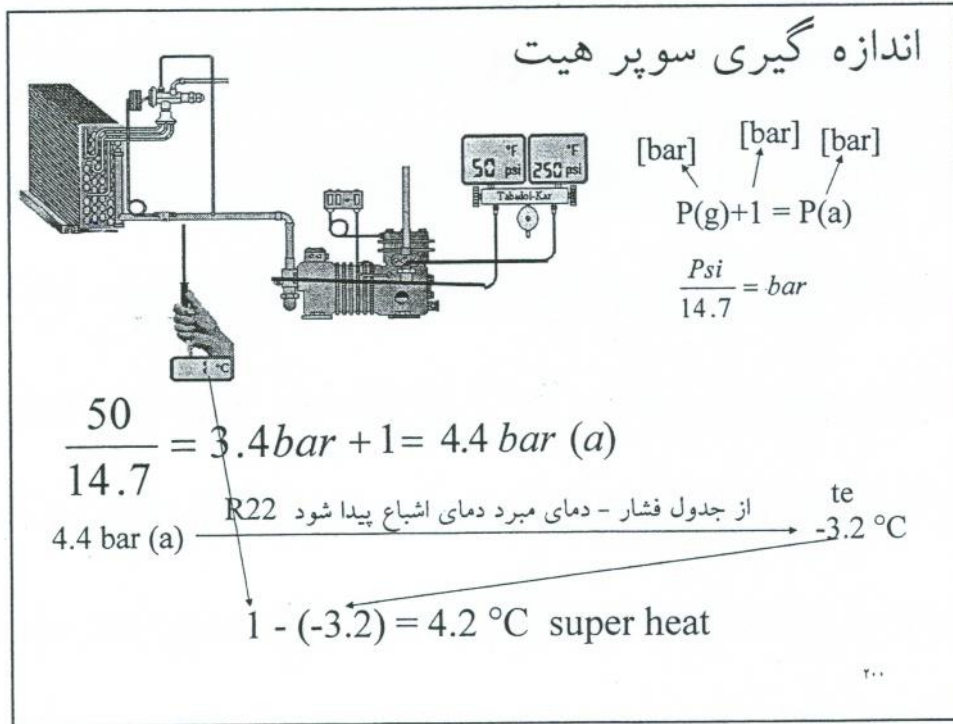
$$t_{wo} - t_{wi} = 5 \text{ } ^\circ\text{C}$$

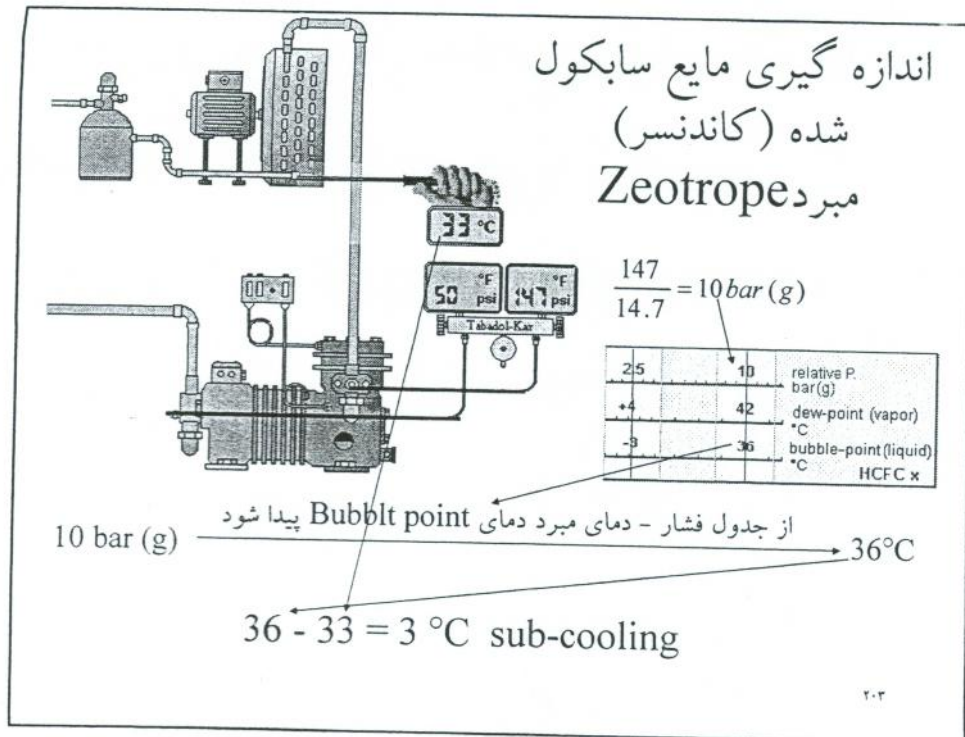
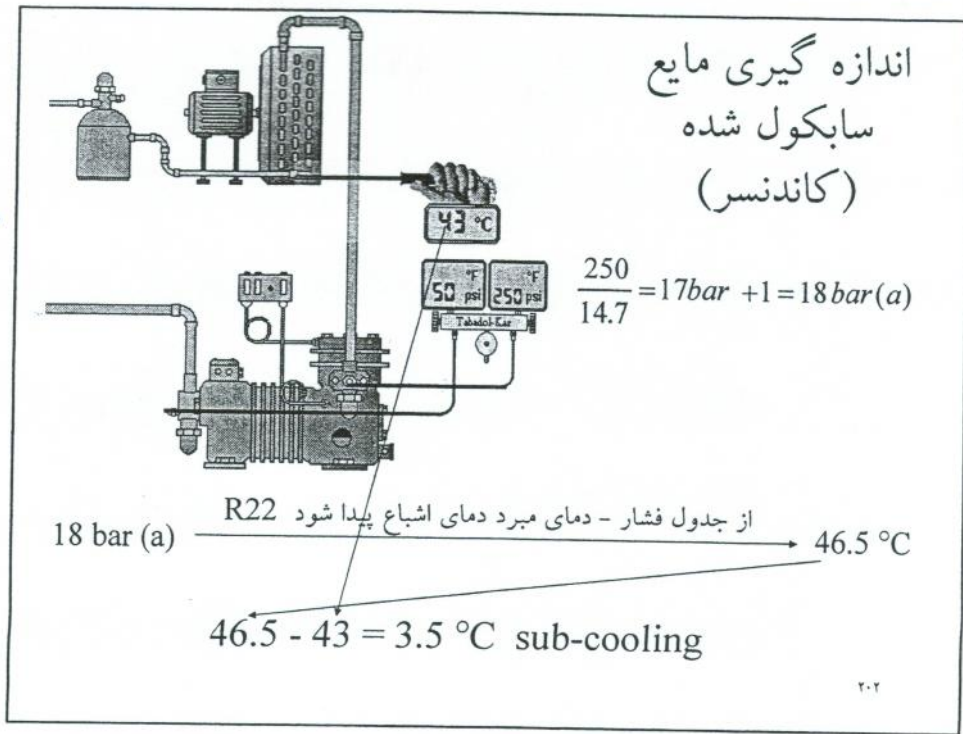
$$t_c - t_{wo} = 10 \text{ } ^\circ\text{C}$$

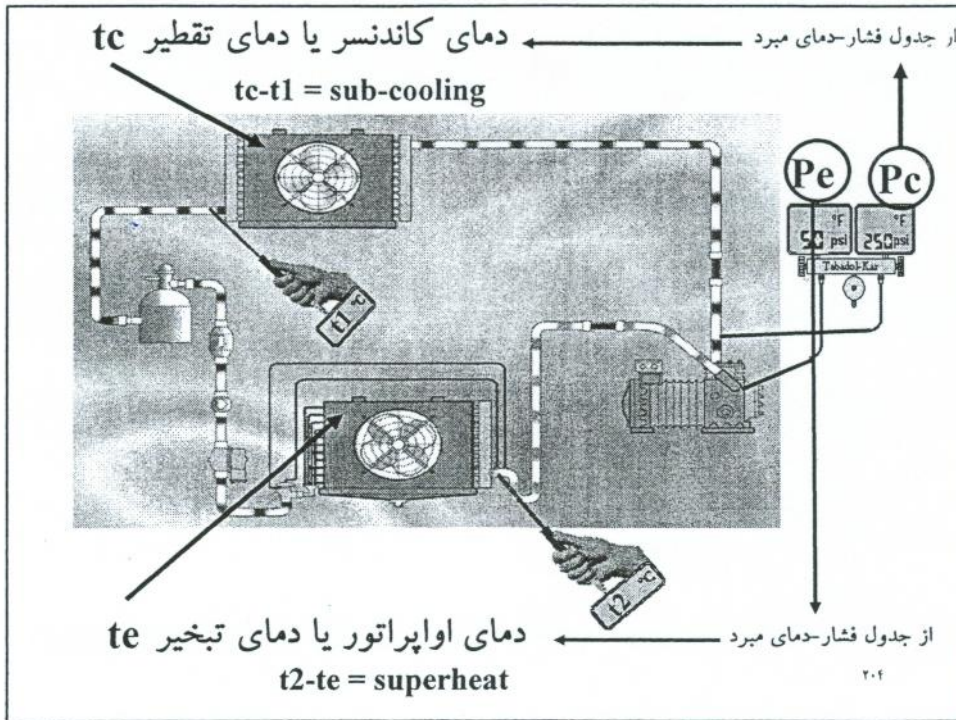
$$t_c - t_{wi} = 15 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$\text{Subcooling} = 5 \text{ to } 8 \text{ } ^\circ\text{C}$$

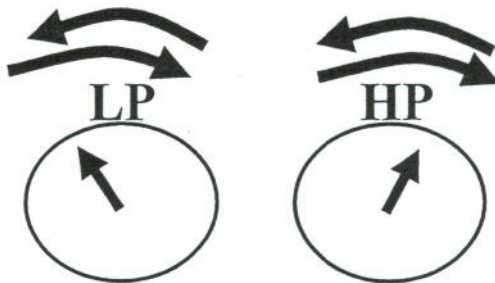
۱۸۹

تغییرات LP و HP

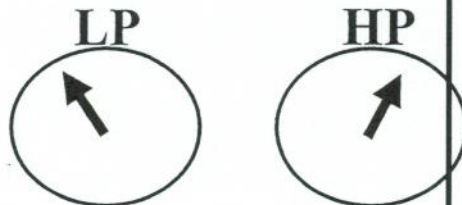

در اثر تغییر در شرایط کاری
سیستم ، و یا در اثر ایجاد
عیب برودتی ، HP ، LP ،
تغییر می کنند.

با افزایش فشار مکش LP ، فشار تخلیه HP هم افزایش می یابد.
با کاهش فشار مکش LP ، فشار تخلیه HP هم کاهش می یابد.
ولی مقدار تغییرات LP ، HP به یک اندازه نیست.

این اصل برای تمام عیوب صادق است بجز یک عیب !!

تغییرات LP و HP

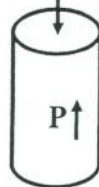

در اثر تغییر در شرایط کاری
سیستم ، و یا در اثر ایجاد
عیب برودتی ، LP ، HP ،
تغییر می کنند.

اگر مقدار کاهش LP بیشتر از مقدار کاهش HP باشد ، عیب
ایجاد شده به عنوان " LP پائین " شناخته می شود.
اگر مقدار افزایش HP بیشتر از مقدار افزایش LP باشد ، عیب
ایجاد شده به عنوان " HP بالا " شناخته می شود.

۲۰۶

مبرد اضافه شود

اگر حجم مخزن ثابت باشد و مبرد به آن اضافه شود
فشار افزایش می یابد

مبرد کم شود

اگر حجم مخزن ثابت باشد و مقدار مبرد از مخزن کاهش
یابد فشار نیز کاهش می یابد

۲۰۷

طبقه بندی عیوب

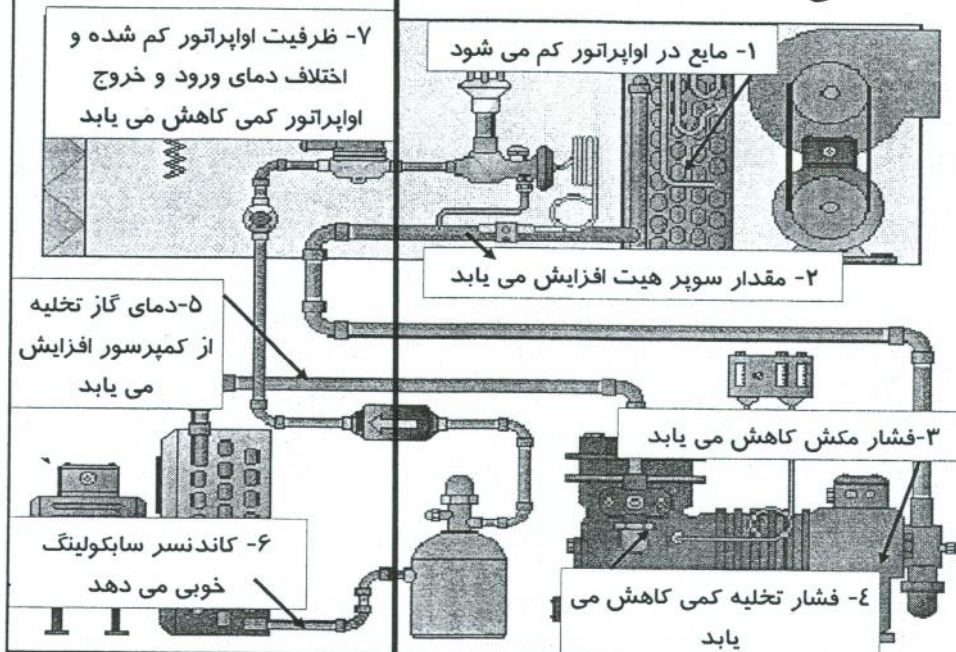
عیوبی که باعث کاهش ظرفیت برودتی به همراه کاهش فشار مکش می شوند. (LP Faults)

- ۱- کمبود ظرفیت شیر انبساط هرگاه اوپراتور کمتر از مقداری که کمپرسور توان مکش دارد
- ۲- کمبود مبرد گاز مبرد تولید کند فشار مکش کاهش می یابد.
- ۳- انبساط قبل از شیر در خط مایع
- ۴- کمبود ظرفیت اوپراتور

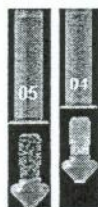
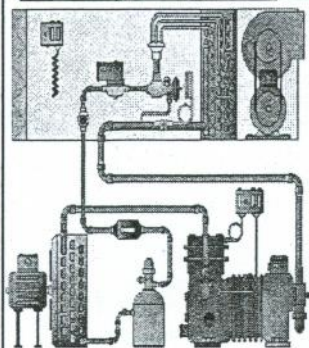
عیوبی که باعث کاهش ظرفیت برودتی به همراه افزایش فشار مکش می شوند.

- ۵- کمبود ظرفیت کمپرسور هرگاه اوپراتور بیشتر از مقداری که کمپرسور توان مکش دارد گاز مبرد تولید کند فشار مکش افزایش می یابد.
- عیوبی که باعث افزایش فشار تخلیه می شوند. (HP Faults)
- ۶- ازدیاد مبرد
- ۷- وجود گازهای غیر قابل تقطیر
- ۸- کمبود ظرفیت کاندنسر

عیب یابی - کمبود ظرفیت دستگاه انبساط

HP	↘	کی
○ LP	↘	
○ SH	↗	
○ SC	→	
○ ΔT L.L.	NO	
ΔT (air)	↘	کی

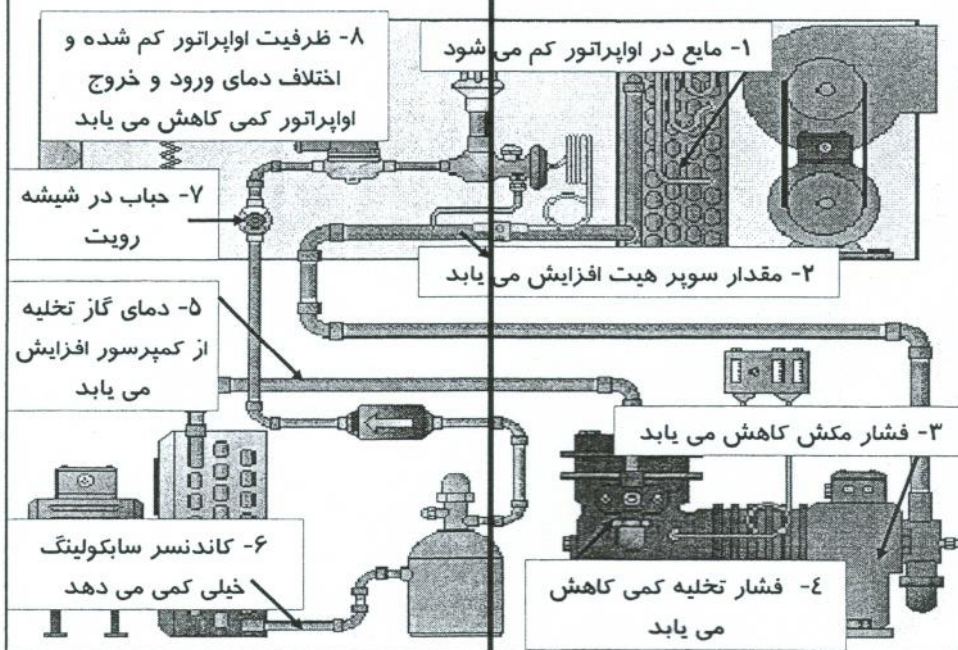

کمبود ظرفیت دستگاه انبساط

عوامل ایجاد عیب

- ظرفیت شیر انبساط اشتباه انتخاب شده یا سوزن آن خیلی کوچک است.
- شیر انبساط در اثر تنظیم نادرست خیلی بسته شده است.
- حباب حرارتی شیر انبساط سوراخ شده است.
- لوله متعادل کننده خارجی قبل از حباب حرارتی نصب شده و در شیر نشست داخلی وجود دارد.
- شیر انبساط اشکال مکانیکی دارد و کار نمی کند.
- فیلتر شیر انبساط گرفته است.
- اگر شیر انبساط از نوع MOP باشد ، بدنه شیر از حباب حرارتی سردتر است.
- حباب حرارتی شیر در جای نادرست نصب شده و پالق شده است.

عیب یابی - کمبود مبرد

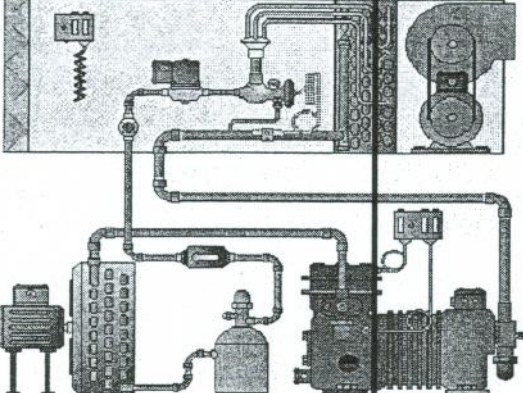

HP	↘	کی
LP	↘	
SH	↗	
SC	↘	
$\Delta T_{L.L.}$	NO	
$\Delta T_{(air)}$	↘	کی

کمبود مبرد

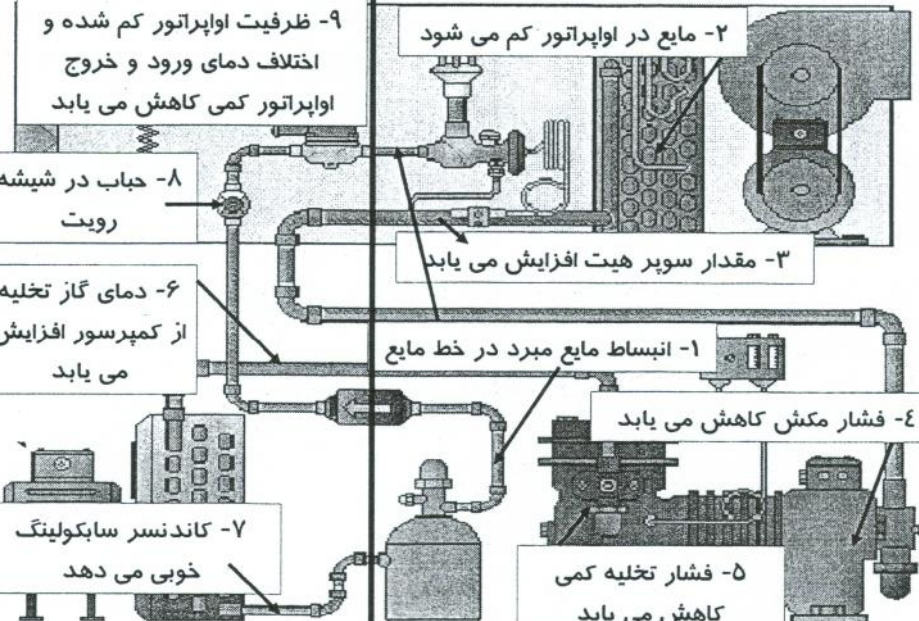
عوامل ایجاد عیب

- شارژ نادرست (کم) مبرد.
- نشتی در سیستم.

۲۱۲

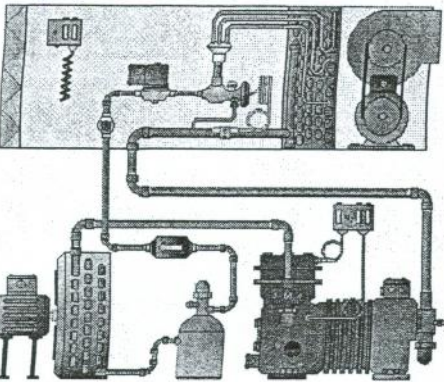
عیب یابی - انبساط قبل از شیر در خط مایع

- ۱- انبساط مایع مبرد در خط مایع
- ۲- مایع در اوپراتور کم می شود
- ۳- مقدار سوپر هیت افزایش می یابد
- ۴- فشار مکش کاهش می یابد
- ۵- فشار تخلیه کمی کاهش می یابد
- ۶- دمای گاز تخلیه از کمپرسور افزایش می یابد
- ۷- کاندنسر سابکولینگ خوبی می دهد
- ۸- حباب در شیشه رویت
- ۹- ظرفیت اوپراتور کم شده و اختلاف دمای ورود و خروج اوپراتور کمی کاهش می یابد

انبساط قبل از شیر در خط مایع

HP	↘	کمی
○ LP	↘	
○ SH	↗	
○ SC	→	خوب
△ T L.L. YES		
△ T (air)	↘	کمی

عوامل ایجاد عیب

- فیلتر / خشک کن گرفته است.
- شیر خروجی ریسور مسدود است یا کاملاً باز نیست.
- شیر برقی خراب است یا کاملاً باز نشده است.
- قطر لوله مایع خیلی کوچک است.
- فاصله عمودی اوپراتور از ریسور زیاد است.
- خط مایع از محیط خیلی گرمی عبور می کند.

۲۱۴

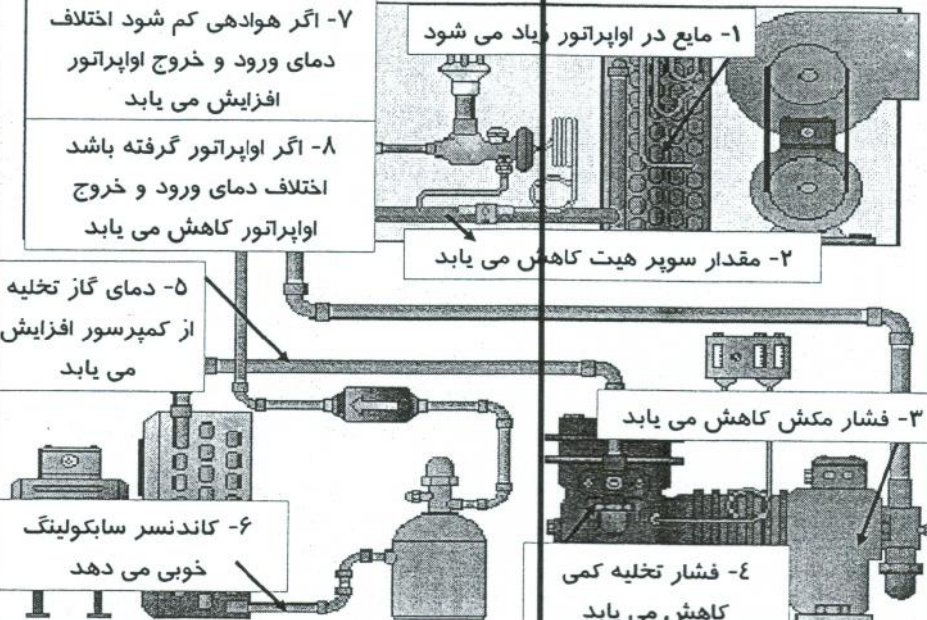
عیب یابی - کمبود ظرفیت اوپراتور

۷- اگر هوادهی کم شود اختلاف دمای ورود و خروج اوپراتور افزایش می یابد

۸- اگر اوپراتور گرفته باشد اختلاف دمای ورود و خروج اوپراتور کاهش می یابد

۵- دمای گاز تخلیه از کمپرسور افزایش می یابد

۶- کاندنسر سابکولینگ خوبی می دهد

۱- مایع در اوپراتور زیاد می شود

۲- مقدار سوپر هیت کاهش می یابد

۳- فشار مکش کاهش می یابد

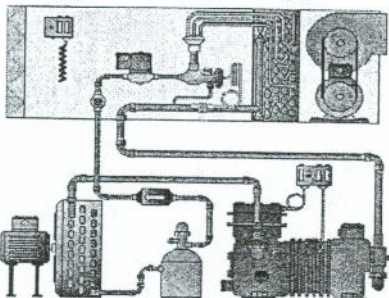
۴- فشار تخلیه کمی کاهش می یابد

HP	↘	کمی
LP	↘	
SH	↘	
SC	→	خوب
$\Delta T_{L.L.}$	NO	

$\Delta T(\text{air})$	↘	→ فینهای اوپراتور گرفته است
$\Delta T(\text{air})$	↗	→ گذر هوا روی اوپراتور کم است

- بین اوپراتور و فن هوای گرم نفوذ دارد.
- روغن زیادی در اوپراتور وجود دارد.
- اوپراتور برفک زده است.
- هوای سرد به ورود اوپراتور برگشت دارد.
- ظرفیت اوپراتور انتخاب شده کم است.

کمبود ظرفیت اوپراتور

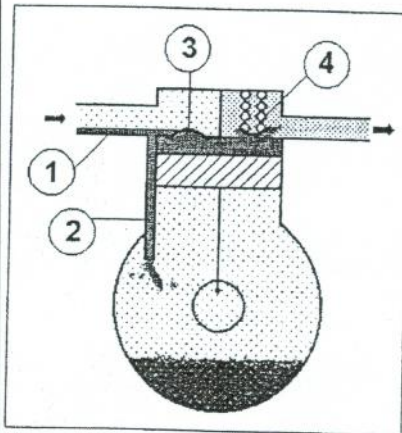
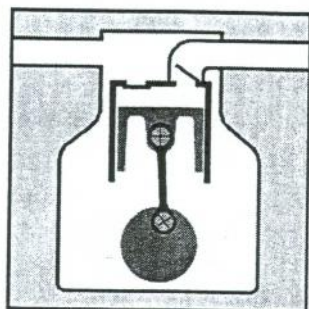

عوامل ایجاد عیب

- لوله ها یا فینهای اوپراتور رسوب دارد.
- فیلتر هوا کثیف است.
- فن اوپراتور مشکل دارد.
- افت فشار زیاد در مسیر هوا.
- فن اوپراتور در جهت عکس می چرخد.

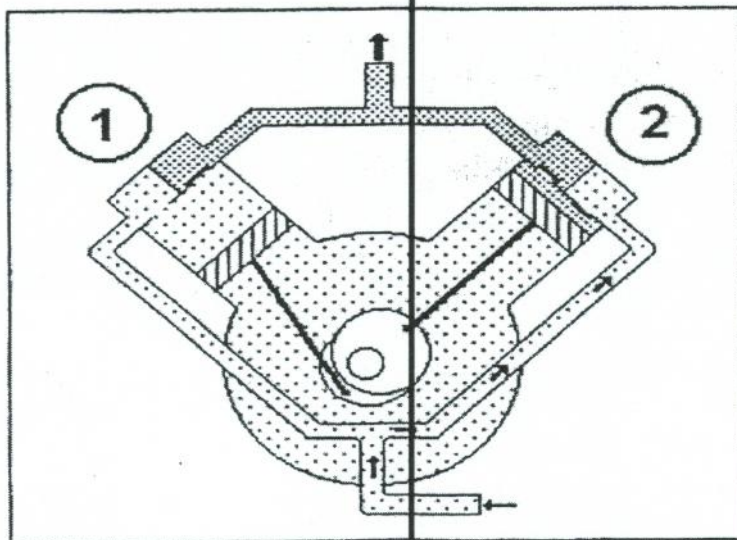
۲۱۶

عیب یابی - کمبود ظرفیت کمپرسور - سوپاپ شکسته

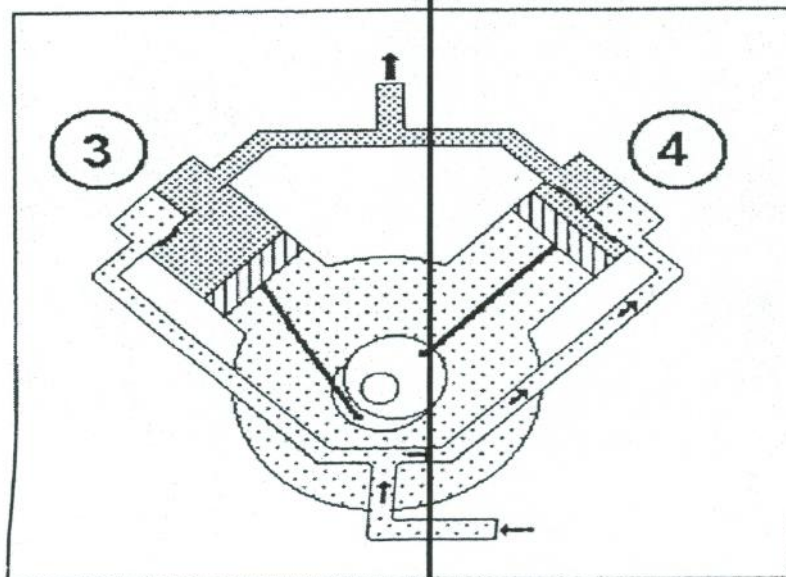

۲۱۷

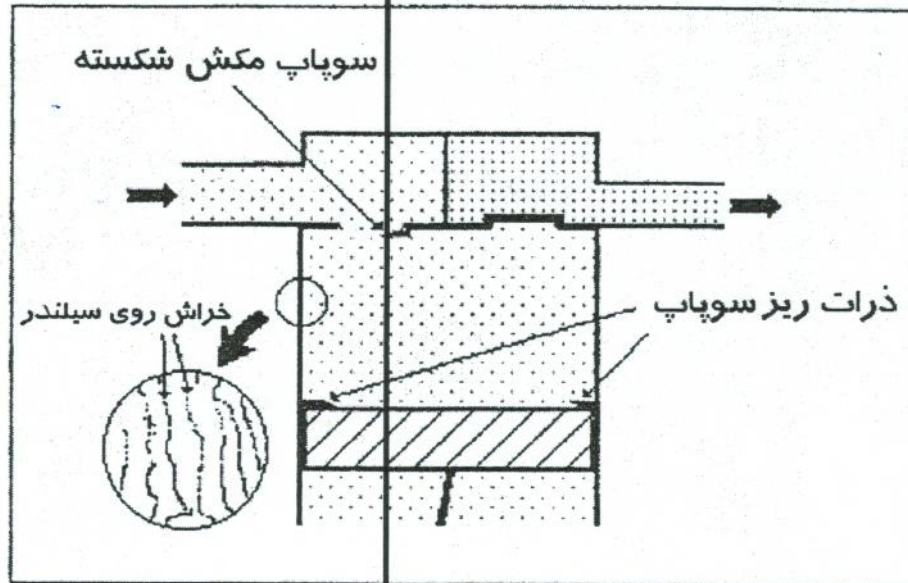
عیب یابی - کمبود ظرفیت کمپرسور - سوپاپ شکسته

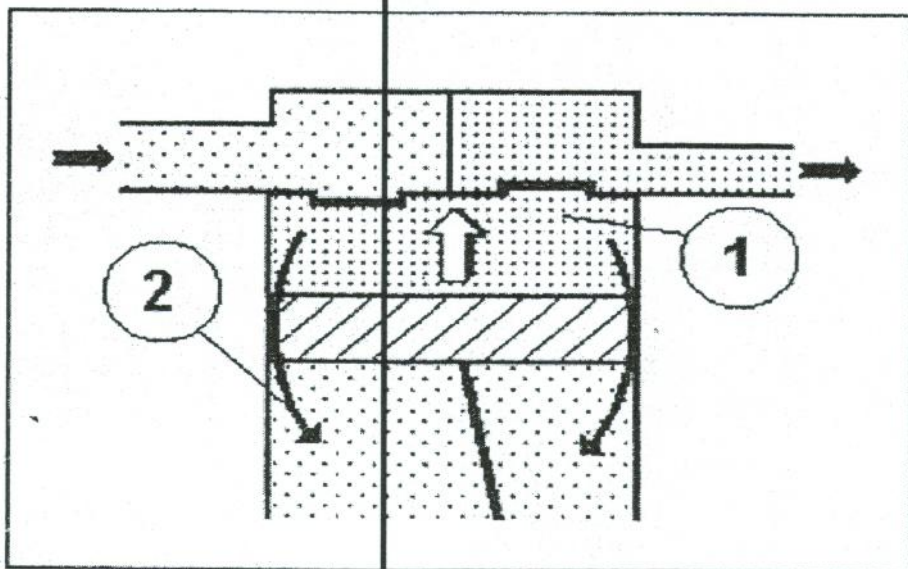
عیب یابی - کمبود ظرفیت کمپرسور - سوپاپ شکسته

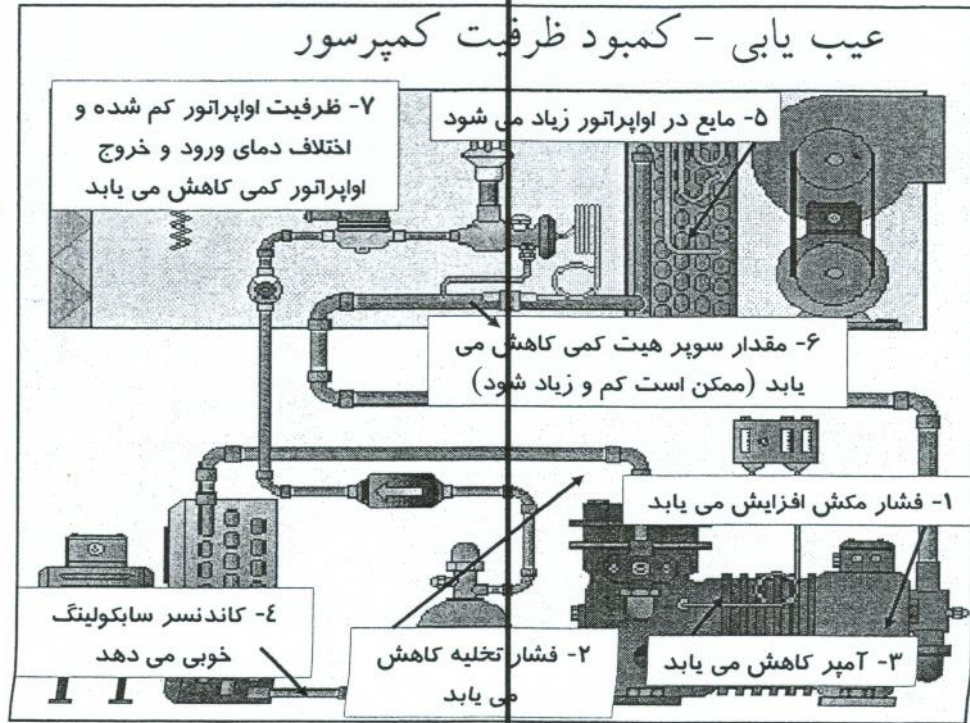
عیب یابی - کمبود ظرفیت کمپرسور - سوپاپ شکسته

عیب یابی - کمبود ظرفیت کمپرسور - سوپاپ شکسته

عیب یابی - کمبود ظرفیت کمپرسور

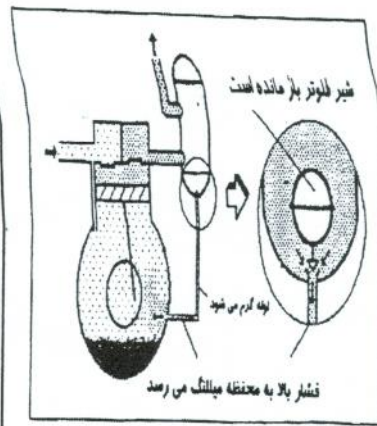

کمبود ظرفیت کمپرسور

عوامل ایجاد عیب

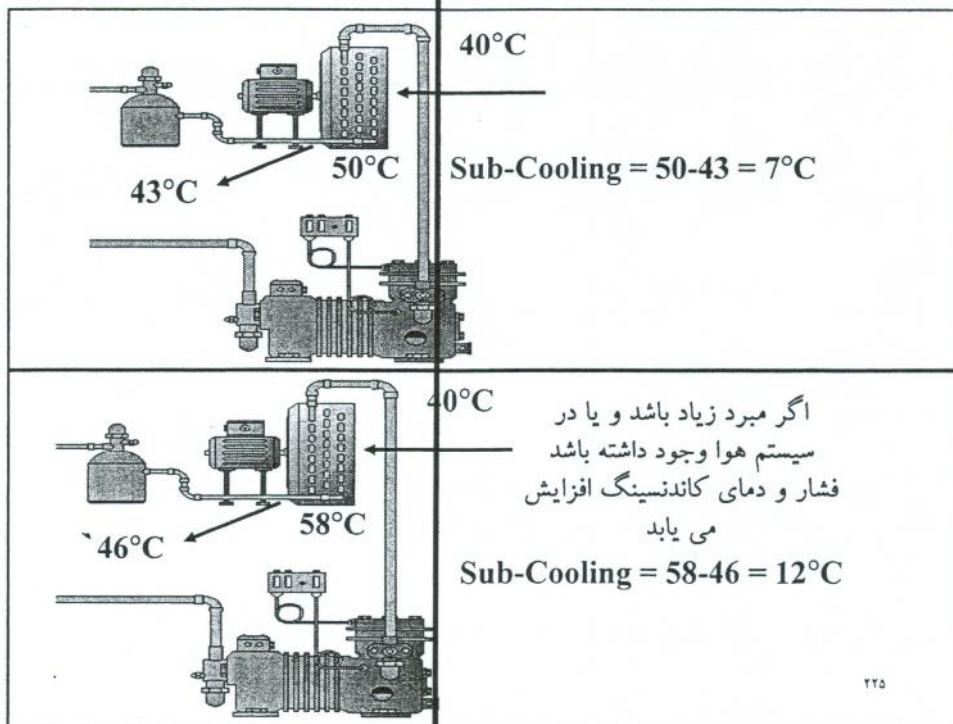
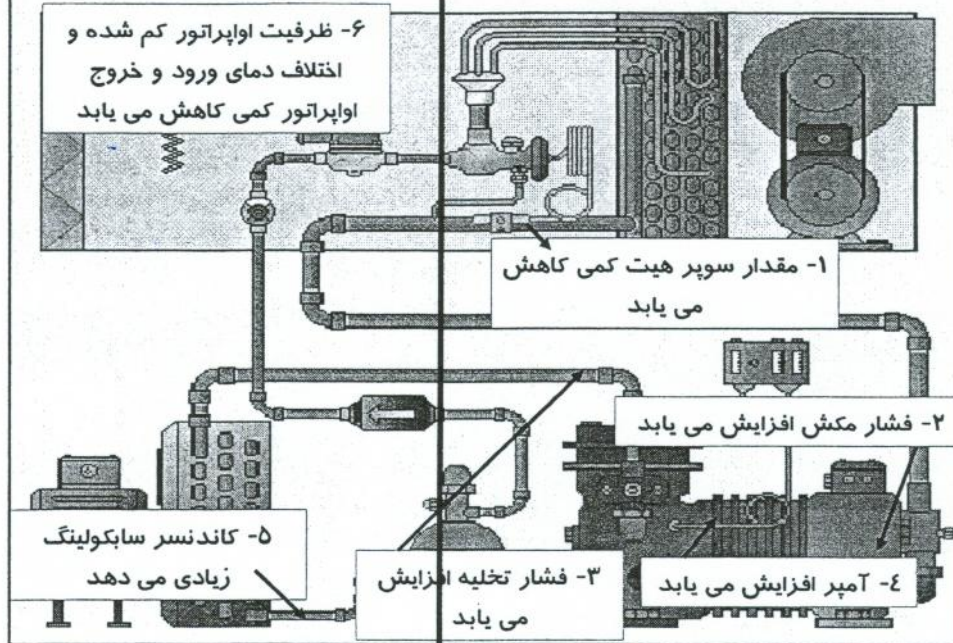
- سوپاپها شکسته است یا آبیندی نمی کند.
- واشر سر سیلندر بین دو فشار آبیندی نمی کند.
- واشر زیر صفحه سوپاپها ضخیم است.
- سلندر در اثر قطعات شکسته شده سوپاپ صدمه دیده است.
- سرعت چرخش کمپرسور کم است.
- شیر فلوتر جدا کننده روغن باز مانده است

HP	↘	کمی
LP	↗	
SH	↗	کمی
SC	→	
$\Delta T_{L.L.}$	NO	
$\Delta T_{(air)}$	↘	کمی

عیب یابی - ازدیاد مبرد یا وجود گازهای غیر قابل تقطیر

° HP	↗	
LP	↗	
SH	↘	کمی
° SC	↗	
ΔT L.L.	NO	
ΔT (air)	↘	کمی

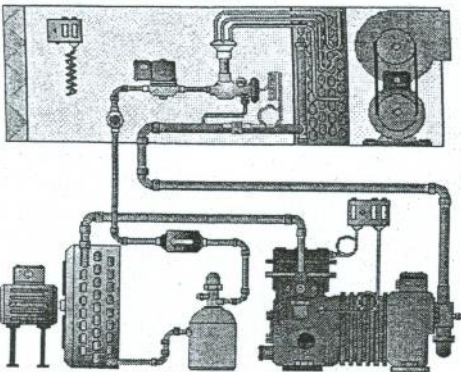
ازدیاد مبرد یا گازهای غیر قابل تقطیر

اگر فشار اوپراتور خیلی بالا باشد یعنی گازهای غیر قابل تقطیر وجود دارد

LP ↑

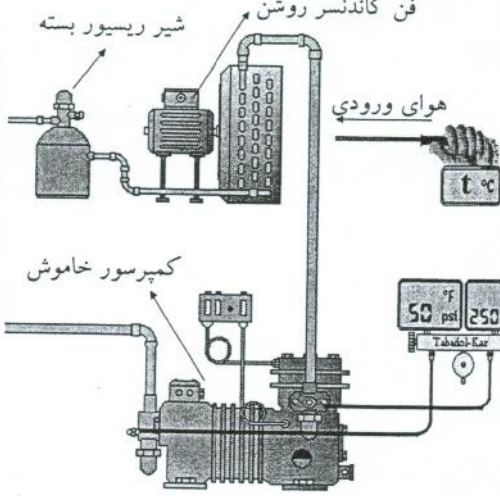
عوامل ایجاد عیب

- مبرد بیش از حد شارژ شده است.
- در سیستم گازهای غیر قابل تقطیر وجود دارد.
- ریسور خیلی کوچک است.

۲۲۶

تست وجود گازهای غیر قابل تقطیر

فن کاندنسر روشن
شیر ریسور بسته
هوای ورودی
کمپرسور خاموش

$$\frac{250}{14.7} = 17\text{bar} + 1 = 18\text{bar}(a)$$

46.5 - t > 2 → گازهای غیر قابل تقطیر وجود دارد

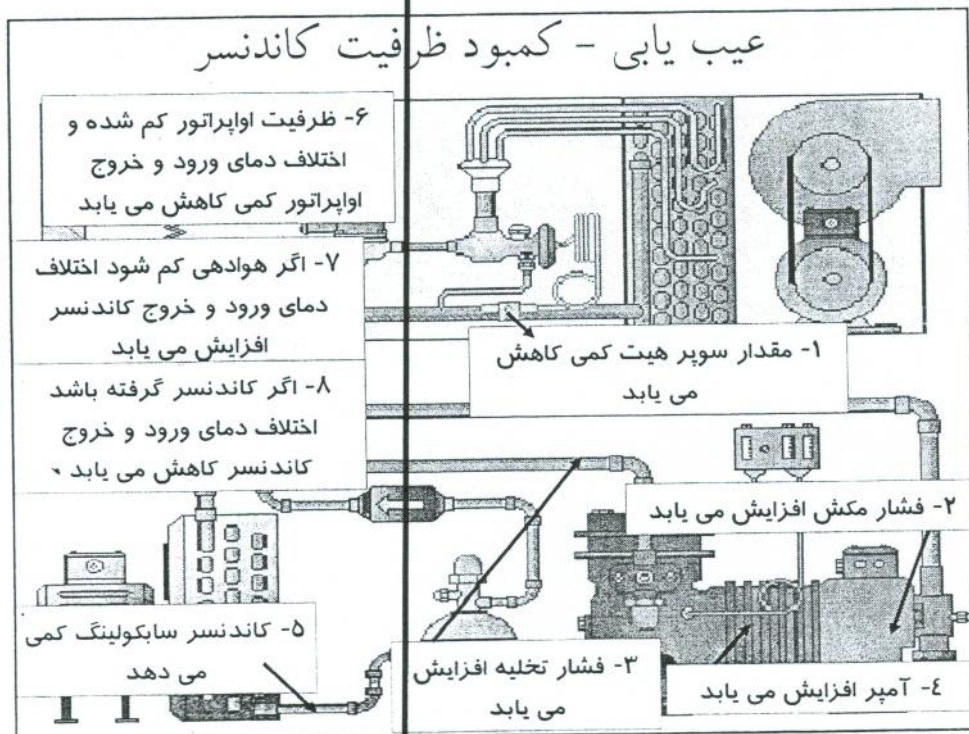
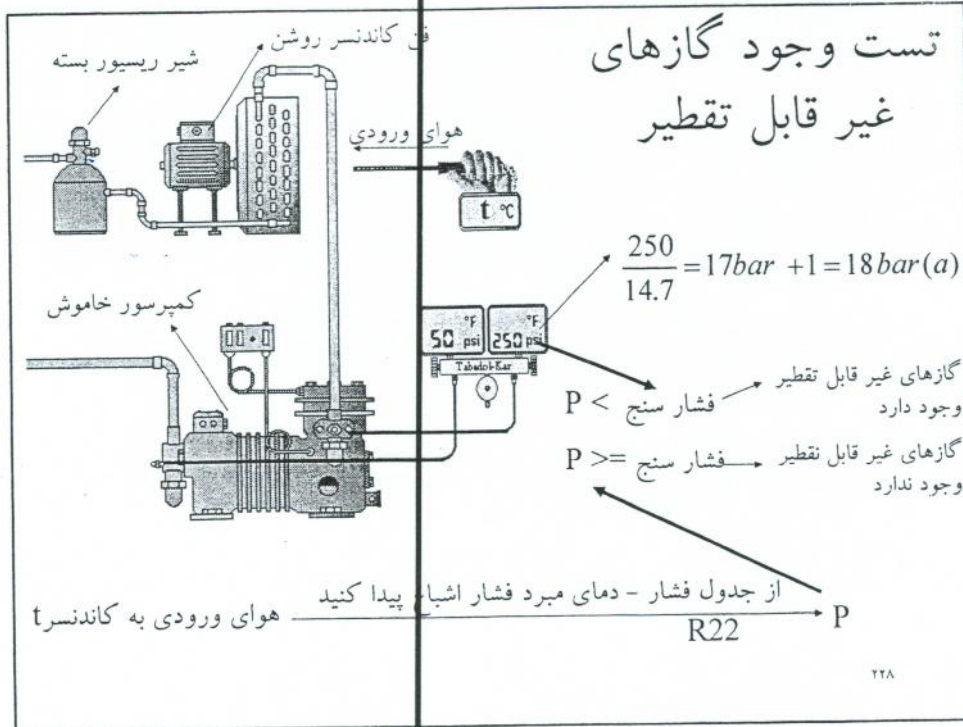
46.5 - t < 2 → گازهای غیر قابل تقطیر وجود ندارد

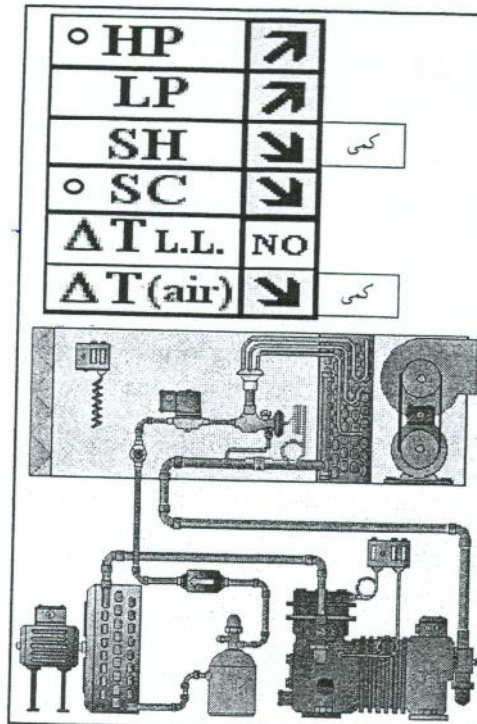
46.5 - t << 2 → کمبود مبرد

از جدول فشار - دمای مبرد دمای اشباع پیدا شود R22

18 bar (a) → 46.5 °C

۲۲۷

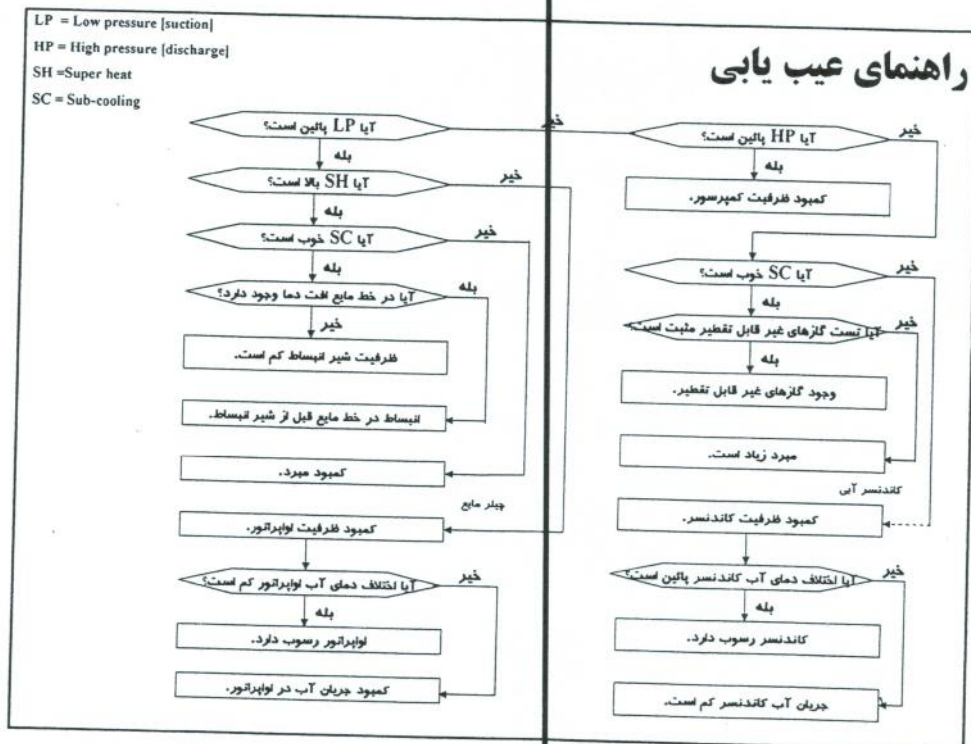

کمبود ظرفیت کاندنسر

عواملی ایجاد عیب

- لوله ها یا فینهای کاندنسر رسوب دارد.
- محل نصب کاندنسر درست نیست.
- فنهای کاندنسر در جهت عکس می چرخند.
- بین کاندنسر و فن هوا نفوذ دارد.
- هوای گرم خروجی از کاندنسر مجدداً به ورودی آن بر می گردد.
- ظرفیت کاندنسر انتخاب شده خیلی کم است.
- دمای هوای محیط خیلی بالا است.

دمای اشباع (C°)	فشار اشباع bar(g)
-30	0.6389
-29	0.7093
-28	0.7819
-27	0.857
-26	0.9344
-25	1.0144
-24	1.0969
-23	1.1819
-22	1.2697
-21	1.3601
-20	1.4532
-19	1.5491
-18	1.6479
-17	1.7497
-16	1.8543
-15	1.962
-14	2.0728
-13	2.1868
-12	2.3039
-11	2.4242
-10	2.5479
-9	2.675
-8	2.8055
-7	2.9394
-6	3.0769
-5	3.2181
-4	3.3628
-3	3.5114
-2	3.6637
-1	3.8198
0	3.9799
1	4.1439
2	4.312
3	4.4841
4	4.6605
5	4.841
6	5.0258
7	5.215
8	5.4086
9	5.6067
10	5.8093
11	6.0166
12	6.2285
13	6.4451
14	6.6665
15	6.8929
16	7.1241
17	7.3604
18	7.6017
19	7.8482
20	8.0998
21	8.3568
22	8.6191
23	8.8868
24	9.16

دمای اشباع (C°)	فشار اشباع bar(g)
26	9.723
27	10.0132
28	10.309
29	10.6107
30	10.9182
31	11.2318
32	11.5514
33	11.8772
34	12.2091
35	12.5473
36	12.8919
37	13.2429
38	13.6004
39	13.9645
40	14.3352
41	14.7127
42	15.097
43	15.4882
44	15.8864
45	16.2916
46	16.704
47	17.1236
48	17.5504
49	17.9847
50	18.4265
51	18.8758
52	19.3328
53	19.7975
54	20.27
55	20.7505
56	21.2389
57	21.7355
58	22.2403
59	22.7533
60	23.2748

R22

فشارها نسبی است

R134a

فشارها نسبی است

دمای اشباع (C°)	فشار اشباع bar(g)
-30	-0.1562
-29	-0.1154
-28	-0.073
-27	-0.029
-26	0.0166
-25	0.0639
-24	0.113
-23	0.1638
-22	0.2164
-21	0.2708
-20	0.3272
-19	0.3855
-18	0.4458
-17	0.5082
-16	0.5726
-15	0.6392
-14	0.7079
-13	0.7789
-12	0.8522
-11	0.9278
-10	1.0057
-9	1.0862
-8	1.169
-7	1.2545
-6	1.3425
-5	1.4331
-4	1.5264
-3	1.6225
-2	1.7214
-1	1.8231
0	1.9277
1	2.0353
2	2.1458
3	2.2595
4	2.3763
5	2.4962
6	2.6194
7	2.7459
8	2.8757
9	3.009
10	3.1457
11	3.286
12	3.4298
13	3.5772
14	3.7284
15	3.8834
16	4.0421
17	4.2048
18	4.3714
19	4.542
20	4.7166
21	4.8955
22	5.0785
23	5.2657
24	5.4573
25	5.6533

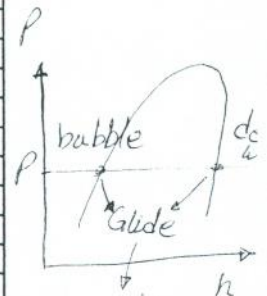
دمای اشباع (C°)	فشار اشباع bar(g)
26	5.8537
27	6.0587
28	6.2682
29	6.4824
30	6.7013
31	6.925
32	7.1535
33	7.387
34	7.6255
35	7.869
36	8.1176
37	8.3714
38	8.6305
39	8.895
40	9.1648
41	9.4401
42	9.721
43	10.0076
44	10.2998
45	10.5978
46	10.9017
47	11.2115
48	11.5273
49	11.8492
50	12.1773
51	12.5116
52	12.8523
53	13.1993
54	13.5529
55	13.9131
56	14.2799
57	14.6535
58	15.0339
59	15.4213
60	15.8156

R407C فشارها نسبی است

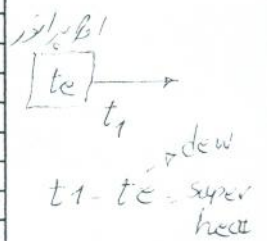
P	t' (bubble)	t'' (dew)
bar (g)	°C	°C
1	-28.4	-21.69
1.1	-27.22	-20.53
1.2	-26.08	-19.41
1.3	-24.98	-18.34
1.4	-23.92	-17.29
1.5	-22.89	-16.28
1.6	-21.9	-15.31
1.7	-20.93	-14.36
1.8	-19.99	-13.44
1.9	-19.07	-12.54
2	-18.18	-11.66
2.1	-17.31	-10.81
2.2	-16.47	-9.98
2.3	-15.64	-9.17
2.4	-14.83	-8.38
2.5	-14.04	-7.61
2.6	-13.27	-6.85
2.7	-12.51	-6.11
2.8	-11.77	-5.38
2.9	-11.04	-4.67
3	-10.33	-3.97
3.1	-9.63	-3.29
3.2	-8.94	-2.62
3.3	-8.27	-1.96
3.4	-7.61	-1.31
3.5	-6.95	-0.67
3.6	-6.31	-0.04
3.7	-5.68	0.57
3.8	-5.07	1.18
3.9	-4.46	1.77
4	-3.85	2.36
4.1	-3.26	2.94
4.2	-2.68	3.51
4.3	-2.11	4.07
4.4	-1.54	4.62
4.5	-0.98	5.17
4.6	-0.43	5.71
4.7	0.11	6.24
4.8	0.65	6.76
4.9	1.18	7.28
5	1.7	7.79
5.1	2.22	8.29
5.2	2.73	8.79
5.3	3.23	9.28
5.4	3.73	9.77
5.5	4.22	10.24
5.6	4.71	10.72
5.7	5.19	11.19
5.8	5.66	11.65
5.9	6.13	12.11
6	6.6	12.56
6.1	7.06	13.01
6.2	7.51	13.46
6.3	7.96	13.89
6.4	8.41	14.33
6.5	8.85	14.76
6.6	9.29	15.18
6.7	9.72	15.61
6.8	10.15	16.02

P	t' (bubble)	t'' (dew)
bar (g)	°C	°C
7.4	12.64	18.45
7.5	13.04	18.84
7.6	13.44	19.22
7.7	13.83	19.61
7.8	14.23	19.99
7.9	14.61	20.37
8	15	20.74
8.1	15.38	21.11
8.2	15.76	21.48
8.3	16.14	21.84
8.4	16.51	22.21
8.5	16.88	22.56
8.6	17.24	22.92
8.7	17.61	23.27
8.8	17.97	23.62
8.9	18.33	23.97
9	18.68	24.32
9.1	19.04	24.66
9.2	19.39	25
9.3	19.74	25.34
9.4	20.08	25.67
9.5	20.42	26.01
9.6	20.76	26.34
9.7	21.1	26.66
9.8	21.44	26.99
9.9	21.77	27.31
10	22.1	27.63
10.1	22.43	27.95
10.2	22.76	28.27
10.3	23.08	28.58
10.4	23.41	28.9
10.5	23.73	29.21
10.6	24.05	29.51
10.7	24.36	29.82
10.8	24.68	30.13
10.9	24.99	30.43
11	25.3	30.73
11.1	25.61	31.03
11.2	25.92	31.32
11.3	26.22	31.62
11.4	26.52	31.91
11.5	26.82	32.2
11.6	27.12	32.49
11.7	27.42	32.78
11.8	27.72	33.07
11.9	28.01	33.35
12	28.3	33.63
12.1	28.6	33.91
12.2	28.88	34.19
12.3	29.17	34.47
12.4	29.46	34.75
12.5	29.74	35.02
12.6	30.03	35.3
12.7	30.31	35.57
12.8	30.59	35.84
12.9	30.87	36.11
13	31.14	36.37
13.1	31.42	36.64
13.2	31.69	36.9

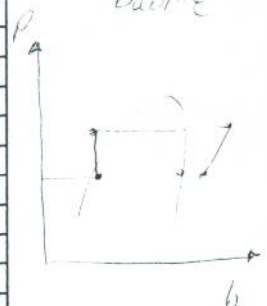
P	t' (bubble)	t'' (dew)
bar (g)	°C	°C
13.8	33.31	38.46
13.9	33.57	38.71
14	33.83	38.97
14.1	34.1	39.22
14.2	34.36	39.47
14.3	34.62	39.72
14.4	34.87	39.97
14.5	35.13	40.21
14.6	35.39	40.46
14.7	35.64	40.71
14.8	35.89	40.95
14.9	36.15	41.19
15	36.4	41.43
15.1	36.65	41.67
15.2	36.89	41.91
15.3	37.14	42.15
15.4	37.39	42.39
15.5	37.63	42.62
15.6	37.88	42.86
15.7	38.12	43.09
15.8	38.36	43.32
15.9	38.6	43.55
16	38.84	43.78
16.1	39.08	44.01
16.2	39.32	44.24
16.3	39.55	44.47
16.4	39.79	44.69
16.5	40.02	44.92
16.6	40.26	45.14
16.7	40.49	45.37
16.8	40.72	45.59
16.9	40.95	45.81
17	41.18	46.03
17.1	41.41	46.25
17.2	41.64	46.47
17.3	41.87	46.68
17.4	42.09	46.9
17.5	42.32	47.12
17.6	42.54	47.33
17.7	42.77	47.55
17.8	42.99	47.76
17.9	43.21	47.97
18	43.43	48.18
18.1	43.65	48.39
18.2	43.87	48.6
18.3	44.09	48.81
18.4	44.31	49.02
18.5	44.52	49.23
18.6	44.74	49.43
18.7	44.95	49.64
18.8	45.17	49.84
18.9	45.38	50.05
19	45.59	50.25
19.1	45.8	50.45
19.2	46.01	50.65
19.3	46.23	50.85
19.4	46.43	51.05
19.5	46.64	51.25
19.6	46.85	51.45

دول
دول
bubble

t2 - tc = sub. cool
bubble

فشار اشباع bar(g)	دمای Dew Point. (°C)	دمای Bubble Point (°C)
1	-30.77	-31.48
1.2	-28.43	-29.12
1.4	-26.24	-26.91
1.6	-24.19	-24.85
1.8	-22.25	-22.91
2	-20.42	-21.07
2.2	-18.68	-19.32
2.4	-17.02	-17.65
2.6	-15.44	-16.05
2.8	-13.92	-14.53
3	-12.46	-13.06
3.2	-11.05	-11.65
3.4	-9.7	-10.28
3.6	-8.39	-8.97
3.8	-7.12	-7.69
4	-5.89	-6.46
4.2	-4.7	-5.26
4.4	-3.55	-4.1
4.6	-2.42	-2.97
4.8	-1.33	-1.87
5	-0.26	-0.8
5.2	0.77	0.24
5.4	1.79	1.26
5.6	2.78	2.26
5.8	3.75	3.23
6	4.69	4.18
6.2	5.62	5.11
6.4	6.53	6.02
6.6	7.41	6.91
6.8	8.29	7.79
7	9.14	8.65
7.2	9.98	9.49
7.4	10.8	10.31
7.6	11.61	11.13
7.8	12.4	11.92
8	13.18	12.71
8.2	13.95	13.48
8.4	14.7	14.24
8.6	15.45	14.98
8.8	16.18	15.72
9	16.9	16.44
9.2	17.61	17.15
9.4	18.31	17.85
9.6	18.99	18.55
9.8	19.67	19.23
10	20.34	19.9
10.2	21	20.56
10.4	21.65	21.22
10.6	22.3	21.86
10.8	22.93	22.5
11	23.56	23.13
11.2	24.17	23.75
11.4	24.78	24.36
11.6	25.39	24.97
11.8	25.98	25.57

فشار اشباع bar(g)	دمای Dew Point. (°C)	دمای Bubble Point (°C)
12.8	28.86	28.46
13	29.42	29.02
13.2	29.97	29.57
13.4	30.51	30.12
13.6	31.05	30.66
13.8	31.58	31.2
14	32.11	31.73
14.2	32.63	32.25
14.4	33.15	32.77
14.6	33.66	33.29
14.8	34.17	33.79
15	34.67	34.3
15.2	35.17	34.8
15.4	35.66	35.29
15.6	36.15	35.79
15.8	36.63	36.27
16	37.11	36.75
16.2	37.59	37.23
16.4	38.06	37.7
16.6	38.53	38.17
16.8	38.99	38.64
17	39.45	39.1
17.2	39.9	39.56
17.4	40.35	40.01
17.6	40.8	40.46
17.8	41.24	40.91
18	41.68	41.35
18.2	42.12	41.79
18.4	42.55	42.22
18.6	42.98	42.66
18.8	43.41	43.09
19	43.83	43.51
19.2	44.25	43.93
19.4	44.67	44.35
19.6	45.08	44.77
19.8	45.49	45.18
20	45.9	45.59
20.2	46.31	46
20.4	46.71	46.4
20.6	47.11	46.8
20.8	47.5	47.2
21	47.89	47.6
21.2	48.29	47.99
21.4	48.67	48.38
21.6	49.06	48.77
21.8	49.44	49.15
22	49.82	49.53
22.2	50.2	49.91
22.4	50.57	50.29
22.6	50.94	50.67
22.8	51.31	51.04
23	51.68	51.41

R404a

فشارها نسبی است